

VI З'ЇЗД НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

Матеріали та документи

Національна спілка краєзнавців України

**VI З'ЇЗД
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ
УКРАЇНИ**

Матеріали та документи

**23 січня 2017 року,
Інститут історії України
Національної академії наук України**

**Київ
2018**

УДК 908(042.5)

*Рекомендовано до друку рішенням Президії
Національної спілки краєзнавців України
від 29 травня 2017 р., протокол № 2*

За загальною редакцією голови Національної спілки
краєзнавців України, члена-кореспондента НАН України
О.П. Реєнта

Упорядники: *Володимир Дмитрук
Руслана Маньковська
Володимир Милько*

VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України (23 січня 2017 року). Матеріали та документи / [за заг. ред. О.П. Реєнта; упоряд: В.І. Дмитрук, Р.В. Маньковська, В.І. Милько]. — К., 2018. — 269 с., іл.

У збірнику подано матеріали та документи VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України, який підсумував діяльність Спілки та її регіональних організацій за період з 23 січня 2012 р. до 23 січня 2017 р.

УДК 908(042.5)

© Національна спілка
краєзнавців України, 2018

ЗМІСТ

Інформаційне повідомлення про VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України	5
Вітання учасникам VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України.....	12
Міністерство освіти і науки України.....	12
Міністерство культури України	13
Народний депутат України Володимир Литвин	14
Ректор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Віль Бакіров	15
Організаційний блок VI з'їзду НСКУ	16
Програма роботи VI з'їзду Спілки	16
Персональний склад делегатів VI з'їзду НСКУ	17
Керівні органи VI з'їзду НСКУ.....	26
Звітні матеріали VI з'їзду НСКУ	28
Звіт Правління Національної спілки краєзнавців України. Доповідь Голови НСКУ, члена-кореспондента НАН України Олександра Реєнта	28
Виступи делегатів і гостей з'їзду	51
Звіт Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців України. Доповідь голови Ревізійної комісії Сергія Поповича	99
Інформація голови Мандатної комісії VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України Руслани Маньковської.....	102
Про внесення змін до Статуту Національної спілки краєзнавців України. Доповідь відповідального секретаря НСКУ Володимира Дмитрука	104
Програмні документи та керівні органи Національної спілки краєзнавців України.....	106
Статут Національної спілки краєзнавців України (нова редакція).....	106
Постанова VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України	130
Склад Правління Національної спілки краєзнавців України, обраний VI з'їздом.....	132

Склад Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців України, обраний VI з'їздом	138
Звернення учасників VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України до української громадськості	139
Додатки	141
Відомості про кількісний склад регіональних організацій НСКУ	141
Нагороди подвижникам краєзнавчого руху	142
Форум краєзнавців на сторінках засобів масової інформації	205
Порівняльна таблиця змін до Статуту Національної спілки краєзнавців України	207
Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки»	250

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО VI З'ЇЗД НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

23 січня 2017 року в конференц-залі Інституту історії України НАН України відбувся VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України, на якому було обговорено та затверджено: звіт Правління НСКУ за 2012–2016 рр., звіт Ревізійної комісії НСКУ за аналогічний період, зміни до Статуту НСКУ; обрано: Голову Спілки, його заступників, відповідального секретаря, новий склад Правління та Президії, Ревізійної комісії НСКУ.

На початку роботи з вітальним словом до присутніх звернувся голова Спілки, член-кореспондент НАН України Реєнт Олександр Петрович. Після перевірки кількості делегатів з'їзд було оголошено відкритим.

Вагомості заходу додавала присутність багатьох почесних гостей — відомих громадських і політичних діячів, педагогів і науковців. Разом із керівництвом Спілки вони увійшли до Президії з'їзду для керівництва його роботою (О.П. Реєнт, В.А. Смолій, Ю.В. Телячий, М.В. Томенко, В.П. Андрущенко, В.П. Коцур, О.О. Рафальський, Л.П. Тронько, В.М. Даниленко, О.А. Удод, С.І. Попович, Р.В. Маньковська, І.А. Сидор, В.І. Дмитрук).

Перед початком розгляду питань порядку денного делегати та гості з'їзду заслухали вітання від представників влади, відомих педагогів і науковців, громадських і релігійних діячів, а Ансамбль української пісні «Золоте Перевесло» Центру культури і мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова (художні керівники — Микола Яретик, Ніна Загребельна) виконав для присутніх декілька українських народних пісень. Вітання організаторам, делегатам та учасникам з'їзду надіслали Міністр культури України Євген Нищук, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, народний депутат України Володимир Литвин, ректор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Віль Бакіров.

Першим слово для привітання отримав академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України, академік НАН України В.А. Смолій. У своєму виступі він підкреслив, що Національна спілка краєзнавців України є багаторічним партнером очолюваного ним Інституту історії України, а багато співробітників установи — членами Спілки та входять до складу її керівних органів: *«Мені приємно, що тут зібралися люди надзвичайно патріотичні, люди, на яких, по суті, тримається вивчення історії рідної землі, рідного краю. Без вас ця історія була б невідома, до народу не дійшов би навіть її один відсоток, який сьогодні доходить за допомогою засобів масової інформації чи інших джерел»*.

На важливості продовжувати активну краєзнавчу діяльність, позитивні наслідки якої будуть відчуватися не одне наступне десятиліття, наголосив у своєму вітанні ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України В.П. Андрущенко: *«Ми повинні працювати, знаючи, що тільки своєю працею кожен може внести той вклад, який буде сприяти розбудові держави, відродженню її культури, розвитку науки, освіти і вихованню нової людини»*.

Із вітальним словом до присутніх звернувся й М.В. Томенко — політик та громадський діяч, народний депутат України у 2002–2016 рр., голова Фонду «Рідна країна», доктор політичних наук. Серед іншого, він зауважив: *«Підтримую діяльність Спілки і вважаю, що потрібно посилити вплив на місцеві та державні інституції, сказати чітко слово у відповідь на ініціативу Міністерства освіти і науки України стосовно скорочення годин викладання історії у вузах...»*. Крім того, оратор закликав координувати свою діяльність для реалізації різноманітних проєктів, надання їм більшої важливості та ефективності. Серед них було згадано необхідність масштабного загальнодержавного відзначення у 2022 році 300-річчя з дня народження Григорія Савича Сковороди.

Вітальну адресу від Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич зачитав начальник Управління контролю за діяльністю вищих навчальних закладів Державної інспекції навчальних закладів України, доктор історичних наук, професор Ю.В. Телячий, який також передав Подяки від відомства активним краєзнавцям. Під час роботи з'їзду надійшла вітальна адреса від Міністра культури України Євгена Нищука та Почесні грамоти відомства для нагородження діячів краєзнавчого руху. Кандидат церковно-історичних наук, викладач кафедри церковної історії та інспектор Київської православної богословської академії, голова Переяслав-Хмельницького єпархіального інформаційно-просвітницького відділу священник Іван Сидор передав архіпастирське благословення, озвучив вітання делегатам і гостям з'їзду від Його Святості, Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета та вручив високі патріарші нагороди.

Після заслуховування вітань від гостей було обрано робочі органи з'їзду: Мандатну комісію (Р.В. Маньковська (голова), М.В. Делеган, О.Б. Коваленко, О.А. Макієнко, І.М. Петренко), Секретаріат з'їзду (В.І. Дмитрук (голова), Б.І. Андрусишин, І.О. Кочергін, О.Г. Бажан, Л.В. Ясновська), Лічильну комісію (Л.Ф. Циганенко (голова), В.М. Орлик, О.В. Лісовська, І.І. Ярмошик, А.В. Бадер), Редакційну комісію для опрацювання матеріалів з'їзду (В.І. Милько (голова), О.П. Гончаров, О.В. Денисенко, М.І. Михайлуца, М.М. Москалюк).

За пропозицією голови Спілки О.П. Реєнта присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять видатних діячів краєзнавчого руху України, які відійшли у вічність за час, що минув від попереднього V з'їзду (серед них — В.В. Грабовецький, Г.О. Гуртовий, В.В. Кривошея, І.Г. Пащук, П.М. Тригуб, М.С. Ходаківський).

Порядок денний роботи з'їзду включав наступні питання:

1. Звіт Правління Національної спілки краєзнавців України (доповідач — голова НСКУ, член-кореспондент НАН України О.П. Реєнт).

2. Звіт Ревізійної комісії НСКУ (доповідач — голова комісії С.І. Попович).

3. Інформація голови Мандатної комісії (доповідач — заступник голови НСКУ Р.В. Маньковська).

4. Про внесення змін до Статуту Співки (доповідач — відповідальний секретар НСКУ В.І. Дмитрук).

5. Вибори голови Співки.

6. Вибори нового складу Правління та Президії Співки.

7. Вибори голови та членів Ревізійної комісії.

Першим на порядку денному стояло питання заслуховування звітної доповіді Правління Співки, яку виголосив О.П. Реєнт. Під час її обговорення висловилися голови обласних організацій Співки, які окреслили практичні здобутки очолюваних ними осередків і висловили пропозиції щодо роботи Співки в наступне п'ятиріччя:

– Л.В. Баженов (Хмельницька обл.) відзначив відсутність бюрократизму в роботі керівництва Співки, постійне продукування та реалізацію нових ідей, розповів про діяльність краєзнавців області;

– М.Ю. Косило (Івано-Франківська обл.) побажав співчанам плідної роботи, нових здобутків та процвітання, подякував за високу оцінку діяльності прикарпатських краєзнавців керівництвом НСКУ в звітній доповіді Правління та у вигляді вручення членам обласного осередку нагород і відзнак Співки за попередній п'ятирічний період, висвітлив роботу очолюваної ним обласної організації;

– Г.В. Бондаренко (Волинська обл.) наголосив на великій ролі Співки у відродженні та збереженні історичної пам'яті українського народу, розкрив практичні напрями роботи краєзнавців Волині, подарував обласну краєзнавчу літературу керівництву НСКУ;

– С.Д. Гальчак (Вінницька обл.) проаналізував діяльність обласної організації, подарував краєзнавчі видання очолюваної ним організації, подякував керівництву за плідну працю та вручив Почесні Грамоти Вінницької обласної держадміністрації та Вінницької обласної ради;

– В.М. Мельниченко (Черкаська обл.) окреслив головні напрями роботи обласного осередку, запропонував зверну-

тися до уряду із проханням про посилення фінансової підтримки НСКУ, державним органам активно залучати регіональні організації до організації і проведення науково-просвітницьких проектів;

– В.І. Романько (Донецька обл.) наголосив на складності роботи обласного осередку в умовах ведення бойових дій на Сході України, необхідності підтримки краєзнавців, які були змушені залишитися на окупованій території; презентував краєзнавчу літературу, прозвітував про діяльність; підтримав ініціативу керівництва Спілки щодо встановлення 28 травня Всеукраїнського дня краєзнавства;

– В.Г. Кушнір (Одеська обл.) підкреслив важливість виховання патріотизму в громадян України засобами краєзнавства, охарактеризував роботу обласної організації, запропонував звернутися до МОН України із проханням посилити краєзнавчу складову під час проведення позакласних заходів у школах;

– О.О. Нестуля (Полтавська обл.) позитивно оцінив роботу Правління Спілки, висунув пропозицію щодо активізації осередками НСКУ діяльності, спрямованої на посилення співпраці з місцевими органами влади для затвердження обласних Програм підтримки розвитку краєзнавства;

– М.Р. Литвин (Львівська обл.) вказав на необхідність написання ґрунтовних багатотомних видань з історії регіонів України (Донбасу, Криму, Закарпаття, Волині та ін.), активізації підготовчої роботи щодо перевидання «Історії міст і сіл України»;

– О.В. Добржанський (Чернівецька обл.) висловив підтримку керівництву Спілки, вручив нагороди від голови Чернівецької обласної ради краєзнавцям, які співпрацюють із очолюваним ним обласним осередком і надають йому підтримку.

Всі вищевказані спікери на високому рівні оцінили роботу Правління НСКУ за попередній п'ятирічний період та висловили підтримку кандидатури О.П. Реєнта на посаду Голови Спілки на наступний період (2017–2021 рр.). З'їзд

ухвалив роботу Правління Співки за звітний період вважати задовільною.

Наступним питанням стало заслуховування звіту Ревізійної комісії НСКУ. У своєму виступі голова комісії С.І. Попович навів статистичні дані щодо надходжень та витрат Співки за звітний період, констатував відповідність фінансової діяльності НСКУ статутним завданням. Так, за 2012–2016 рр. загальна сума надходжень склала 1 996 920,53 грн. Джерелами надходжень стали: фінансова підтримка національних творчих спілок, вступні внески, благодійна допомога, відсотки за залишками на рахунку. Видатки склали 1 994 262,86 грн (фонд оплати праці, видавнича діяльність, оплата комунальних послуг, благодійна допомога Міністерству оборони України та Фондації Петра Тронька, обслуговування сайту, послуги банку, витрати на заходи, організовані Співкою (конференції, науково-краєзнавчі експедиції, засідання Президії, засідання Правління та ін.)). За результатами обговорення з'їзд затвердив звіт Ревізійної комісії НСКУ.

Далі делегати з'їзду заслухали інформацію голови Мандатної комісії з'їзду, заступника голови НСКУ Р.В. Маньковської, яка повідомила, що всього було обрано 85 делегатів, із них на з'їзді присутні та отримали мандати — 78 осіб. Також на форумі присутні 30 зареєстрованих гостей.

Відповідальний секретар НСКУ В.І. Дмитрук виступив щодо внесення змін до Статуту Співки. Усі регіональні організації та присутні делегати мали змогу заздалегідь ознайомитися із пропонуваними змінами й подати свої пропозиції. Варто зауважити, що їх внесення пов'язане із необхідністю узгодження Статуту з чинним законодавством України.

Наступним питанням стало обрання голови Співки. Під час проведення звітно-виборних конференцій регіональних організацій кандидатом на цю посаду було висунуто членкореспондента НАН України, заступника директора Інституту історії України НАН України, доктора історичних наук, професора О.П. Реєнта. Результатом голосування

стало одноголосне обрання О.П. Реєнта головою НСКУ. Новообраний керівник подякував присутнім за високу довіру та підтримку з боку регіональних осередків Спілки.

Завершенням з'їзду стало обрання нового складу Правління та Президії, заступників голови, відповідального секретаря, голови та членів Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців України. О.П. Реєнт щиро подякував за сумлінну та енергійну роботу краєзнавцям, які у попередній п'ятирічний термін входили до складу керівних органів Спілки та побажав їм творчої наснаги і успіхів у подальшій праці на благо України. Присутні також затвердили Постанову з'їзду та Звернення його учасників до громадськості України. На цьому порядок денний з'їзду було вичерпано. Делегати порушили низку важливих і невідкладних питань, над якими буде працювати новообране Правління та керівні органи Спілки, регіональні організації, всі члени Спілки.

На завершення роботи голова НСКУ О.П. Реєнт вручив активним краєзнавцям відзнаки та нагороди Спілки; а заступник директора Українського державного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді МОН України, член Президії НСКУ Д.Г. Омельченко — Грамоти цієї установи.

О.П. Реєнт подякував усім делегатам з'їзду за конструктивну роботу та оголосив VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України закритим.

ВІТАННЯ УЧАСНИКАМ VI З'ЇЗДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

**Президій Правління
Національної спілки краєзнавців України,
делегатам VI з'їзду НСКУ**

Шановне товариство!

Від імені всіх освітян щиро вітаю поважних делегатів та гостей із відкриттям VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України, історія якої налічує більше 90 років, а практична діяльність високо оцінена Українською державою. Впродовж багатьох десятиліть Ви натхненно працюєте на освітянській ниві, досліджуєте і популяризуєте минувшину рідного краю, відроджуєте історичну пам'ять та маловідомі сторінки українського буття, сприяєте вихованню у молодого покоління національної гідності, поваги до культури та традицій свого народу.

Шановні ректори університетів, директори інститутів вузів та Національної академії наук України, декани факультетів і завідувачі кафедр, академіки та професори, доктори і кандидати наук, директори музеїв, бібліотек та архівів, заслужені діячі у галузях освіти, науки та культури, всі присутні – складно переоцінити Вашу діяльність, спрямовану на збереження безцінної національної історико-культурної спадщини українського народу, унікальних природних скарбів нашої Батьківщини.

Краєзнавча спільнота України плідно розвиває освітянське краєзнавство, розробляючи науково-методичну і навчальну літературу, формує в шкільної та студентської молоді почуття патріотизму, морально-етичні цінності й бажання стверджувати духовні основи українського суспільства.

Від Міністерства освіти і науки України щиро бажаю Вам плідних здобутків, наснаги, добра і здоров'я, нових успіхів у творчій праці на благо України та українського народу!

**З повагою,
Міністр**

Лілія Гриневич

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19
тел.: (044) 235-23-78, факс: 235-32-57
E-mail: info@mincult.gov.ua

23.01.2017 № 139/5/13-17

На № _____

Організаторам, учасникам і гостям VI-го з'їзду
Національної спілки краєзнавців України

Шановні друзі

Щиро вітаю Вас із відкриттям поважного форуму – VI-го з'їзду Національної спілки краєзнавців України, яка об'єднує невтомних дослідників і літописців рідного краю. Працюючи на користь розвитку національної культури та краєзнавчого руху, залучення до пізнання своєї землі широких верств населення, Ви сприяєте вихованню в громадян почуття самосвідомості, глибокої поваги до історії культури, мови та традицій українського народу.

Діяльність Спілки вже не одне десятиліття є визнаною державою, широкою громадськістю та науковцями. На благо збереження духовності й історичної пам'яті українського народу працюють академіки й учні, педагоги і студенти, історики та екологи, музеєзнавці й археологи, культурологи і правознавці, філологи та бібліотекарі від Закарпаття до Донбасу, від Полісся до Причорномор'я.

Завдяки Вашій роботі кожен поцінував минулого та сьогодення має можливість бути долученим до праці на благо культури, історії та краєзнавства. В сучасних непростих умовах для нашої держави важливо зберігати та примножувати історичну пам'ять і напрацювання попередніх поколінь, не знижувати високу активність практичної діяльності, яку з року в рік демонструє Національна спілка краєзнавців України.

Бажаємо учасникам з'їзду, всій краєзнавчій спільноті України плідної роботи, творчого натхнення, успіхів у діяльності задля розвитку національної культури!

Міністр

Євген Нищук

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

«___» _____ 2017 року

*Організаторам, учасникам і гостям
VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України*

Щиро вітаю поважне зібрання з початком роботи VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України.

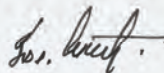
Краєзнавство є безцінною скарбницею збереження історичного досвіду, всього того найкращого, що витримало випробування часом у сфері матеріальної і духовної культури, кривною пам'яттю єднаючи покоління минулих з поколіннями сучасними і майбутніми.

Вітчизняну історію важко уявити без подвижницької діяльності численної плеяди літописців рідного краю, які сенс і смисл свого життя бачили в збереженні багатих народних традицій, пропагуванню їх неповторних особливостей, відновленню забутих сторінок «малої» історії, пошануванню імен славетних земляків.

Вашими вагомими набутками з відродження національної історико-культурної спадщини, просвітницької роботи, патріотичного виховання нині поправу пишеться все українське суспільство.

Маємо всі підстави сподіватися, що науковий та інтелектуальний потенціал спілки й надалі буде ознаменуватися справжніми творчими успіхами.

Бажаю всім вам миру, добра, благополуччя, а з'їзду – конструктивної і плідної роботи.

 Володимир ЛИТВИН

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені В. Н. КАРАЗІНА

61022, м. Харків, м. Слободя, 4
телефон (0372) 765-42-47, факс (0372) 765-42-41, e-mail: info@harkov.ua

Голові Національної спілки
краєзнавців України
Реснигу О.П.

Шановний Олександрє Петровичу!

Щиро вдячний за запрошення взяти участь у VI з'їзді Національної спілки краєзнавців України! Я, на превеликий жаль, не зможу особисто взяти участь у заході через щільний адміністративний графік.

Дозвольте привітати вас з цією видавною подією в житті краєзнавців нашої країни. Саме краєзнавці були й залишаються першими у благородній справі дослідження і популяризації культури нашого народу, його досягнень у всіх сферах життя. Сьогодні краєзнавчий рух — один з найпотужніших суспільних явищ, який об'єднує тисячі ентузіастів від академіка до школяра.

Мені приємно нагадати, що свого часу саме на Харківщині був утворений Український комітет краєзнавства, діяли його центральні органи. Ми пишаємося славетними представниками краєзнавства, чий життя та діяльність були пов'язані з Харківщиною: В. Н. Каразін та І. І. Срезневський, Д. І. Багалій і Д. І. Яворницький, М. Ф. Сумцов і Д. К. Зеленін, багато інших. Упевнений, що робота учасників VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України буде результативною та стане запорукою подальшого розвитку краєзнавства. Бажаю вам нових творчих досягнень, успіхів на щедрій ниві дослідження історичної спадщини нашого народу!

Ректор

В. Бакіров

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ БЛОК VI З'ЇЗДУ НСКУ

Програма роботи VI з'їзду спілки

Порядок роботи VI з'їзду

Національної спілки краєзнавців України

10.00-11.00 — реєстрація делегатів та гостей з'їзду.

11.00 — початок роботи з'їзду.

14.00 — обід.

16.00 — від'їзд делегатів з'їзду.

Порядок денний VI з'їзду

Національної спілки краєзнавців України

1. Звіт Правління Національної спілки краєзнавців України (доповідач — голова Національної спілки краєзнавців України, член-кореспондент НАН України **РЕСНТ Олександр Петрович**).

2. Звіт Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців України (доповідач — голова Ревізійної комісії **ПОПОВИЧ Сергій Іванович**).

3. Інформація голови Мандатної комісії (доповідач — заступник голови Національної спілки краєзнавців України **МАНЬКОВСЬКА Руслана Вікторівна**).

4. Про внесення змін до Статуту Спілки (доповідач — відповідальний секретар Національної спілки краєзнавців України **ДМИТРУК Володимир Іванович**).

5. Вибори голови Спілки.

6. Вибори нового складу Правління та Президії Спілки.

7. Вибори голови та членів Ревізійної комісії.

Регламент роботи з'їзду:

1) для звітної доповіді надати до 30 хв.

2) для доповіді голови Ревізійної комісії — 5 хв.

3) інформація голови Мандатної комісії — 5 хв.

4) для доповіді про зміни до Статуту — до 10 хв.

5) для виступів в обговоренні доповідей — до 5 хв.

Персональний склад делегатів VI з'їзду НСКУ

Вінницька обласна організація:

ВИСОЦЬКА Катерина Іванівна — директор Вінницького обласного краєзнавчого музею

ГАЛЬЧАК Сергій Дмитрович — професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, голова правління Вінницької обласної організації НСКУ

Волинська обласна організація:

БОНДАРЕНКО Геннадій Васильович — завідувач кафедри, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, голова правління Волинської обласної організації НСКУ

СИЛЮК Анатолій Михайлович — директор Волинського краєзнавчого музею

ШВАБ Анатолій Георгійович — декан історичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Дніпропетровська обласна організація:

КОЧЕРГІН Ігор Олександрович — доцент ДВНЗ «Національний гірничий університет», голова правління Дніпропетровської обласної організації НСКУ

МАНЮК Володимир Васильович — доцент Дніпропетровського національного університету ім. Олеса Гончара

Донецька обласна організація:

ЛУКОВЕНКО Сергій Пантелійович — член правління Донецької обласної організації НСКУ

РОМАНЬКО Валерій Іванович — доцент Донбаського державного педагогічного університету, голова правління Донецької обласної організації НСКУ

Житомирська обласна організація:

СКАВРОНСЬКИЙ Павло Степанович — директор Музею історії міста Бердичева, голова правління Житомирської обласної організації НСКУ

ЯРМОШИК Іван Іванович — завідувач кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету імені Івана Франка

Закарпатська обласна організація:

АРЖЕВІТІН Станіслав Михайлович — завідувач кафедри банківської справи Київського національного економічного університету

ДЕЛЕГАН Михайло Васильович — провідний науковий співробітник Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького, голова правління Закарпатської обласної організації НСКУ

Запорізька обласна організація:

ДЕНИСЕНКО Олена Володимирівна — адвокат, голова правління Запорізької обласної організації НСКУ

СУРЧЕНКО Сергій Володимирович — старший науковий співробітник відділу охорони пам'яток історії, археології та природи Національного заповідника «Хортиця»

Івано-Франківська обласна організація:

ВЕЛИКОЧИЙ Володимир Степанович — декан факультету туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

КОСИЛО Михайло Юрійович — директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України, голова правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ

СИГИДИН Михайло Васильович — заступник декана факультету історії та політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Київська міська організація:

БАЖАН Олег Григорович — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ВЕРБИЛЕНКО Галина Анатоліївна — молодший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ГОЛОВКО Микола Леонтійович — професор Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України

ГОНЧАРОВ Олександр Петрович — доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова правління Київської міської організації НСКУ

ДЕНИСЕНКО Галина Григорівна — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ДМИТРУК Володимир Іванович — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, відповідальний секретар НСКУ

КАТАРГІНА Тетяна Іванівна — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

КОТ Сергій Іванович — керівник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України

МАНЬКОВСЬКА Руслана Вікторівна — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, заступник голови НСКУ

МИЛЬКО Володимир Іванович — науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ОМЕЛЬЧЕНКО Дмитро Григорович — заступник директора Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України

ПОДКУР Роман Юрійович — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ПОПОВИЧ Сергій Іванович — завідувач кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України, голова Ревізійної комісії НСКУ

РЕЄНТ Олександр Петрович — заступник директора Інституту історії України НАН України, голова Національної спілки краєзнавців України

РУБЛЬОВ Олександр Сергійович — учений секретар Інституту історії України НАН України

СМОЛІЙ Валерій Андрійович — академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України

ТЕРЕС Наталія Володимирівна — доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Київська обласна організація:

АНДРУСИШИН Богдан Іванович — декан факультету політології та права Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

БУКЕТ Євген Васильович — головний редактор газети «Культура і життя»

БУЛАЄВСЬКА Наталія Іванівна — член правління Київської обласної організації НСКУ

ВЕРБОВИЙ Олексій Вікторович — доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ВЕТРОВ Ігор Георгійович — заступник декана факультету історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ГУРЖІЙ Олександр Іванович — головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України

ДАНИЛЕНКО Віктор Михайлович — завідувач відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України

КОЛЯДА Ігор Анатолійович — професор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

КОЦУР Віктор Петрович — ректор Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

ЛИСЕНКО Олександр Євгенович — завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України

НЕЛІНА Тетяна Вікторівна — директор Фастівського державного краєзнавчого музею

РАФАЛЬСЬКИЙ Олег Олексійович — директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України

САВЧЕНКО Григорій Петрович — професор кафедри новітньої історії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова правління Київської обласної організації НСКУ

СОЛДАТЕНКО Валерій Федорович — головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України

УДОД Олександр Андрійович — завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України

ШАФАРЕНКО Анатолій Миколайович — член правління Київської обласної організації НСКУ

Кіровоградська обласна організація:

БАБЕНКО Олег Олександрович — директор Державного архіву Кіровоградської області, голова правління Кіровоградської обласної організації НСКУ

ОРЛИК Василь Михайлович — завідувач кафедри суспільних наук, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету

Луганська обласна організація:

БАДЕР Антон Васильович — заступник директора Інституту історії, міжнародних відносин і соціально-політичних наук Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

КУРИЛО Віталій Семенович — народний депутат України, заступник голови Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Верховної Ради України, голова правління Луганської обласної організації НСКУ

Львівська обласна організація:

КАДНІЧАНСЬКИЙ Дмитро Анатолійович — доцент Львівського національного університету імені Івана Франка

ЛИТВИН Микола Романович — директор Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, голова правління Львівської обласної організації НСКУ

Миколаївська обласна організація:

ОЛЕЙНІЧЕНКО Євген Валентинович — вчитель Миколаївської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 35

ТРИГУБ Олександр Петрович — завідувач кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили, голова правління Миколаївської обласної організації НСКУ

Одеська обласна організація:

КУШНІР В'ячеслав Григорович — декан історичного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, голова правління Одеської обласної організації НСКУ

МИХАЙЛУЦА Микола Іванович — завідувач кафедри українознавства, історико-правових та мовних дисциплін Одеського національного морського університету

ЦИГАНЕНКО Лілія Федорівна — проректор з наукової роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Полтавська обласна організація:

НЕСТУЛЯ Олексій Олексійович — ректор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», голова правління Полтавської обласної організації НСКУ

ПЕТРЕНКО Ірина Миколаївна — професор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Рівненська обласна організація:

ЖИВ'ЮК Андрій Анатолійович — доцент Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука, голова правління Рівненської обласної організації НСКУ

САМСОНЮК Тетяна Миколаївна — головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Рівненської області

Сумська обласна організація:

ДЕГТЯРЬОВ Сергій Іванович — доцент Сумського державного університету

МИХАЙЛІЧЕНКО Микола Анатолійович — доцент Сумського національного аграрного університету

Тернопільська обласна організація:

КОСТЮК Степан Володимирович — директор Тернопільського краєзнавчого музею, голова правління Тернопільської обласної організації НСКУ

МОСКАЛЮК Микола Миколайович — професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Харківська обласна організація:

КУДЕЛКО Сергій Михайлович — директор Центру краєзнавства імені П.Т.Тронька Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, голова правління Харківської обласної організації НСКУ

ПАВЛОВА Ольга Григорівна — доцент Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна

Херсонська обласна організація:

МАКІЄНКО Олексій Анатолійович — доцент Херсонського державного університету, голова правління Херсонської обласної організації НСКУ

ЯРОВИЙ Вадим Федорович — доцент Херсонського державного університету

Хмельницька обласна організація:

БАЖЕНОВ Лев Васильович — професор Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, голова правління Хмельницької обласної організації НСКУ

БЛАЖЕВИЧ Юрій Іванович — доцент Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

ЗАВАЛЬНЮК Олександр Михайлович — професор Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка

ПРОКОПЧУК Віктор Степанович — член правління Хмельницької обласної організації НСКУ

Черкаська обласна організація:

МЕЛЬНИЧЕНКО Василь Миколайович — професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, голова правління Черкаської обласної організації НСКУ

ЛАЗУРЕНКО Валентин Миколайович — проректор з гуманітарно-виховних питань Черкаського державного технологічного університету

ЛІСОВСЬКА Ольга Василівна — доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Чернівецька обласна організація:

ДОБРЖАНСЬКИЙ Олександр Володимирович — декан факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія

Федьковича, голова правління Чернівецької обласної організації НСКУ

БОТУШАНСЬКИЙ Василь Мефодійович — завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Чернігівська обласна організація:

КОВАЛЕНКО Олександр Борисович — директор Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, голова правління Чернігівської обласної організації НСКУ

ЯСНОВСЬКА Людмила Василівна — доцент Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка

Керівні органи VI з'їзду НСКУ

Президія з'їзду

Ресєнт Олександр Петрович — голова НСКУ, заступник директора Інституту історії України НАН України.

Смолій Валерій Андрійович — академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України.

Телячий Юрій Васильович — начальник Управління контролю у сфері вищої освіти Державної інспекції навчальних закладів України.

Томенко Микола Володимирович — засновник благодійної організації «Фонд Миколи Томенка «Рідна країна».

Андрущенко Віктор Петрович — ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Коцур Віктор Петрович — ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Рафальський Олег Олексійович — директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України.

Тронецька Лариса Петрівна — член Президії правління НСКУ.

Даниленко Віктор Михайлович — завідувач відділу історії України другої половини XX ст. Інституту історії України НАН України.

Удод Олександр Андрійович — завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України.

Попович Сергій Іванович — голова Ревізійної комісії НСКУ, завідувач кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Сидор Іван Андрійович — секретар-референт Переяслав-Хмельницького єпархіального управління УПЦ КП.

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Мандатна комісія

Маньковська Руслана Вікторівна — голова,
Делеган Михайло Васильович,
Коваленко Олександр Борисович,
Макієнко Олексій Анатолійович,
Петренко Ірина Миколаївна.

Секретаріат

Дмитрук Володимир Іванович — голова,
Андрусишин Богдан Іванович,
Кочергін Ігор Олександрович,
Бажан Олег Григорович,
Яснівська Людмила Василівна.

Лічильна комісія

Циганенко Лілія Федорівна — голова,
Орлик Василь Михайлович,
Лісовська Ольга Василівна,
Ярмошик Іван Іванович,
Бадер Антон Васильович.

Редакційна комісія

Милько Володимир Іванович — голова,
Гончаров Олександр Петрович,
Денисенко Олена Володимирівна,
Михайлуца Микола Іванович,
Москалюк Микола Миколайович.

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ VI З'ЇЗДУ НСКУ

Звіт Правління Національної спілки краєзнавців України. Доповідь Голови НСКУ, члена-кореспондента НАН України Олександра Реєнта

Шановні делегати та гості з'їзду!

Цього дня завершується каденція Правління, Президії правління, Голови, заступників голови, відповідального секретаря та Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців України. Рівно п'ять років тому, 23 січня 2012 року, було скликано V (позачерговий) з'їзд НСКУ у зв'язку з необхідністю обрання нового складу керівних органів Спілки та її Голови після раптової смерті її очільника, видатного державного, наукового і громадського діяча, академіка НАН України, Героя України Петра Тимофійовича Тронька.

Сьогодні ми можемо впевнено сказати, що за останні п'ять років, вже без її засновника, Національна спілка краєзнавців України не лише зберегла лідируючий статус як найчисленнішого та найвпливовішого об'єднання професійних дослідників і літописців рідного краю, а й продовжує зростати у кількісному відношенні, урізноманітнює форми своєї практичної роботи, підвищує її якість та ефективність, зберігає і примножує багатолітні традиції діяльності на користь своєї Батьківщини. Усім досягненням ми завдячуємо десяткам і навіть сотням краєзнавців кожного регіону України — від Галичини до Донбасу, від Полісся до Причорномор'я, від Волині до Слобожанщини. В сучасних складних умовах для нашої державності важливо пам'ятати, що збереження духовності й історичної пам'яті українського народу, активна дослідницько-творча діяльність у галузі культури, історії та краєзнавства є таким же важливим завданням, як і захист суверенітету й територіальної цілісності.

У 2012–2016 рр. робота Національної спілки краєзнавців України охоплювала декілька напрямів: організаційний (розширення структури, вдосконалення форм координаційної роботи, внесення змін до Статуту), науково-методичний та видавничий (підготовка та видання літератури, реалізація краєзнавчих проєктів, проведення конференцій), громадсько-просвітницький (співпраця з громадськими організаціями, реалізація просвітницьких проєктів), співпраця із органами влади, міжнародний (співпраця з представниками навчальних і наукових організацій, громадських установ інших держав) тощо.

Організаційна робота

Протягом звітного періоду відбулося шість засідань Правління та 20 засідань Президії Правління НСКУ (по чотири щорічно). Стало традицією проведення цих заходів у різних регіонах України — Києві, Черкасах, Харкові, Полтаві, Кіровоградській, Вінницькій, Житомирській, Волинській, Миколаївській областях та ін. Періодично місцем проведення вказаних заходів стають приміщення таких наших партнерів як Інститут історії України НАН України, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди», Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Така практика зміни місця проведення засідань керівних органів Спілки є досить корисною, оскільки дає змогу на місцях ознайомитися із здобутками та проблемами в роботі тієї чи іншої регіональної організації, а також сприяє популяризації діяльності НСКУ в різних областях України, додатковому залученню нових членів.

На кожному із засідань Правління та Президії Правління НСКУ обговорювалися назрілі й актуальні питання краєзнавчої роботи, практичні й організаційні завдання і плани, шляхи та особливості реалізації окремих проєктів і

задумів. Деякі з них мали особливо урочистий характер, адже були присвячені ювілейним і пам'ятним датам: 85-річчю журналу «Краєзнавство», 90-річчю створення Українського комітету краєзнавства, 100-річчю з дня народження П.Т. Тронька.

У попередній п'ятирічний період завершено тривалий процес офіційної перереєстрації обласних організацій НСКУ у зв'язку із присвоєнням Спільці статусу національної.

Однак, разом із тим, негативні наслідки для НСКУ мали сумнозвісні події, пов'язані із окупацією Криму Російською Федерацією, війною на Сході України. Зокрема, на невизначений термін призупинена діяльність Кримської республіканської та Севастопольської міської організацій; суттєво ускладнена робота Донецького та Луганського обласних осередків, їх юридична адреса перенесена до Слов'янська і Старобільська відповідно. Крім того, за порушення Статуту НСКУ та зраду інтересів України протягом 2014–2015 рр. Президія правління НСКУ, за поданнями Дніпропетровської, Донецької, Луганської обласних та Кримської республіканської організацій, виключила з членства понад тридцять осіб.

Окремо варто згадати такий організаційний вектор роботи як внесення змін та доповнень до Статуту НСКУ, яке пов'язано, головним чином, із необхідністю узгодження документу зі змінами в законодавстві України; затвердження «Положення про порядок прийому в члени НСКУ» у 2012 р. та ін.

На сьогоднішній день до лав НСКУ входить понад дві тисячі членів, серед них — народні депутати України, академіки та члени-кореспонденти НАН України, Заслужені діячі науки і техніки України, Заслужені працівники культури України, Заслужені працівники освіти України, десятки докторів і кандидатів наук, професорів і доцентів, ректори університетів, директори інститутів вузів і Національної академії наук України, декани факультетів і завідувачі кафедр, директори музеїв, архівів та бібліотек тощо. За звітний період до лав Спільки вступило понад 850 осіб.

Найбільшу активність у цьому відношенні продемонстрували Хмельницька обласна, Київська обласна, Черкаська обласна, Київська міська і Луганська обласна організації; найменшу — Вінницька та Сумська обласні, Кримська республіканська, Севастопольська міська організації. На жаль, за 2012–2016 рр. кількісно взагалі не зріс Львівський осередок.

Національна спілка краєзнавців України високо цінує внесок кожного у розвиток вітчизняного краєзнавства і регулярно вручає різноманітні відзнаки та нагороди активним членам — Подяки, Грамоти, звання «Почесний краєзнавець України», Премії імені Дмитра Яворницького. У 2013 р. було засновано ще дві щорічні премії: імені академіка Петра Тронька (за вагомий внесок у справу вивчення, дослідження і популяризації історико-культурних і природних багатств рідного краю) та імені Героя України Михайла Сікорського (за вагомий внесок у дослідження і збереження культурної спадщини України та розвиток музейної справи).

Члени НСКУ регулярно стають лауреатами різноманітних краєзнавчих (і не лише) премій, які щорічно вручаються місцевими органами влади в таких областях України як Івано-Франківська, Черкаська, Кіровоградська, Житомирська, Донецька, Хмельницька та ін. В окремих регіонах, за пропозицією місцевих краєзнавців, встановлено навіть щорічні районні краєзнавчі премії, зокрема на Черкащині — у Драбівському і Кам'янському районах. Окремі осередки Спілки заснували власні премії, наприклад, Київська міська, Івано-Франківська та Рівненська обласні.

Науково-методична та видавнича діяльність

Одним із найголовніших напрямів роботи Спілки за 2012–2016 рр. стала науково-методична та видавнича діяльність, спрямована на розвиток історичного, освітнього, культурно-мистецького, етнографічного, музейного, туристичного, природничого, пам'яткознавчого, бібліотечного краєзнавства; збереження завдяки цьому, а

також плідній співпраці з науковими установами та навчальними закладами, музеями, бібліотеками, архівами різних регіонів України, пам'яток історії й культури України.

Важливим вектором роботи 2012–2014 рр. була шевченківська тематика, зокрема підготовка та відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка. Так, цій даті була приурочена XIII Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Краєзнавча Шевченкіана України», яка відбулася у жовтні 2014 р. у Шевченківському національному заповіднику в Каневі. Крім численних конференцій, виставок, круглих столів, презентацій і т. д., її завершенням стала підготовка публіцистично-документального видання «Україна Тараса Шевченка». У цій фундаментальній праці за безпосередньої участі регіональних організацій НСКУ спільно з науковцями, музейниками, шевченкознавцями, бібліотекарями та місцевими краєзнавцями висвітлено історичні місця перебування Т.Г. Шевченка в Україні та традиції вшанування і увічнення пам'яті Великого Кобзаря в усіх регіонах країни.

У 2015 р. завершилася підготовка підручника «Основи краєзнавства» для студентів вищих навчальних закладів, який містить сучасні теоретичні та практичні розробки з основних питань краєзнавства, висвітлює науково-методологічні засади краєзнавства, історію розвитку науки, головні напрями в структурі краєзнавства та розкриває вплив краєзнавчих знань на патріотичне виховання молодого покоління. У додатках вміщено навчально-методичний та хрестоматійний матеріал із дисципліни «Основи краєзнавства». До його написання залучені відомі вчені, педагоги, фахівці з краєзнавства. Поява такого підручника є нагальною потребою не лише освітянського краєзнавства: він сприятиме новому поштовху краєзнавчих досліджень і поглибленню гуманітаризації української освіти.

Така практика (написання підручників та посібників з історії рідного краю) у звітний період мала місце в Харківській області — навчальні посібники для школярів та студентів курсу «Харківщинознавство», Луганській —

шкільний підручник з курсу «Луганщина — наш рідний край», Полтавський — підручник для загальноосвітньої школи «Новітня історія Полтавщини (II половина XX століття)», Івано-Франківський — посібник з краєзнавчого курсу «Наше місто» (для м. Калуща) та ін.

Із 2013 р. у Національній спілці краєзнавців України регулярно проходить історико-краєзнавча практика студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова та Київського університету імені Бориса Грінченка. Студенти знайомляться з діяльністю Спілки, краєзнавчою літературою, документами тощо, беруть участь у створенні краєзнавчої бібліотеки та архіву.

Щорічно під егідою та за участі Національної спілки краєзнавців України і її регіональних осередків по всій Україні відбуваються десятки всеукраїнських й міжнародних конференцій, круглих столів, семінарів, симпозіумів та ін. Серед них:

- VII Стусівські читання «Пресвітлої дороги свічка чорна...». 11 травня 2012 року, Донецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської.

- Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання» (щорічно), ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Переяслав-Хмельницький (2012–2016 рр.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти», присвячена 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та 250-річчю від дня народження Максима Берлінського. 27 березня 2014 р., історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

- XIII Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Краєзнавча Шевченкіана України», 24–25 жовтня 2014 р., Шевченківський національний заповідник, Канів;

- Міжнародна наукова конференція «Дев'ятнадцяті Слобожанські читання» (до 100-річчя П.Т. Тронька). 20–24 квітня 2015 р., Харків;

– Наукова конференція «Роль особистості в історії» (до 100-річчя від дня народження академіка П.Т. Тронька) у рамках «Ольвійського форуму — 2015» на базі Чорноморського державного університету імені Петра Могили. 3–6 червня 2015 р., Миколаїв;

– III Краєзнавчі читання пам'яті Петра Тронька у Національній історичній бібліотеці України. 12 листопада 2015 р., Київ;

– XIV Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності», присвячена 160-річчю від дня народження Івана Франка та 150-річчю від дня народження Михайла Грушевського. 25 листопада 2016 р., Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, Київ.

– Відкрита обласна науково-практична історико-краєзнавча конференція «Кіровоградщина: історія та сучасність», присвячена 90-річчю утворення установи та 90-річчю Національної спілки краєзнавців України. 8 жовтня 2015 р., Державний архів Кіровоградської області;

– П'яті, Шості та Сьомі Шрагівські наукові читання (2012, 2013, 2015 рр.), Чернігів;

– Історико-краєзнавча конференція «Минуле і сучасне Волині та Полісся» (2012, 2013, 2014, 2015, 2016 рр.).

У цьому контексті важливо відзначити співпрацю між різними обласними організаціями, спрямовану на організацію таких наукових форумів. Характерним прикладом є спільне проведення на базі кафедри українознавства, історико-правових та мовних дисциплін Одеського національного морського університету (зав. кафедри — проф. М.І. Михайлуца) Одеською, Херсонською та Миколаївською обласними організаціями НСКУ краєзнавчих конференцій: «Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри» в Одесі у 2013 та 2015 рр.

При цьому обласні осередки приділяють увагу увічненню пам'яті відомих краєзнавців. Саме з цією метою у 2014 р. в смт Торчин було проведено I Волинські обласні краєзнавчі

читання, присвячені 90-річчю від дня народження Григорія Гуртового, у 2016 р. в Івано-Франківську відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Перші Грабовецькі історичні читання» на тему: «Академік Володимир Грабовецький — вчений, громадський діяч» тощо.

Краєзнавці України продовжують роботу з накопичення та опрацювання матеріалу з історії міст і сіл рідного краю. Результатом відповідної діяльності стало видання цілого масиву праць та нарисів, зокрема: «Вінниця. Історія нашого часу» О. Федоришина, «Маріуполь і Маріупільське Приазов'я» В. Вереникіна, «Каришків. Я твій колосок» С. Сай-Бондаря, «Історія села Куренівка. Кінець XVII — початок XXI століття» С. Таранця, «Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця» (колектив вінницьких краєзнавців), «Полтава XVII–XVIII століть» О. Коваленко, «Чернігів: місто і фортеця у XIV–XVIII століттях» О. Бондаря, «Заснування і походження назв сіл Чернігівського району» С. Горобця, «Енциклопедія Ічнянщини» В. Шевченка, «Луганщина — земля українська. Духовні обереги рідного краю» О. Неживого, «На Львівській площі Києва» Д. Малакова, «Приоскілля козацьке» Л. Ісаєва, «Ретро-град» Б. Юхна, «Кобзар і Кіровоградщина» С. Шевченка, «Короп — європейське містечко» В. Михайленко, Мікротопоніми Чернігово-Сіверщини С. Павленка, «Енциклопедія Коломийщини» (6-й том), колективна монографія «Стефаниківський край Черемошу і Пруту... Снятинщина. Історико-етнографічний нарис», «Станиславів — Станислав — Івано-Франківськ» колективу авторів під керівництвом В. Великочого, «Краєзнавці Черкащини: біобібліографічний довідник» упорядників В.М. Мельниченка та Г.М. Голиш, «Історія села Райгород» В. Тимофєєва, «Торчин — передзвін віків. Історико-краєзнавчий нарис» Г. Гуртового, «Кальник — село подільське» В. Сокола, «Топоніміка Волині: з історії населених пунктів» Г. Бондаренка і В. Кихтюк, Історія Радомишля» Г. Цвіка, «Миропілля» Д. Кудінова, «Рідний край. Підволочиський район. Історія та сучасність» упорядників М. Мельника та М. Ротмана, «Харківщина: енциклопедичний словник» і т. д.

За участі членів НСКУ здійснюється реалізація Державної програми «Реабілітовані історією», започаткованої у 1992 р. і спрямованої на увічнення пам'яті репресованих громадян, які постраждали від тоталітарного режиму. На сьогоднішній день видано 108 томів серії. Для прикладу, за інституційної підтримки Національної спілки краєзнавців України вийшли друком такі видання серії «Реабілітовані історією»:

– у 2016 р.: «Рівненська область. Книга шоста», «Черкаська область. Книга дев'ята»;

– у 2015 р.: «Житомирська область. Книга сьома. Частина перша», «Житомирська область. Книга сьома. Частина друга», «Хмельницька область. Книга шоста», «Сумська область. Книга третя. Частина перша»;

– у 2014 р.: «Автономна Республіка Крим. Книга дев'ята», «Автономна Республіка Крим. Книга восьма», «Харківська область. Книга друга» «Хмельницька область. Книга п'ята», «Львівська область. Книга друга», «Чернігівська область. Книга п'ята»;

– у 2013 р. «Волинська область. Книга друга», «Житомирська область. Книга шоста», «Миколаївська область. Книга шоста», «Сумська область. Книга друга»;

– у 2012 р.: «Донецька область. Книга дев'ята», «Хмельницька область. Книга четверта», «Чернігівська область. Книга четверта» та ін.

Крім того, власними зусиллями або за безпосередньої участі Спілка підготувала ряд краєзнавчих видань, серед великого масиву яких варто виокремити наступні:

– V (позачерговий) з'їзд Національної спілки краєзнавців України (23 січня 2012 року). Матеріали та документи / Упоряд.: В. Дмитрук, Р. Маньковська. — К., 2012. — 182 с., іл.

– Україна Тараса Шевченка: іст.-краєзнав. нариси / упоряд.: Р.В. Маньковська, В.М. Мельниченко; голов. ред. О.П. Реєнт. — Харків: Фоліо, 2014. — 575 с.

– Джерела духовності: Науково-краєзнавчі експедиції Національної спілки краєзнавців України 2009–2013 рр.

Документи та матеріали / Нац. спілка краєзнавців України; за заг. ред. О.П. Реєнта; упоряд.: Є.В. Букет, С.Д. Гальчак, В.І. Дмитрук, Р.В. Маньковська. — Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2014. — 340 с.: 8 с. іл.

— Краєзнавча Шевченкіана України: матеріали XIII Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка, м. Канів, 24-25 жовтня 2014 р. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]; [за заг. ред. Реєнта О.П.; упоряд. Мельниченко В.М.]. — Черкаси: [б. в.], 2014. — 364 с.

— Києвознавчі читання: історичні та етнокультурні аспекти. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та 250-річчю від дня народження Максима Берлінського (Київ, 27 березня 2014 р.) / Редкол.: О.П. Реєнт (голова), В.П. Капелюшний, О.П. Гончаров, Н.В. Терес. — К.: ПП «Фоліант», 2014. — 476 с.

— Материк Краєзнавства: Збірник присвячений лауреатам Премії імені Дмитра Яворницького Національної спілки краєзнавців України. — Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013. — 134., іл.

— Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України / Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 20 листопада 2013 р. та ін.

Незважаючи на всі труднощі, перш за все фінансового характеру, регулярно виходять чергові випуски журналу «Краєзнавство», кожен номер якого викликає неабияке зацікавлення дослідницької спільноти. За звітний період вийшло 15 випусків (20 номерів), у яких опубліковано більше 500 статей, інформаційних повідомлень, рецензій тощо. Географія авторів, без перебільшення, охоплює всю Україну, крім обласних та районних університетських (Переяслав-Хмельницький, Дрогобич, Острог, Ізмаїл, Ніжин, Кам'янець-Подільський, Кременчук, Маріуполь, Біла Церква) центрів, матеріали надходили з Броварів Київської обл., Мукачєвого Закарпатської обл., Пирятина Полтавської обл., Калуща Івано-Франківської обл., Алчевська

Луганської обл., Бердичева Житомирської обл., Конотопа Сумської обл., Первомайська Миколаївської обл., Красноармійська (суч. Покровськ) Донецької обл. та ін. Варто констатувати, що лідируючі позиції займають члени Київської міської організації, що пояснюється активністю наукової діяльності осередків у Інституті історії України НАН України та Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, однак обласні представництва також представлені у журналі на гідному рівні.

Завершено підготовку до друку збірників «Національна спілка краєзнавців України в інформаційному просторі України» (2008–2015) та «Літопис Національної спілки краєзнавців України (2008–2015)», в яких у хронологічному порядку подано інформацію про події та заходи, організовані за ініціативи та участю Національної спілки краєзнавців України та її обласних організацій, висвітлюються актуальні питання розвитку українського краєзнавства вказаного періоду та внесок краєзнавців у збереження та популяризацію історико-культурної спадщини України. Чекають на друк підготовлені матеріали XIV Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності».

Науково-експедиційна робота

Уже доброю традицією стала практика проведення науково-краєзнавчих експедицій у різних областях України. Одна з них була присвячена Житомирщині, а саме Радомишлю та його ролі в культурній спадщині України. Ця експедиція, що відбулася у квітні 2012 р. у рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурний простір Житомирщини-Волині XIX–XX ст.», була приурочена до 75-річчя Житомирської області. Метою візиту до Радомишля стало відвідання однієї з туристичних перлин Житомирщини — Музею української домашньої ікони Ольги Богомолець. У червні того ж року, спільно з Кіровоградською обласною організацією, НСКУ здійснила нау-

кову розвідку на Кіровоградщину. Програма цієї експедиції включала участь представників Спілки в Міжнародній науковій конференції «Синьоводська битва 1362 р. в контексті середньовічної історії Східної Європи», відвідання Археологічного музею Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, Державного заповідника-музею І.К. Тобілевича (Карпенка-Карого) — «Хутір Надія», ознайомлення з видатною пам'яткою XVIII ст. — фортецею Святої Єлизавети, огляд археологічних розкопів в с. Торговиця Новоархангельського району, зустріч із краєзнавчим активом Кіровоградського обласного краєзнавчого музею та м. Новоархангельська в краєзнавчому музеї міста.

Восени 2012 р. відбулася експедиція історичними місцями, які пов'язані з історією українського козацтва, життям і діяльністю Б. Хмельницького (Холодний Яр, Медведівка, Хутір Буда, Чигирин, Суботів).

У квітні 2013 р., з метою зібрання матеріалу для фундаментального ілюстрованого публіцистично-документального видання «Краєзнавча Шевченкіана України», присвяченого 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка, була організована і проведена науково-краєзнавча експедиція Національної спілки краєзнавців України на Яготинщину. Основними завданнями експедиції було зібрання краєзнавчого матеріалу про перебування на Яготинщині Т.Г. Шевченка, подвижницьку діяльність графа Кирила Розумовського, мистецьку спадщину видатної художниці Катерини Білокур.

Чергова науково-краєзнавча експедиція відбулася на Вінниччину на початку жовтня 2013 р. Учасники відвідали 4 з 7 чудес цього куточку України: Лядовський скельний Свято-Усікновенський монастир, Національний історико-культурний заповідник «Буша», палац Потоцьких у м. Тульчин, Немирівське городище — Великі вали VII–VI ст. до н. е.

У квітні 2014 р. НСКУ організувала і провела Всеукраїнську науково-краєзнавчу експедицію «Музейне крає-

знавство Житомирщини: суспільно-інтеграційні тенденції та комунікаційні інновації», а через рік — її члени завітали на Фастівщину Київської обл., у травні 2015 р. — на Богодухівщину (науково-краєзнавча експедиція «Пам'ятні місця Слобожанщини Героя України, академіка Петра Тронька»).

У травні 2016 р. Національна спілка краєзнавців України, продовжуючи багаторічну традицію, спільно із Миколаївською обласною організацією НСКУ, провела науково-краєзнавчу експедицію «Краєзнавство в збереженні історико-культурного та природного середовища Миколаївщини», приурочивши її до 25-річчя діяльності обласної організації НСКУ. Її маршрут охоплював такі населені пункти як Первомайськ, Мигія, Миколаїв, Ольвія, Очаків, Трикрати, Актове.

Громадсько-просвітницька діяльність

За звітний період НСКУ продовжила та поглибила співпрацю із різними установами, громадськими організаціями. Серед них (в алфавітному порядку) — Всеукраїнський фонд відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені Олеся Гончара, Громадська культурно-просвітницька організація «Переяславський скарб», Головна редакційна колегія науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією», ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека імені В.Г.Заболотного, Державне підприємство «Національне газетно-журнальне видавництво» Міністерства культури України, Інститут історії України НАН України, Київський університет імені Бориса Грінченка, Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького, Національна історична бібліотека України, Національний заповідник «Хортиця», Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України, Національний педаго-

гічний університет імені М.П. Драгоманова, Національний центр «Мала академія наук України», Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Центр медичного краєзнавства Харківського національного медичного університету, Центр пам'яткознавства НАН України і УТОPIK та ін. Протягом звітної періоду були підписані меморандуми про співпрацю НСКУ з ГО «Вікімедіа Україна» та Інформаційним агентством «RegioNews», угода про співпрацю з Українським державним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерства освіти і науки України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Державною архівною службою України та ін. Національна спілка краєзнавців України з року в рік плідно співпрацює з Малою академією наук України, її обласними та Київським міським відділеннями, зокрема в проведенні Всеукраїнського конкурсу науково-дослідних робіт членів МАН України.

З нагоди Міжнародного дня музеїв у травні 2012 р. в інформаційному агентстві «RegioNews» відбулася прес-конференція, присвячена реалізації культурологічного проекту Національної спілки краєзнавців України «Музейні скарби України». Перші вісім фільмів про осередки вивчення місцевої історії — краєзнавчі музеї, зокрема і про Роменський краєзнавчий музей, вже створені та були презентовані під час прес-конференції. У липні того ж року відбулася прес-конференція, організована НСКУ і ГО «Вікімедіа Україна», яка була присвячена 50-річчю від початку видання 26-томної «Історії міст і сіл України» і водночас 97-й річниці з дня народження відомого українського вченого, академіка Петра Тронька, одного з творців цього енциклопедичного видання.

Головним результатом співпраці між НСКУ та Українським державним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерства освіти і науки України стало регулярне проведення низки всеукраїнських краєзнавчих конференцій учнівської молоді, в тому числі й за участю обласних центрів туризму і краєзнавства та обласних осередків Спілки.

Щорічно, спільно з ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», проводиться Всеукраїнський історико-культурологічний форум «Сікорські читання», метою якого є вшанування подвижницького поступу відомого музейного діяча Героя України Михайла Івановича Сікорського.

НСКУ співпрацює з ГО «Вікімедіа Україна» в проведенні фотоконкурсів «Вікі любить пам'ятки» та «Вікі любить землю», підготовці фотоальбомів, роботі в складі журі конкурсів.

Гарною практикою в окремих областях стало створення просвітницьких клубів «Краєзнавець», різноманітних молодіжних товариств та ін. Так, протягом 2012–2016 рр. за безпосередньої участі членів Чернігівської ОО НСКУ було проведено 38 засідань клубу «Краєзнавець», що діє на базі Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка, під час яких, зокрема, було презентовано понад 20 нових краєзнавчих видань. Із 2012 р. в Донецьку, до початку бойових дій на Сході України, діяв клуб «Краєзнавець Донецька», створений членами міського краєзнавчого осередку. У регіоні з початку 2015 року почав виходити інформаційний бюлетень «Краєзнавець Донеччини». Презентації нових книг відбуваються в рамках засідань краєзнавчого клубу «Краяни» у Дружківці, де збираються краєзнавці різних міст Донецької області — Дружківки, Костянтинівки, Краматорська, Артемівська, Слов'янська. У 2012 р. членами Луганської ОО НСКУ при кафедрі історії України Луганського національного університету імені Т. Шевченка створено кафедральне наукове студентське товариство, діяльність якого стосується питань історії та культури Луганщини. У Луганській обласній універсальній науковій бібліотеці імені М. Горького відбувалося засідання клубу «Краєзнавчі студії». У 2013 р., до окупації Кримського півострову Російською Федерацією, на території Судаку працював дослідний гурток із вивчення історії Східного Криму. Постійними були засідання Кримського краєзнавчого клубу. Помітним явищем краєзнавчого

руху на Харківщині є діяльність клубу «Краєзнавець» при Харківській науковій державній бібліотеці імені В.Г. Короленка. Наприклад, на засіданнях клубу, що діє при ХДНБ ім. В.Г. Короленка, протягом 2008–2014 рр. пройшло понад 100 краєзнавчих читань, тематичних вечорів та вечорів пам'яті науковців і краєзнавців Слобожанщини, презентації нових книг дослідників краю, а лише у 2016 р. проведено 13 його засідань. На Івано-Франківщині Яремчансько-Надвірнянський осередок обласної організації НСКУ спільно із районною бібліотекою створив клуб «Краєзнавець», у рамках роботи якого відбуваються виставки та презентації; у обласному центрі працює історико-краєзнавче об'єднання «Мое місто». У Дніпропетровській області при обласній універсальній науковій бібліотеці діє краєзнавчий клуб «Ріднокрай», при Національному гірничому університеті (м. Дніпро) — історико-краєзнавчий клуб «Грані», при Кам'янській міській бібліотеці діє краєзнавче товариство «Кам'янське-Дніпродзержинськ». Високий рівень аналогічної роботи демонструє Святошинський центр позашкільної роботи, де діє краєзнавчий осередок Київської міської організації НСКУ. Досвід цієї роботи навіть висвітлено в журналі «Краєзнавство». Таких прикладів безліч, що свідчить про активну просвітницьку діяльність краєзнавців, їхнє прагнення до неформалізованого спілкування, бажання передавати інформацію підростаючому поколінню та громадськості, зацікавленим у знайомстві з історією рідного краю.

Співпраця з органами влади

Плідною та систематичною є співпраця Національної спілки краєзнавців України з центральними та місцевими органами влади. Так, на початку 2012 року в сесійному залі Верховної Ради України відбулися парламентські слухання на тему: «Етнонаціональна політика України: здобутки та перспективи». Слухання, ініційовані Комітетом з прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин вперше на такому рівні розглянули проблеми націо-

творення в Україні та державної політики щодо національних меншин. У них взяли участь представники НСКУ у складі: Г.О. Клепака — заступника голови НСКУ та В.І. Дмитрука — відповідального секретаря, члена Президії Правління НСКУ. Учасники відзначили важливість таких заходів, поспілкувалися з представниками національних меншин і влади. У 2015 р. НСКУ брала участь у парламентських слуханнях «Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності України» (11 березня) та «Правове забезпечення реформи освіти в Україні» (9 грудня).

Керівництво Спілки постійно координує свою діяльність із виконавчою владою. У квітні 2013 р. відбулася зустріч Міністра культури України Л.М. Новохатька та голови НСКУ О.П. Реєнта. Під час зустрічі обговорювалися питання щодо затвердження Кабінетом Міністрів України Програми розвитку краєзнавства на період до 2025 року, а також підписання Угоди про співпрацю між Міністерством культури України та НСКУ. Наприкінці 2014 р. у Міністерстві культури України відбулася зустріч Віце-прем'єр-міністра, Міністра культури України В'ячеслава Кириленка, а на початку 2015 р. заступника Міністра культури України Ростислава Карандєєва — з керівниками національних творчих спілок України щодо вирішення проблемних питань національних творчих спілок.

Президія НАН України у червні 2013 р. затвердила оновлений склад Міжвідомчої координаційної ради з питань краєзнавства при Президії НАН України, яку очолив О.П. Реєнт, його заступниками стали представники керівних органів Спілки — В.М. Даниленко та В.П. Коцур, відповідальним секретарем — Р.В. Маньковська.

Національна спілка краєзнавців України розробила проєкт Програми розвитку краєзнавства на період до 2025 року. В окремих регіональних організаціях були затверджені обласні програми — Хмельницькій, Волинській, Черкаській, Івано-Франківській та ін.

Обласним і районним осередкам Співки варто приділяти більшу увагу внесенню пропозицій щодо затвердження таких програм на місцях. Так, на Черкащині у 2014 р. затверджено розроблену місцевою організацією НСКУ районну програму розвитку краєзнавства на 2015–2018 рр. у Драбівському районі, у 2015 р. — Кам'янському районі.

Із 2014 р. Співка активно співпрацює з державними органами влади з питання перейменувань. Так, на початку липня 2015 р. в залі засідань НСКУ, спільно з Українським інститутом національної пам'яті, було проведено «круглий стіл» на тему: «Топонімічна політика в Києві: виклики часу, проблеми наукового забезпечення», ініційований Київською міською організацією НСКУ. 8 жовтня 2015 р. прийнято рішення Київської міської ради про найменування вулиці у Голосіївському районі м. Києва іменем академіка Петра Тронька за ініціюванням Національної співки краєзнавців України, а в Харкові наприкінці року — вулиці та провулку Петра Тронька. Активну роботу в цьому напрямі проводять Донецька та Харківська обласні організації. Важливо відзначити, що в Івано-Франківській області закрили цю тему ще на початку 1990-х рр.

Інформаційна діяльність

Останніми роками суттєва увага приділяється використанню сучасних технологій для інформування про роботу та популяризації діяльності НСКУ. У даному випадку йдеться про різноманітне використання інтернет-ресурсів. Так, на початку 2012 р. було проведено веб-конференцію з керівництвом Національної співки краєзнавців України, яка відбулася на сайті інформаційного агентства «RegioNews». У конференції взяли участь О.П. Реєнт — голова НСКУ, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України НАН України; Р.В. Маньковська — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України; В.І. Дмитрук — відповідальний

секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Суттєво реформовано структуру та систему наповнення сайту НСКУ, активніше використовуються засоби соціальних мереж (зокрема, фейсбук-сторінка). У березні 2012 р. сайт Спілки було підключено до історичного порталу histans.com, що є агрегатором матеріалів основних ресурсів історичної тематики, зокрема, порталу Інституту історії України НАН України. Однак зважаючи на швидкий ріст інтернет-користувачів в Україні та загалом можливостей глобальної мережі для популяризації будь-якої ідеї чи діяльності актуальним залишалося питання щодо вдосконалення структури сайту, більш динамічного розміщення інформації. Відповідна робота була проведена на початку 2016 р. За період існування сайту НСКУ (з жовтня 2008 р. до листопада 2016 р.) його відвідало понад 77 тис. користувачів, які більше 2 млн разів переглянули різні сторінки порталу. За рік (з жовтня 2015 до жовтня 2016 рр.) кількість відвідувачів склала понад 40 тис., а переглядів — понад 480 тис.; за півроку (з початку квітня до початку жовтня 2016 р.) — понад 21 тис. та 300 тис. відповідно. За цей же період портал НСКУ відвідали мешканці 169 країн світу. Інтерес до сайту підвищувався завдяки інформуванню громадськості за допомогою фейсбук-сторінки, яку станом на кінець 2016 р. вподобало понад 1800 осіб.

Разом із тим, варто відзначити необхідність активізації у цьому напрямі роботи обласних організацій, адже більш-менш стабільна присутність в інтернет-просторі спостерігається щодо Закарпатської, Черкаської та Волинської обласних організацій, менше — Запорізької, Івано-Франківської. Однак більшість обласних осередків взагалі не має окремого представництва у веб-просторі.

Розвиваються і традиційні форми комунікації із суспільством — за допомогою друкованих ЗМІ, радіо та телебачення. Регулярно публікуються і оприлюднюються інтерв'ю представників керівних органів Спілки, очільників обласних організацій, відомих краєзнавців, зокрема у

виданнях «Голос України», «Урядовий кур'єр», «День», «Слово Просвіти», «Культура і життя» та ін.

Міжнародна діяльність

В умовах активізації євроінтеграційних процесів в Україні важливо налагоджувати плідну співпрацю з науковими і навчальними установами, громадськими організаціями інших країн, перш за все, Європейського Союзу. У цьому напрямі більшу результативність демонструють обласні організації НСКУ, територія діяльності яких знаходиться ближче до державного кордону України. Зокрема, Закарпатська обласна організація систематично проводить заходи за участі Послів та Генеральних консулів Чеської, Словацької та Угорської Республік, її члени презентують різні видання у Центрі словацько-української культури в Пряшеві (Східна Словаччина), співпрацюють із Спілкою українських письменників Словаччини та ін. Львівські краєзнавці налагодили координацію з представниками української діаспори Польщі. У 2013 р. делегація творчих спілок Івано-Франківщини відвідала Республіку Польщу на запрошення Фондації у справах дітей та молоді «П'ястун», де взяла участь у семінарі, присвяченому питанням міждержавної культурної співпраці між регіонами.

Змістовною є багатолітня співпраця краєзнавців Одещини з істориками Нижньодунайського університету в Галаці (Румунія), Союзом українців Румунії, Генеральним консульством Румунії в Одесі. Її актуальність пояснюється наявністю спільних для вивчення проблем регіональної історії і етнографії, наявності на території Румунії у Нижньому Подунав'ї етнічної групи українців. Краєзнавці України і Румунії здійснюють плідну пошукову роботу, оприлюднюють її результати в різноманітних виданнях, на міжнародних конференціях.

Загалом, іноземні вчені активно беруть участь у заходах, організованих НСКУ або за участі її членів. Крім того, вітчизняні краєзнавці систематично здійснюють науково-пошукову роботу в архівах, музеях, бібліотеках Польщі,

Білорусі, Німеччини, США та інших держав; презентують результати своєї діяльності у доповідях на міжнародних закордонних наукових конференціях, симпозіумах, читаннях тощо; публікуються в іноземних наукових збірниках, журналах.

З 2014 р. припинилася співпраця Національної спілки краєзнавців України із науковими, освітніми та громадськими організаціями Російської Федерації.

Загалом, варто вказати, що діяльність Національної спілки краєзнавців України відбувається за підтримки Міністерства культури України. Відповідних асигнувань недостатньо для повноцінної роботи Спілки, яка б не була обтяжена постійними клопотами пошуку коштів, однак регулярні зустрічі із керівництвом держави та профільного відомства засвідчують підтримку представників органів влади інститутів громадянського суспільства.

Визначаючи подальші перспективи діяльності та розвитку Національної спілки краєзнавців України і загалом краєзнавчого руху, з метою зміцнення його потенціалу, нам необхідно:

- рекомендувати обласним організаціям НСКУ активно співпрацювати із центральними та місцевими органам влади у своїй культурно-освітній та краєзнавчій роботі і сприяти затвердженню обласних програм розвитку краєзнавства;

- продовжувати наукове опрацювання, систематизацію та осмислення маловідомих сторінок історії вітчизняного краєзнавства, міст і сіл України, особливо періоду до ХХ ст., з урахуванням новітніх дослідницьких методик, підходів і концепцій, напрацювань попередників;

- приділяти увагу підготовці видань та проведенню заходів, присвячених пам'ятним і ювілейним датам (у найближчій перспективі — відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 рр.), розробці обласних «Календарів пам'ятних і знаменних дат»;

- встановити на спілчанському рівні Всеукраїнський день краєзнавства, яке з 2017 р. відзначати 28 травня (день відкриття I Всеукраїнської конференції з краєзнавства в

1925 р. у м. Харкові), звернутися до органів влади із пропозицією затвердити його на державному рівні;

- активізувати підготовчу роботу до започаткування реалізації проекту перевидання «Історії міст і сіл України»;

- посилювати рівень краєзнавчих досліджень за допомогою використання дослідницького інструментарію різних гуманітарних наук — українознавства, етнографії, географії, регіоналістики, археології, природознавства, генеалогії, економіки, культурології тощо;

- продовжувати роботу з оновлення теоретико-методологічних засад краєзнавства, його категоріального апарату, обґрунтування власної номенклатури наукових дефініцій і понять, у тому числі й з урахуванням світового досвіду; здійснювати розробку теоретичних питань об'єктно-предметної сфери краєзнавства і загалом теоретико-методологічного фундаменту;

- зберігати, примножувати та вивчати предмети матеріальної й духовної культури українського народу шляхом посилення співпраці із краєзнавчими та історичними музеями;

- підвищувати рівень координації діяльності між обласними організаціями та керівництвом Національної спілки краєзнавців України з метою посилення репрезентації практичних напрацювань у веб-просторі, соціальних мережах з метою залучення молоді та підростаючого покоління, інформування про здобутки і напрацювання;

- розробити єдиний навчально-методичний комплекс з історичного краєзнавства для використання в освітній діяльності та для організації наукової роботи учнів-членів МАН України, підвищення ефективності системи національно-патріотичного виховання громадян України;

- досліджувати вже відомі та виявляти нові місця історичної пам'яті, популяризувати їх серед широкого загалу за допомогою активізації культурно-просвітницької краєзнавчої роботи;

- здійснювати видання краєзнавчої літератури, збільшувати її тиражі та сприяти розповсюдженню серед якомога

більшої кількості населення не лише друкованих примірників, а й електронних — у веб-просторі.

Підсумовуючи викладене та результати роботи за 2012–2016 рр., дозвольте щиро подякувати членам Правління, керівникам регіональних осередків, усім краєзнавцям і нашим партнерам за сумлінну працю, невичерпне натхнення та ентузіазм. Впевнений, що лише наша спільна діяльність здатна примножити і зміцнити національне суспільство та українську державність.

Виступи делегатів і гостей з'їзду

Валерій Смолій, академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України:

Шановні колеги, шановні друзі,
дорогий Олександр Петровичу!

Мені завжди приємно в такій аудиторії бувати, тим більше, серед своїх колег, друзів, яких я знаю багато-багато років, по суті, кожного з Вас. Приємно, тому що ми маємо справу зі специфічною галуззю, з таким специфічним напрямом, який називається «краєзнавство». Ви знаєте, мені приємно, що тут зібралися люди надзвичайно патріотичні, люди, на яких, по суті, тримається вивчення історії рідної землі, рідного краю. Без вас ця історія була б невідома, до народу не дійшов би навіть її один відсоток, який сьогодні доходить за допомогою засобів масової інформації чи інших джерел. Тому Ви особливі люди. І давайте гордитися тим, що ми (я також належу до цієї категорії) — особливі люди.

Це перший ліричний, так-би мовити, відступ. Інший полягає в тому, що я виконаю суто протокольне доручення. Воно полягає в тому, що я вітаю Вас від імені Президії Національної академії наук України, від імені Відділення історії, філософії і права з початком роботи нашого з'їзду.

Тепер третє питання. Третє питання стосується уже ширших, так-би мовити, аспектів нашої роботи. Ви знаєте, минуло 5 років після попереднього з'їзду і мені здається, що ці 5 років були надзвичайно плідні і надзвичайно результативні. Мені здається, що ми вірно зробили, що обрали головою Співки Олександра Петровича Реєнта і відповідних членів правління, які неспокійно і безперервно всіх нас турбували, вимагали, просили, змушували робити ту роботу, яка повинна була робитися нашою совістю і нашим розумом.

Четверте. Це був час, коли Співці було надано нову динаміку роботи. Повірте, це так. По-перше, я вважав би

величезною заслугою Спілки те, що вперше побачив світ підручник «Основи краєзнавства». Мені здається, що величезною заслугою Спілки є те, що вона розширює периферію своїх зв'язків. Однією з таких форм є безперервні виїзні засідання, які Олександр Петрович разом зі своїми колегами здійснює по регіонах України. Це змушує нас думати, це змушує нас динамізувати нашу роботу, це змушує нас дещо по-іншому ставитися до проблем краєзнавства.

Мені здається, шановні друзі, що розширився, став більшим, сегмент наукової продукції в роботі Спілки. Він проявляється в публікації журналу «Краєзнавство», який виходить, на щастя, регулярно, вчасно, і високого рівня. Мені здається, що тут відбито серію отих велетенських серій книжок, лише частина яких експонована тут, у нашому залі. Повірте мені, цих книжок можна було б примножити і примножити набагато більше.

Я дякую Спілці краєзнавців за те, що вона надає динаміку і мені. І надає динаміку своєму рідному Інституту історії України, оскільки ми працюємо надто тісно і надто продуктивно. Тіснота та полягає, насамперед, у тому, що ми працюємо в одному приміщенні, а багато співробітників Інституту бере безпосередню участь у роботі Спілки. Це один із таких надзвичайних елементів, які складає сьогоднішнє наше з Вами життя і стосунки.

Я не буду говорити про серію інших книжок. Я б, наприклад, міг би назвати серію книг «Реабілітовані історією», якої вийшло 110 томів. Ви вдумайтеся: величезний обсяг роботи, проведений нами з Вами, без якої [Спілки] неможливий був би цей обсяг роботи реалізований у вигляді товстелезних стоаркушевих, навіть більше, книг, які поповнюють всі регіони України.

Власне, співзасновником журналу «Краєзнавство» є також Інститут історії України. І мені здається, що Спілка ніколи не відокремлювалася, ніколи не старалася якось сепаратно діяти щодо величезної кількості наукових програм, які існують у стінах Інституту і в стінах Академії наук. Це може засвідчити будь-який директор, це може

засвідчити будь-яка вчена рада, якщо взяти колективний орган управління тієї чи другої установи. Йдеться про колективні праці, йдеться про індивідуальні праці, йдеться про праці більшого формату чи формату меншого.

Я хочу Вам сказати одну річ, що величезну роботу робить Спілка і проводить роботу Спілка щодо наших з Вами контактів з молодими людьми. Цей зал щорічно два рази в рік заповнюється молодими людьми. Це школярі. Це представники Малої академії наук. Це лауреати, це номінанти, це звичайні учасники, це їхні батьки, які приходять сюди отримати не лише диплом, не лише отримати відзнаки, а й поспілкуватися з вченими-істориками, філологами, літературознавцями. Це все присутнє тут, у цьому залі. Це захоплююче враження, відверто Вам скажу, коли він заповнений молодими людьми, які дитячим, відкритим іще поглядом, не зіпсованим поглядом дивляться на тебе і уловлюють кожне слово, яке ти говориш з цієї трибуни. І мені приємно, повторюю, що ці конкурси проводяться якраз спільно зі Спілкою краєзнавців.

У нас попереду багато роботи з вами, надзвичайно багато роботи. У нас попереду розпочався цілий ряд ювілейних років, які потрібно нам реалізувати, ювілейних заходів. Це, насамперед, століття Української революції, це інші речі, пов'язані з цим. Я просив би вас усіх бути дотичними до цієї важливої роботи. Але основне інше, основне те, що ви відшукуєте ті деталі, ті пазли нашої історії, яку професійний історик, або історик, який мислить категоріями теоретичними, ніколи не відшукає. З таких пазлів і складається мозаїка нашого життя, мозаїка минулого, мозаїка нинішнього і, я впевнений, складається мозаїка майбутнього.

Я бажаю вам, шановні друзі, всім добра, щастя, успіхів, оптимізму, а з'їзду нашому великої-великої результативності. Те, в чому моя роль полягає, я її завжди, повірте мені, виконаю. Хай щастить Вам, шановні.

Віктор Андрущенко, ректор Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова:

Вельмишановний Валерію Андрійовичу! Вельмишановний Олександр Петровичу! Вельмишановні колеги, присутні тут у залі, члени Співки, делегати з'їзду, гості зібрання. Приємно бути серед Вас. Приємно тому, що і я член нашої Співки краєзнавців, що ми разом робимо дуже серйозну і дуже велику справу, і, дай Бог, щоб ми цю справу довели до кінця. Мається на увазі історичний і науковий супровід наших державобудівничих процесів. Це велика робота, це відповідальна робота, це робота на століття, а може й тисячоліття. Бо країна відроджується, їй важко, іде війна, але ми повинні працювати, знаючи, що тільки своєю працею кожен може внести той вклад, який буде сприяти розбудові держави, відродженню її культури, розвитку науки, освіти і вихованню нової людини.

Ми товаришуємо, ми спілкуємося, ми співпрацюємо. Наш 35-тисячний колектив має прекрасний історичний факультет і, мабуть, лівова частка присутніх тут у залі — випускники Драгоманівського університету, як випускники Київського національного, Переяславського, Харківського університетів. Нам треба об'єднувати наші сили і працювати.

Хочу відзначити, Валерію Андрійовичу і Олександр Петровичу, і подякувати Вам за ті книжки, які Ви передали мені напередодні з'їзду. Звичайно, я не встиг їх прочитати, бо це книжки такі серйозні, але знаєте, як кожний вчений, я швидко листаю і зупиняюся на тій частині тексту, який мене цікавить саме сьогодні, саме зараз. І от я подивився про Донецьку область — блискуче написано, історично, з опорою на факти і таким стилем написано, що доходить до серця і зачіпає серце. Хоч, здавалося б, історична наука — вона досить суха наука, як, до речі, і філософія. Але, Ви знаєте, я подивився як там написано і про що там написано і зрозумів, що Донецька земля — це наша українська земля, що люди там на Донеччині — це наші українські

люди, що вони патріоти. І якби прибрати звідти агресора, то ми б уже, очевидно, знайшли б спільну мову для того, щоб розвивати і єднати нашу неньку Україну.

І наостанок. Звичайно, у нас багато роботи, ціле поле роботи. Я хочу, щоб у Спілку включалася молодь нашого університету і інших університетів. Я дякую Вам за книжки, але хочу сказати, що ми — історики, філософи Драгоманівського університету теж не спимо, а теж потрошку працюємо. І я приніс подарувати Спілці підготовлену роботу авторським колективом: це Василь Кремень, Леонід Губерський, Віктор Андрущенко і ще декілька наших колег. Вона називається «Філософія освіти: пошук пріоритетів». Ми тут розглядаємо місце історичної освіти у формі наук, на яких треба розвивати нам умови для будівничих процесів.

Шановні колеги! Хочу подякувати за те, що ми разом зібралися. В принципі, на цій історичній ниві я мав би бути істориком, тому що в мене батько історик, але доля кинула на філософію. Ну що ж, будемо працювати з двох боків, добиратися до істини. Спасибі і успіхів Вам у роботі.

Микола Томенко, засновник благодійної організації «Фонд Миколи Томенка «Рідна країна»:

Я хочу привітати Олександра Петровича і його команду з тим, що у Вас черговий з'їзд. Бо черговий — означає, що ви спокійно, чітко і впевнено рухаєтесь відповідно до «генеральної лінії» Вашої Спілки і реалізуєте всі завдання, які стоять перед Вами.

Я буквально дві тези хотів би сказати. Перша теза. Я підтримую діяльність Спілки і вважаю, що потрібно посилити вплив на місцеві та державні інституції, сказати чітке слово у відповідь на ініціативу Міністерства освіти і науки України стосовно скорочення годин викладання історії у вузах, бо, мовляв, так у європейських країнах. Я вже не кажу про історію, так би мовити, малого краю і тим, чим Ви займаєтесь. Я перепрошую, що в братській

Латвії, чи деінде, щоб стати громадянином — треба пройти співбесіду з історії, мови і Конституції. А в нас людина з вищою освітою, якщо вона не гуманітарій — їй не обов'язково це знати. Я думаю, що ми повинні активно входити в усі громадські, дослідні, наглядові ради і інституції, в яких є, на жаль, в останній період занадто багато суєти і не фахових рішень.

Ну і третя позиція — пов'язана з нашою командою. Ми готові співпрацювати, ми співпрацюємо і подяка ректору Переяславського університету. Там ми, продовжуючи традицію великого Сікорського, збираємося на читання, робимо проекти.

Я подумав, щоб в усіх інституціях, які так чи інакше причетні до просвітництва, до історичної роботи, десть так неформально координували свою роботу. Тому що, дійсно, Олександр Петрович правий, грошей не так багато. Ідей багато, а грошей трохи менше у нас. Тому, якщо ми скоординуємо і більш якісно спільно зробимо якісь проекти, воно буде більш важливіше і більш ефективніше.

Хоча 2022 рік ніби далекувато, але постать Григорія Савича Сковороди — це постать такого світового масштабу, що нам треба подумати, як підготуватися, бо сподіватися, що відповідні міністерства це зроблять, чи якесь відомство — очевидно не приходитьсья.

Вчора мене попросила Національна бібліотека, щоб я організував їм поїздку дітей-школярів у Фастів, у Музей-вагон, де підписувався попередній договір між УНР і ЗУНР, і там мене фастівські активісти сповістили, що для мене це дуже курйозно, що музею цього не існує в природі. Тобто обласна, районна і фастівська ради десять років б'ються між собою і не знають, куди приткнути той вагон. Тобто він ніде взагалі не рахується. І якщо от такі елементарні речі десять років не можуть вирішитися, то ясно, що по країні розкидано масу таких питань, які ми повинні як громадські діячі, як науковці підключатися і підказувати владі, що їм робити.

Тому треба активно співпрацювати із заповідниками, тому що в національних заповідниках сьогодні теж скон-

центрований серйозний науковий потенціал. Університети, заповідники, і спілки такі, як Ваша, давали б серйозний ефект і результати. Тому що мій досвід з організації проєктів показує, що я йду, як би, не за посадами, а за тим, хто хоче працювати. От я вже багатьох тут знаю, прошу допомогти мені. Я з травня починаю записувати новий цикл в нашому проєкті «Сім чудес України». Це будуть переможчі акції «Сім чудес України: Історичні міста та містечка». Мова йде про невеличкі міста: от про Ніжин говорили. І я хочу не просто показати, що є церкви там і так далі, а змістовні історичні речі об'єднуючого характеру. Заслуга цих знань дасть нам ефект об'єднання і поваги і тому бажаю Вам плідної роботи, і щоб наступний з'їзд був плановий.

Юрій Телячий, начальник Управління контролю у сфері вищої освіти Державної інспекції навчальних закладів України:

Доброго дня, шановні, дорогі колеги.

Сьогодні відбувається важлива подія історичного, державного значення, яка зібрала сьогодні у цій залі небайдужих до історії рідного краю, рідної землі. Нас всіх об'єднує, без сумніву, любов до Батьківщини і інтерес займатись краєзнавством. Однозначно, що ця подія не могла пройти непоміченою і з боку Міністерства освіти і науки України. Міністр підписала привітання делегатам і учасникам з'їзду. Відповідно, просила вибачення за те, що вона не може брати участь у роботі нашого з'їзду, тому що вона перебуває за кордоном у відрядженні. І за поданням Національної спілки краєзнавців України ряд тут присутніх кращих краєзнавців, буде відзначено відповідними відзнаками Міністерства освіти і науки України.

Таким чином я офіційно зачитую текст за підписом Міністра освіти і науки України:

«Президії правління Національної спілки краєзнавців України, делегатам нашого VI з'їзду!

Шановне товариство! Від імені всіх освітян щиро вітаю поважних делегатів та гостей із відкриттям VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України, історія якої налічує більше 90 років, а практична діяльність високо оцінена Українською державою. Впродовж багатьох десятиліть Ви натхненно працюєте на освітянській ниві, досліджуєте і популяризуєте минувшину рідного краю, відроджуєте історичну пам'ять та маловідомі сторінки українського буття, сприяєте вихованню у молодого покоління національної гідності, поваги до культури та традицій свого народу.

Шановні ректори університетів, директори інститутів, вузів та Національної академії наук України, декани факультетів і завідувачі кафедр, академіки та професори, доктори і кандидати наук, директори музеїв, бібліотек та архівів, заслужені діячі у галузях освіти, науки та культури, всі присутні — складно переоцінити Вашу діяльність, спрямовану на збереження безцінної національної історико-культурної спадщини українського народу, унікальних природних скарбів нашої Батьківщини.

Краєзнавча спільнота України плідно розвиває освітянське краєзнавство, розробляючи науково-методичну і навчальну літературу, формує в шкільної та студентської молоді почуття патріотизму, морально-етичні цінності й бажання стверджувати духовні основи українського суспільства.

Від Міністерства освіти і науки України щиро бажаю Вам плідних здобутків, наснаги, добра і здоров'я, нових успіхів у творчій праці на благо України та українського народу.

З повагою, Міністр Лілія Гриневич».

«Наказ Міністерства освіти і науки України № 31-К від 20 січня 2017 року «Про нагородження членів Національної спілки краєзнавців України». Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України про затвердження положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України та з метою відзначення членів Національної спілки краєзнавців України за багаторічну сумлінну працю,

вагомий особистий внесок у виховання творчої молоді та відродження духовності, історичної пам'яті українського народу, наказую: нагородити Подякою Міністерства освіти і науки України... Підстава: клопотання Національної спілки краєзнавців України від 16 січня 2017 року № 5. Міністр Лілія Гриневич».

Ще раз дякую і бажаю гарної роботи.

Іван Сидор, секретар-референт Переяслав-Хмельницького єпархіального управління УПЦ КП:

Високодостойні і високоповажні учасники VI з'їзду
Національної спілки краєзнавців України!

Мені випала честь і велика відповідальність із благословення предстоятеля Української православної церкви Київського патріархату Святійшого Патріарха Філарета передати його привітання і його архіпастирське благословення на цей з'їзд, на плідну співпрацю і роботу цього форуму. Найперше, хочу сказати, що Ваша праця, дорогі краєзнавці, історики, багато чим схожа з подвижництвом священнослужителів.

Так доля розпорядилася, що я навчався і в духовній семінарії, і в світському навчальному закладі, зокрема в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Там також були лекції з краєзнавства і впізнаю викладачів — Гончарова Олександра Петровича, Савченка Григорія Петровича, Капелюшного Валерія Петровича — керівників і викладачів, які сіють зерна любові до нашого рідного краю. Тому що наша молодь, особливо сучасна, я також маю справу з людьми, дуже мало знає про Україну. І мій квиток із заліку з краєзнавства був про Крим. Тоді ще не було цієї війни і сам викладач багато чого цікавого розповів мені, студенту. Тому ще тоді була ця любов ще більша до нашого краю, до нашої землі.

І, слухаючи виступи, виникла в мене така думка, що багато з науковців, краєзнавців є по-батькові Петровичами. Зокрема, Олександр Петрович, Григорій Петрович, Валерій

Петрович Капелюшний, голова Спілки Олександр Петрович і багато інших Петровичів.

І мені згадалися слова з священного писання, коли Ісус Христос закликав апостола Петра до апостольського служіння, і він сказав, що ти — Петро, тобто «камінь», і на цьому «камені» я збудую церкву.

Можна провести паралель і сказати, перефразувати ці слова, що Ви є каменем, не тільки Петровичі, а всі тут присутні, всі науковці, які працюють у цій сфері, є тим каменем, міцним фундаментом, на якому тримається вся українська наука саме цього спрямування. Хочеться сказати, що Росія її не здолає, тому що ми знаємо, що часто вся українська історія переписувалась і нищилась. Саме на нас, на Вас покладена ця відповідальність зберегти нашу українську історію, українську науку. Дякую Вам за це.

Також перейду до приємної частини. Це вручення нагород від Святійшого Патріарха Філарета науковцям, які удостоїлись цих нагород.

Прошу піднятися до Президії Коцура Віктора Петровича, який нагороджується орденом святого Рівноапостольного князя Володимира Великого II ступеня за заслугу у відродженні духовності в Україні та утвердженні помісної Української православної церкви.

За заслугу у відродженні духовності в Україні та утвердженні помісної Української православної церкви нагородити орденом святого Рівноапостольного князя Володимира III ступеня Добржанського Олександра Володимировича, Косила Михайла Юрійовича, Великочого Володимира Степановича, Коцура Віталія Вікторовича.

Лев Баженов, голова правління Хмельницької обласної організації НСКУ:

Шановні члени Президії, делегати і гості з'їзду!

Ми всі уважно вислухали і сприйняли звітну доповідь VI-го з'їзду про діяльність нашої Спілки краєзнавців за останні п'ять років, яку яскраво і аналітично виголосив

Голова Національної спілки краєзнавців України Олександр Петрович Реєнт.

Ми всі переконалися, що, незважаючи на трагічні події та складнощі в Україні, пов'язані з війною на Сході країни, економічними і соціальними негараздами та іншими викликами, що притаманні нинішній державі, наша Спілка краєзнавців України розвивається динамічно, успішно реформується, запроваджує нові форми роботи, показує значні науково-краєзнавчі досягнення, цілком відповідає статусу національної творчої Спілки.

Приємно відзначити, що наш голова Спілки Олександр Петрович Реєнт достойно замінив на цій посаді патріарха українського краєзнавства Петра Тимофійовича Тронька, успішно втілює в життя його задуми і проекти, вніс вагомий вклад у розбудову Спілки, є авторитетним керманичем і, сподіваюся, на його подальше переобрання і керівництво нашою краєзнавчою спільнотою.

Відрадно констатувати, що між Правлінням, Президією НСКУ та регіональними правліннями відсутні всілякі бюрократичні чинники у взаємостосунках, вони є діловими, конструктивними і товариськими.

Водночас хочу доповнити почуту звітну доповідь конкретними справами на прикладі діяльності Хмельницької обласної організації Спілки. Проте більш широка інформація про роботу цієї організації за 2012–2016 роки оприлюднена на сайтах Правління НСКУ та фейсбучі, з якою присутні при бажанні можуть скористатися.

Зокрема, станом на початок 2012 року наша обласна Спілка мала в своїх лавах 198 членів НСКУ. Станом на початок 2017 року вона вже налічує 326 членів НСКУ, які ввійшли до складу 22 міських і районних організацій та осередків установ. З-поміж них 17 осіб є докторами наук, професорами, академіками різних галузевих академій, понад 60 — кандидатами наук, доцентами, значна частина — архівісти, працівники бібліотек, музеїв, заповідників, решта 40 відсотків — вчителі. Найбільшими осередками обласної Спілки є Хмельницька міська організація НСКУ

(62 члени, голова — присутній на з'їзді доцент Юрій Блажевич) та Кам'янець-Подільська міська організація (55 членів, голова міської організації доцент Олександр Комарніцький). На їх долю припадає майже 80 відсотків усіх досягнень обласної Спілки. В останні роки ми ставимось прискіпливо до прийому нових членів НСКУ. Хоча бажаних багато, що свідчить про авторитет організації на Хмельниччині, але відбираємо у члени найкращих, дійсно творчих науковців і краєзнавців.

Вагомим здобутком нашої інституції є затвердження в 2014 році обласної «Програми розвитку краєзнавства на Хмельниччині до 2020 року», яку ініціювала, розробляла і понад два роки прокладала шлях до обласної влади наша президія. Програма координує діяльність усіх регіональних і краєзнавчих інституцій, прогнозує творчі проекти і виділяє невеликі бюджетні кошти для реалізації.

У звітному періоді правління обласної Спілки щорічно проводило по два засідання президії та пленумів, як правило в розширеному складі і при повному аншлагу та за участю представників обласної влади, на яких розглядалися найважливіші проблеми розвитку в регіоні краєзнавчого руху, нові науково-дослідницькі проекти, діяльність міських і районних осередків НСКУ в плані обміну досвідом роботи та інші важливі питання.

Головною формою спілкування, оприлюднення наукових результатів, обміну досвідом роботи між членами НСКУ є щорічні науково-краєзнавчі та науково-практичні міжнародні, всеукраїнські, регіональні форуми, конференції, симпозіуми, круглі столи та читання. За п'ять років за участю та співучастю обласної Спілки та осередків проведено 127 усіх форм таких зібрань, у тому числі 14 міжнародних, 60 — всеукраїнських, 53 — регіональних. 70 відсотків усіх проведених зібрань завершилися виданнями наукових збірників матеріалів за результатами роботи, які значно поповнили краєзнавчу бібліотеку «Подоліку».

З-поміж цих зібрань перше місце посідають серійні конференції, зокрема, I–XVI всеукраїнські науково-краєзнавчі

зібрання з виходом на зарубіжжя «Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України» (2009–2016 рр.), які проводяться на базі Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» двічі на рік (голова оргкомітету Почесний краєзнавець України Олег Погорілець, співголова Лев Баженов). Видано 22 солідних томів цієї конференції.

- Подільські наукові історико-краєзнавчі конференції, які проводяться з 1965 року понад 50 років у Кам'янці-Подільському (сьогодні голова оргкомітету член НСКУ, професор Сергій Копилов, співголова Лев Баженов);

- I–XV всеукраїнські науково-практичні конференції «Збереження національної ідеї та національної свідомості українського народу у контексті трагічних подій XX–XXI століть» (м. Хмельницький, голова оргкомітету Леонід Білий, співголова — голова Хмельницької міської організації НСКУ Юрій Блажевич). Видано 15 томів наукових збірників;

- I–VI всеукраїнські науково-практичні конференції «Духовні витoki Поділля (2011–2016 рр.), які щороку мають певну тематичну спрямованість (голова оргкомітету Інна Шоробура, співголова Юрій Блажевич). Видано 6 томів збірників;

- I–VI міжнародні науково-практичні конференції «Археологія & Фортифікація в Україні» (2010–2016) (голови оргкомітету Віктор Травінський, Юрій Заремба, співголова — голова Кам'янець-Подільської міської організації НСКУ Олександр Комарніцький) тощо.

У плані видавничої діяльності наведемо головні факти: у 2012–2016 рр. видано авторами-членами НСКУ, під грифом обласної Спілки і осередків або за співучастю з іншими інституціями 132 монографій, книг, довідників, покажчиків, путівників науково-краєзнавчого характеру, у тому числі 43 монографії; а також 134 наукових збірників за результатами зібрань або тематичних, 29 збірників документів і матеріалів, 31 навчальний посібник тощо. За цими сухими цифрами стоїть напружена робота авторів, видавництва та вагомі результати наукових досліджень.

Наведемо окремі приклади. У 2016 р. згідно «Програми розвитку краєзнавства Хмельниччини до 2020 року» за нашої ініціативи, авторською участю членів НСКУ була підготовлена і видана об'ємна широкоформатна книга-альбом високохудожнього друку «Хмельниччина: науково-популярне видання» — для краян, туристів і гостей області. Вартість цього проекту складає 200 тис. грн. Доктор мистецтвознавства, професор, керівник мистецтвознавчої секції обласної Спілки Наталія Урсу видала у 2016 р. такого ж формату видання «Кам'янець-Подільський: архітектори, митці, художники», вартістю 140 тис. грн. Сьогодні обласна Спілка напружено працює над створенням до 2020 року кількатомної «Енциклопедії Хмельниччини» (вартість проекту до 500 тис. грн.).

Лідерами у підготовці монографій, археографічних видань, книг і посібників у 2012–2016 рр. стали автори численних видань: делегати нашого VI з'їзду, член Президії НСКУ Олександр Завальнюк, заступник голови Хмельницької обласної організації Спілки Віктор Прокопчук, а також подвижники цієї ж організації Віктор Адамський, Наталія Урсу, Лілія Іваневич, Сергій Єсюнін, Почесні краєзнавці України Анатолій Трембіцький, Анатолій Філінюк, Володимир Борисов, Юрій Телячий, Олег Погорілець Олександр Байдич та чимало інших.

Робота обласної Спілки та осередків належно висвітлюється в її періодичних виданнях:

- Освіта, наука і культура на Поділлі: Збірник наукових праць (голова редколегії О.П. Реєнт, відп. ред. О. Завальнюк). Вже видано 22 томи цього фахового видання;
- Краєзнавець Хмельниччини: науково-краєзнавчий збірник. 9 випусків (голова редколегії Л.В. Баженов);
- Хмельницькі краєзнавчі студії: науково-краєзнавчий збірник. 9 випусків (голова редколегії Л.В. Баженов, співголова Ю.І. Блажевич) й ін.

Упродовж тільки 2016 р. обласною та Хмельницькою міською організаціями Спілки було організовано на актуальні теми розвитку краєзнавчого руху та просвітництва

понад 30 виступів, передач на обласному телебаченні та радіо.

Водночас обласна Спілка та осередки брали активну участь у громадсько-політичному житті Хмельниччини:

- широко відзначили 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, 150-річчя від дня народження М.С. Грушевського, 100-річчя від дня народження П.Т. Тронька та ін.;

- були задіяні до роботи обласної і місцевих комісій з декомунізації назв вулиць, пам'ятних місць;

- у виборах до парламенту та місцевих рад;

- у волонтерському русі у зв'язку з війною на Донбасі;

- ряд членів НСКУ брали участь або ще сьогодні перебувають в АТО;

- налагоджена співпраця з обласною та місцевою владою.

Обласна Спілка краєзнавців має дві власні Премії для нагородження подвижників краєзнавства в галузі науково-краєзнавчих досліджень імені І.С. Винокура та в галузі створення історії міст і сіл імені І.А. Стасюка, які вручаються щороку на конкурсній основі.

Проте ми не ідеалізуємо свою роботу і наші здобутки, розуміємо прогалини та недоліки на цій стежі:

- у нас ще недостатня координація і комунікація зі всіма осередками організації, а тому своєчасно не отримуємо їх плани та звіти про роботу, зростає заборгованість по сплаті членських внесків;

- низка осередків є малочисленими і малопотужними в творчій діяльності, не приймають нових членів (Жам'янець-Подільська районна, Волочиська районна, Ярмолинецька районна, Нетішинська міська організації Спілки), які в своєму складі мають по п'ять членів. Такі осередки потребують свого реформування;

- поки обласна Спілка та її осередки не налагодили в повному обсязі систематичної роботи по забезпеченню сайтів Інтернету своєю інформацією тощо;

- нарешті, нас турбує зміна в Статуті НСКУ, яка буде прийнята сьогодні з'їздом, котра вимагає, щоб міські та

районні організації реєструвалися як юридичні об'єкти в органах міської та районної влади з власними фінансами, кошторисами, ревізійними комісіями і т. д. Поки наші всі осередки юридично входять до обласної Співки і мають обласну реєстрацію. В нових умовах реєстрації практично органи управління обласної Співки не потрібні, правління НСКУ в Києві працюватиме фактично з первинними осередками, як юридичними об'єктами. Тому прийдеться перебудовувати структуру обласної Співки, розпускати міські і районні організації і підпорядковувати членів НСКУ безпосередньо президії обласної Співки. Зрозуміло, що сьогодні виграють ті обласні регіональні організації, які не мають первинних осередків. Що з цього вийде — побачимо.

На завершення, роботу Правління та Президії Національної співки краєзнавців України за звітний період пропоную оцінити на задовільно.

Дякую за увагу.

Михайло Косило, голова правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ:

Шановний пане голову! Шановні делегати!

Дозвольте передати Вам, делегатам і гостям, щирі вітання від Івано-Франківських краєзнавців з історичною подією VI з'їздом Національної співки краєзнавців України і побажати всім плідної праці. Щиросердечно хочу подякувати Вам, пане голову, за високу оцінку роботи дослідників минувшини Прикарпаття, яка прозвучала в звітній доповіді правління, яку ми сприймаємо як аванс на майбутню працю, реалізації тих завдань і ролі нашої Співки у відновленні історичної пам'яті українського народу. Наша делегація в цілому позитивно оцінює роботу правління і голови Національної співки краєзнавців України Олександра Петровича Реєнта. Підтримуємо думку, що на новий період головою Співки, для її сталого поступального руху у соціокультурному просторі України, маємо обрати Олександра Петровича Реєнта.

У звітній доповіді охарактеризовано ті позитивні тенденції розвитку нашої Спільки за звітний період та окреслено перспективні завдання на майбутнє, виходячи з того, що краєзнавство відіграє особливу роль у процесі державотворення як консолідуючий фундамент формування української нації.

Ми поділяємо стурбованість негативними наслідками недостатньої уваги центральних органів державної влади до культурно-духовної сфери життя суспільства, недооцінкою ролі і можливостей не тільки НСКУ, а й інших творчих спілок. Відсутність на нашому з'їзді представників гуманітарних управлінь АПУ, КМУ, Міністерства культури є промовистим свідченням сказаного. Це по особливому звучить коли усвідомлюємо, що причини війни на Сході нашої держави лежать у площині історико-культурних цінностей цивілізаційного суспільного вибору. Недостатня увага до гуманітарної сфери, перенесення центру ваги державної політики у сферу економіки, відсутність продуманої політики формування української нації як державоутворюючої на основі корінних національних інтересів — забезпечення розвитку культури, державної мови, загрожус національній безпеці держави. Тому консолідація національних творчих спілок навколо української ідеї має життєво важливе значення. Спільні суспільно важливі справи об'єднують, а об'єднання зусиль творчих спілок матимуть вирішальне значення не тільки для їх виживання у ринкових умовах, але і для становлення громадянського суспільства. У цьому плані хочу згадати, що 31 грудня 2013 року в Івано-Франківську відбулася унікальна, без перебільшення подія — відкриття єдиного в світі, само собою в Україні, пам'ятника «Руській трійці». Особливість цього пам'ятника полягає в тому, що кошти на його спорудження і виготовлення проектів були зібрані на громадських засадах і зусиллями творчих спілок Івано-Франківщини, а саме: краєзнавців, письменників, журналістів, художників. І цей проект об'єднав творчі спілки, дав можливість відкрити пам'ятник, а перед цим створити кімнату-музей «Руської трійці».

Наступний проект, був реалізований у ювілейному році нашого Кобзаря — вивчення Шевченкіани Івано-Франківщини. Прикарпаття не мало щастя бути відвіданим великим генієм українського народу, але найбільша кількість пам'ятників Т.Г. Шевченку — саме на Івано-Франківщині. На сьогодні це 217 пам'ятників, а 2014 року було зафіксовано в Національному Реєстрі рекорд України з кількості пам'ятників Т.Г. Шевченка на одній території, саме у нас, на Івано-Франківській землі. Треба сказати, що ця робота теж, проведена нами і спільно, об'єднала наші творчі спілки.

Інший приклад — у звітному періоді у нас було розширено можливості, арсенал заохочень праці краєзнавців. До раніше заснованих премій, а це обласна краєзнавча премія ім. В. Полека, яка існує з 2009 року (до речі — щорічний розмір цієї премії, яку отримують троє лауреатів, по 10 тис. грн.), премії «Краща краєзнавча книжка року», додатково у нас заснована премія ім. Євгена Паранюка, іноземного члена Спілки краєзнавців, який вже відійшов в інші світи і заповів частину своїх коштів на розвиток краєзнавства в Україні, ініціатива цієї краєзнавчої премії була підтримана письменниками НСПУ. І торік відбулося перше вручення цієї премії найповажнішим за віком і досягненнями прикарпатським краєзнавцям — Петру Арсеничу, Романові Коритку, Тетяні Фіголь. Тісна співпраця з нашими обласними організаціями творчих спілок у ювілейний рік генія українського народу Івана Яковича Франка, що відзначався відкриттям меморіальної кімнати-музею Івана Франка, створеної за ініціативи ОО НСКУ, поглиблена започаткуванням нового проекту, декларацією намірів про створення просвітницького центру під назвою «Дім Франка» в Івано-Франківську. У звітний період ми започаткували літературно-краєзнавчий щорічний фестиваль, який відбувається 22–27 серпня і завершується сходженням на гору Говерлу — і на вершині читають свої твори і письменники, і краєзнавці.

Традиційно всі наші проекти здійснюються спільними зусиллями з найбільшими центрами краєзнавства — це

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Національний медичний університет, коломийськими вищими навчальними закладами. Заснована коломийська школа краєзнавства, видається краєзнавча серія «Коломийська бібліотека», яка налічує понад 50 видань, «Івано-Франківську бібліотеку» видає краєзнавче об'єднання «Моє місто», «Галицьку бібліотеку» об'єднання «Мій Галич». Якщо підсумувати, то за звітний період видано 250 видань краєзнавчого характеру як результат цієї праці.

Наше спільне бачення перспектив складає написання і видання на новій джерельній базі історії поселень нашої області. Без сумніву треба підготувати програму розвитку краєзнавства на рівні області, держави.

В умовах коли народ України у переважній більшості живе бідно, коли про меценатство говорити можна лише з невеликою купкою багатіїв, без державної підтримки Спілки не виживуть. Тому налагодження тісної взаємодії між ними є справою життєво необхідною. Було б добре, щоб було прийнято рішення сьогоdnішнього з'їзду та заплановані конкретні заходи щодо налагодження творчої співпраці з Національними творчими спілками України на рівні їх керівництва та обласних організацій.

Сьогодні багато було сказано про те, що майбутнє спілки і майбутніх краєзнавчих досліджень знаходиться в молодих руках, приводилось багато прикладів того, що Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді разом зі своїми 26 обласними центрами туризму і краєзнавства учнівської молоді активно і системно ведуть краєзнавчо-туристську роботу, долучаються до проведення різноманітних акцій з розвитку молодіжного краєзнавства в Україні. Тому вважаємо доцільним створити молодіжну спілку краєзнавців України як осередок НСКУ. Звичайно, що віковий ценз буде залишатись статутним, але молодіжна спілка могла б об'єднувати дослідників віком і до 18 років на правах асоційованого членства.

І на завершення хотів би наголосити, що Національна спілка краєзнавців України проводить свою діяльність на

благодатному духовно-культурному ґрунті величезної національної культурної спадщини українського народу, де багато непізнаного, невивченого. І жаль, що державні чинники і керівники мало прислухаються до краєзнавців, адже багато розв'язків сучасних завдань, і очевидно, завдань майбутнього лежить через аналіз минулого. Чим глибше заглянемо у минуле, тим далі побачимо майбутнє. І тому хотів би побажати нашій Національній спілці краєзнавців України творчих здобутків кожному делегату, всім присутнім у залі міцного здоров'я та впевненості у нашій силі Здобути Українську Державу!

Слава Україні!

Геннадій Бондаренко, голова правління Волинської обласної організації НСКУ:

Актуальність краєзнавства викликає різні думки щодо переосмислення його впливу на наукову, освітню, виховну роботу. Сьогодні краєзнавство має виконувати місію об'єднання регіонів України і посилити патріотичне виховання. Єдність держави і нації має об'єднати навколо краєзнавчих програм музеї, архіви, бібліотеки, навчальні та наукові заклади, громадські організації ветеранів, журналістів, письменників, «Просвіти», товариства охорони пам'яток, Луцького братства. Фактично в Україні ця робота розпочата і прикладом є створення підручника «Основи краєзнавства» для вищої школи. На рівні регіональному прикладом є програми киевознавства, поділезнавства, волинезнавства та ін. Їхній зміст і поширення у шкільній освіті є важливою ланкою формування патріотизму, історичної свідомості та історичного мислення. Хоча практично у суспільстві переважає політичне мислення. Добре якщо воно близьке до історичного. Але це, як правило, не так.

Утім, хочу висловити деякі побоювання щодо збереження історичної пам'яті. Часто процеси пов'язані зі ставленням до окремих подій, пам'ятників і до перейменувань населених пунктів, вулиць, площ тощо можуть стати пре-

цедентом до формування ненависті до історичної пам'яті. Це питання постає тому, що історична пам'ять є у першу чергу історичним досвідом, який потрібно вивчати незважаючи на те, позитивний він чи негативний. Будь-який досвід має бути вивчений краєзнавцями з розумінням, що це є факти, події та явища незворотного історичного процесу.

У нас в області проведено кілька конференцій і круглих столів з питань революцій, воєн і воєнних конфліктів, голоду 1946–1947 років, українсько-польського протистояння часів Другої світової війни та ін.

Є цікаве епохальне відкриття. На Маневиччині знайдено човен-довбанку довжиною більше 12 метрів, яким зацікавилися міжнародні наукові кола і який вимагає не лише пильної уваги дослідників, а й фінансової та експертної допомоги щодо його збереження та реставрації. Поки що складно визначити до якого періоду середньовіччя він належить. Але він може внести багато чого нового у вивчення історії Волині та Полісся.

Краєзнавча діяльність Волинської обласної організації є плідною завдяки активності членів Спілки, заступників голови правління: декана історичного факультету Анатолія Шваба, директора Волинського краєзнавчого музею Анатолія Силюка, а також директора Державного архіву Володимира Гики, який, на жаль, пішов на заслужений відпочинок, голови обласної ради ветеранів Олександр Булавину, головам краєзнавчих осередків: у Володимирі-Волинському Володимиру Стемковському, на Ковельщині Анатолію Семенюку, на Любомльщині Олександр Осташуку, на Маневиччині Петру Хомичу, на Камінь-Каширщині Валерію Хитрику та іншим.

Краєзнавці Волині одні з перших підготували і видали дві книги про героїв краю, які загинули на Сході України: «Волинський пантеон: Схід — 2014» і «Волинський пантеон: Схід — 2015». Це Почесні краєзнавці України Геннадій Гулько і Олександр Дем'янюк.

Незважаючи на це, залишається багато наукових, політичних та інших проблем, що вказують на необхідність займатись і далі згаданими питаннями.

Частину цих питань ми розв'язуємо шляхом співпраці з Правлінням НСКУ, колегами інших областей і, у першу чергу, в межах Великої Волині. За участь у розвитку краєзнавства і краєзнавчої освіти Волинської області від правління Волинської обласної організації НСКУ хочу висловити подяки і наші видання та вручити їх голові Хмельницької організації Льву Баженову, Віктору Прокопчуку, Олександрові Завальнюку і Анатолію Трембіцькому. Житомирської організації — Павлові Скавронському, Рівненської організації — Андрію Жив'юку, Київської обласної організації — Григорію Савченку, Львівської організації — Миколі Литвину, а також заступнику голови НСКУ Руслані Маньковській і голові Спілки Олександрові Реєнту. Роботу Спілки за звітний період вважаю задовільною!

Дякую за увагу!

Сергій Гальчак, *голова правління Вінницької обласної організації НСКУ:*

Шановні колеги!

Вінницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України зареєстрована в управлінні юстиції 29 квітня 2010 р. З цього часу діяльність краєзнавців області значно активізувалася, розширилася сфера їхніх інтересів.

Це стосується не лише, власне, членів Спілки, а й дослідників малої батьківщини громадських організацій «Вінницьке історичне товариство», «Краєзнавче товариство “Поділля”», «Громадська організація “Асоціація музеїв Вінниччини”», «Міжрайонний краєзнавчий центр “Соб”», «Краєзнавча літературно-мистецька організація “Велика рідня”» та ін. Чимало членів Національної спілки краєзнавців України є членами Вінницької філії Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН

України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Коротко зупинюсь на найважливіших напрямках роботи обласної організації НСКУ.

Одним із пріоритетів її діяльності стала організація та проведення наукових, науково-практичних історико-краєзнавчих конференцій. Загалом їх проведено десятки. Ось неповний перелік їхніх назв:

Міжнародні: «Єзуїтський комплекс у Вінниці крізь призму століть»; II Міжнародна «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку» (до 470-ї річниці надання місту Бару магдебурзького права); II Міжнародна наукова «Краєзнавство: історичний досвід та перспективи розвитку»; «Синьоводська битва 1362 року — визначальна подія в історії України»; «Україна і Польща: історичне сусідство»; III Міжнародна «Роль краєзнавства в соціально-економічному і культурному розвитку»; III Міжнародна «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку», присвячена 520-річчю з дня народження Бони Сфорца та 120-річчю виходу у світ праці М. Грушевського «Барське староство. Історичні праці XV–XVIII ст.»; IV Міжнародна «Усна історія як важлива складова краєзнавчої діяльності»; «Вірмени Поділля. Історія і сучасність»; IV Міжнародна «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку», присвячена 615-й річниці першої документальної згадки про місто Ров, 475-й річниці з часу надання місту Бару магдебурзького права та 150-річчю з дня народження М.С. Грушевського; V Міжнародна «Усноісторичні дослідження: сучасні тенденції, напрямки та перспективи».

Всеукраїнські конференції: «Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи»; XXIII Всеукраїнська «Освіта на Поділлі: минуле та сьогодні»; XXIV Всеукраїнська «Козацтво в історії України (до 360-річчя битви під Батогом)»; III Всеукраїнська «Літературні контексти XX століття: проза Галини Журби в ідейно-естетичному контексті міжвоєнної доби (до

125-річчя від дня народження письменниці)»; XXV Всеукраїнська «Вінниччина: минуле та сьогодення, краєзнавчі дослідження»; «Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи»; XXVI Всеукраїнська «Вінниччина в роки Другої світової війни. 1939–1945»; «Народи світу і Велика війна 1914–1918 рр.»; «Історія радянської повсякденності: на матеріалах джерел»; «Хмільницький палац Ксідо — перлина архітектури України»; «Роль обласних центрів народної творчості та культурно-освітньої роботи як інституції народної культури у процесі децентралізації державного управління»; «Михайло Грушевський і Вінниччина»; XXVI Вінницька наукова історико-краєзнавча.

Науково-практичні, краєзнавчі, історико-краєзнавчі конференції: «Споживча кооперація Поділля: через століття до майбутнього»; «Час скорботи» (присвячена черговій річниці Голодомору 1932–1933 рр.); «Трагічні сторінки історії Поділля радянської доби»; «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи»; «Роль і місце Свято-Усікновенського Лядовського скельного чоловічого монастиря у культурно-духовному житті краю»; «Краєзнавча і музейна робота навчальних закладів як пріоритетні напрями патріотичного виховання дітей і молоді»; «Міста і містечка Поділля від доби середньовіччя до початку XX ст.».

Регіональні: «Четверта Могилів-Подільська наукова історико-краєзнавча конференція»; «Перша Шаргородська наукова історико-краєзнавча конференція»; «Перша Хмільницька наукова історико-краєзнавча конференція»; «П'ята Могилів-Подільська наукова історико-краєзнавча конференція»; «Перша Тиврівська наукова історико-краєзнавча конференція»; «Перша Мурованокуриловецька наукова історико-краєзнавча конференція».

Проведено низку круглих столів: Міжнародна «Битва на Синій Воді 1362 року в контексті історії Поділля», інші: «Велика Перемога в серцях вінничан»; «Роль і значення хрещення Київської Русі в подальшому історичному та культурному розвитку держави»; «Вінничани у Другій сві-

товій війні: проблеми історичної та національної пам'яті»; «Битва під Крутами в контексті регіональної історії»; «Референдум 1991 року: історичне значення та реалії сьогодення» та ін.

З приємністю хочу відзначити, що опубліковано збірники матеріалів усіх краєзнавчих форумів.

Слід також сказати, що вінницькі краєзнавці взяли активну участь у краєзнавчих конференціях різного рівня, в тому числі міжнародних, що відбулися за межами області, але чи не найбільше, — які проводилися в Києві, сусідній Хмельницькій області, зокрема в самому Хмельницькому, Кам'янці-Подільському.

Організовано десятки тематичних виставок.

Зусиллями членів НСКУ організовано і успішно проведено Всеукраїнську науково-краєзнавчу експедицію «Сакральна історія Поділля» за участю членів президії та правління Спілки, яка відбулася 2013 р. Маршрут експедиції пролягав через с. Уланів Хмельницького району, с. Лядову Могилів-Подільського району, м. Могилів-Подільський, с. Бушу Ямпільського району, с. Липівку Томашпільського району, м. Тульчин, м. Немирів, с. Стрижавку Вінницького району.

Традиційними стали проведення краєзнавцями області за участю літераторів, митців, майстрів народної творчості тематичних вечорів, присвячених видатним особистостям краю, творчі вечори краєзнавців, Стусівські читання, обласні фестивалі-конкурси музейних мініекспозицій, фольклорно-етнографічні фестивалі «Світанки над Россю», мистецько-етнологічні фестивалі «Подільський Святвечір», «Мамині рушники», «Мамині обереги», «Народний піснi жити», «Роде наш красний, роде наш прекрасний», Дні слов'янської писемності та культури, Свята фольклору імені Гната Танцюри, Свята борщу та ін.

Зусиллями краєзнавців відкрито музеї народних ремесел і трипільської культури в с. Буші Ямпільського району, історії Другої світової війни в колишньому доті, що знаходиться на території Мурованих Курилівців, Музейний

історико-меморіальний комплекс «Пам'яті жертв нацизму» на місці колишньої ставки Гітлера «Вервольф», музеї фольклористики Насті Присяжнюк у Погребищі, Миколи Леонтовича в с. Марківка Теплицького району, Музей освіти Вінниччини та Музей української марки ім. Якова Балабана у Вінниці, Музей села Городище Літинського району та ін.

Відкрито пам'ятники Т.Г. Шевченку у Вінниці (два), в с. Уланові Хмельницького району, м. Шаргороді, с. Матейків Барського району, Богдану Хмельницькому в Ямполі, композитору Петру Ніщинському в Іллінцях, письменниці Зінаїді Тулуб у Брацлаві Немирівського району, архітектору Григорію Артинову, жертвам нацизму, Небесній Сотні та героям АТО у Вінниці, пам'ятні знаки визволителям Поділля від золотоординського іга — в Уланові, з нагоди 365-ї річниці Краснянської битви — в с. Красному Тиврівського району, пам'ятний знак «Хутір Галини Журби» — в с. Соболівці Теплицького району, пам'ятник «Пісні» — с. Садова Могилів-Подільського району.

Відкрито Алею Героїв в Іллінцях, Алею Пам'яті в с. Плискові Погребищенського району, пантеон пам'яті Михайла Коцюбинського, Миколи Леонтовича, Степана Руданського в Шаргороді.

У численних населених пунктах Вінниччини відкрито значну кількість меморіальних таблиць на честь Героїв Небесної Сотні, полеглих учасників АТО. Крім них, у Вінниці встановлено пам'ятні меморіальні знаки на честь навчальної частини Української Галицької Армії, що 1919 р. дислокувалася в місті, розстріляного в 1941 р. у Вінницькій тюрмі члена Центральної Ради Костянтина Василенка. Пам'ятний знак на честь Шевченківських лауреатів, випускників місцевої школи Степана Колесника та Євгена Гуцала встановлено в с. Корделівка Калинівського району та ін.

За цей час краєзнавцями області видано понад 250 книг наукового, науково-краєзнавчого характеру. Серед них чимало монографій, наукових досліджень, видань енцикло-

педичного плану, але чи не найбільша їх кількість присвячена дослідженню історії конкретних населених пунктів, діяльності, ратних і трудових подвигів їхніх мешканців. Краєзнавці Вінниччини взяли за правило: якщо в кожній хаті буде Біблія, «Кобзар» Тараса Шевченка, книга про те чи інше село, значить воно житиме!

Слід також сказати, що майже усі книги успішно пройшли презентації, які здебільшого відбувалися у Вінницькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. К. Тімірязєва, конференц-залі департаменту інформаційної діяльності та комунікацій із громадськістю Вінницької облдержадміністрації, Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М. Коцюбинського, районних будинках культури, райбібліотеках, викликали неабиякий інтерес у широкого загалу населення.

Досить схвально зустріли читачі четвертий випуск літературно-краєзнавчого випуску «Русалка Дністровая».

Хотів би також із приємністю повідомити, що такий же інтерес викликала щойно видана колективна праця «Пам'ятки історії та культури Вінницької області. Вінниця». Нині ми активно працюємо над другим томом видання, яке буде присвячене пам'яткам історії та культури власне області.

Праця дослідників малої батьківщини не пройшла повз увагу керівництва Національної спілки краєзнавців України. Тринадцять найактивніших із них за цей час удостоєні звання «Почесний краєзнавець України», чимало нагороджені іншими відзнаками Спілки.

Це, так би мовити, тезисно. Детальніше про діяльність Вінницької обласної організації НСКУ йдеться у книгах, які я дарую сьогодні Спілці, «Пізнаючи історію малої батьківщини» та «З любов'ю до малої батьківщини: діяльність Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України (2010–2015 рр.) (Записки з щоденника)». Про роботу організації в минулому 2016 році можна дізнатись із Інтернет-сайту.

Зрозуміло, у нас є й певні недоліки, а також чимало планів на майбутнє. Над втіленням їх у життя ми активно працюємо.

Діяльність президії та правління Національної спілки краєзнавців України, голови Спілки О.П. Реєнта у звітному періоді схвалюю. Висловлюю щиру вдячність за продуктивну співпрацю!

(Завершуючи виступ, С.Д. Гальчак вручив Почесні грамоти Вінницької обласної державної адміністрації та Вінницької обласної ради голові Національної спілки краєзнавців України О.П. Реєнту, заступнику голови Спілки Р.В. Маньковській, відповідальному секретарю Спілки В.І. Дмитруку — за активну співпрацю із Вінницькою обласною організацією Національної спілки краєзнавців України, краєзнавцями Вінниччини).

Василь Мельниченко, голова правління Черкаської обласної організації НСКУ:

Шановні гості і делегати з'їзду!

Шановний Олександр Петровичу!

З великим задоволенням передаю усім присутнім у цій залі щирі вітання і найкращі побажання від краєзнавчої громади Черкащини, земляків Тараса Шевченка і Богдана Хмельницького.

Враховуючи те, що детальні звіти більшості регіональних організацій, в тому числі і Черкаської, оприлюднені на сайті Спілки, зупинюся лише на найбільш суттєвих, на наш погляд, проблемах практичної роботи, над розв'язанням яких доводилося працювати у звітному періоді.

Передусім, зусилля спрямовувалися на підвищення ролі обласної організації у громадсько-культурному житті краю як просвітницько-наукового, творчого осередку. Робити це не просто.

Як це не парадоксально звучить, але на сьогодні організації Національної спілки краєзнавців на регіональному рівні є єдиними інституціями, які реально координують

(звісно, на громадських засадах) роботу цілої низки державних установ у комплексному вивченні і популяризації історико-культурної спадщини рідного краю.

Що мається на увазі?

У кожній області є історико-культурні заповідники, музеї, архіви, бібліотеки, туристичні організації, врешті заклади освіти, в тому числі історичні та інші гуманітарні факультети. У їхній практичній діяльності важливе місце посідає краєзнавчий аспект. Однак усі вони мають різне відомче підпорядкування, координуючої державної структури немає, кожен працює у визначених відомчих рамках сам по собі. Для проведення конкретних заходів органами влади створюються тимчасові оргкомітети, робочі групи тощо. Все це робиться, як правило із запізненням і не завжди з належною компетентністю.

За таких обставин єдиною об'єднуючою інституцією виступають осередки Спілки краєзнавців, виконуючи по суті державну роботу. Я вважаю, що така ситуація є переконливим аргументом для того, щоб держава на законодавчому рівні приділяла більше уваги і підтримки краєзнавчим організаціям.

А поки-що доводиться ціною великих зусиль, методом переконання і вагомими справами добиватися визнання суспільної значимості Спілки і, хоч не значної, підтримки з боку органів влади.

На сьогодні в Черкаській області Спілка представлена практично в усіх консультативно-дорадчих органах обласної державної адміністрації — раді з питань культури, експертній раді з книговидавання, комісії з розвитку туристичної галузі, комісії з присудження персональних стипендій, топонімічній комісії, редколегії обласної книги «Реабілітовані історією», низці оргкомітетів і робочих груп з гуманітарних проблем.

Але, якою б не була громадська активність, розвивати краєзнавство як справу державної ваги без державної підтримки нереально. Останнім часом є певні зрушення. Так, у 2016 році з ініціативи правління обласної організації у

трьох районах на сесіях рад затверджено програми розвитку краєзнавства до 2020 року з фінансуванням їх реалізації. Зокрема, у Кам'янському районі на 2017 рік програмою передбачено 90 тис. гривень на розвиток краєзнавства.

У Чорнобаївському районі з районного бюджету фінансується проект з видання історії усіх населених пунктів. Уже видано 2 томи з трьох. Третій — в роботі. Вартість одного тому — близько 200 тис. гривень. Поки-що таких прикладів небагато, але під лежачий камінь вода не тече.

У двох районах засновано краєзнавчі премії імені відомих краєзнавців. Щороку один-два члени Спілки отримують персональні стипендії обласної адміністрації.

У звітному періоді йшов пошук сучасних, співзвучних часові форм роботи. Зокрема, акцент робиться на ефективнішому використанні інтернет-ресурсів і соціальних мереж, виступів у засобах масової інформації.

Популярністю користується сайт обласної організації, який має просвітницько-виховне патріотичне спрямування. Частина його матеріалів дублюється на сторінці Спілки у Фейсбуці. За побажанням громадськості минулого року на сайті відкрито електронну бібліотеку краєзнавчої літератури «Моя Черкащина». Сайти мають і окремі районні осередки.

У видавничій справі більше уваги стали приділяти виданню збірників документів і матеріалів, які значно підсилюють джерельну базу краєзнавчих досліджень.

Важливого значення надаємо пошануванню людей, які безкорисно займаються краєзнавством, увічненню пам'яті тих, хто самовіддано трудився на краєзнавчій ниві. Вперше в історії черкаського краєзнавства до 25-річчя Незалежності видано унікальний біобібліографічний довідник «Краєзнавці Черкащини», до якого включено понад 200 статей про літописців рідного краю, в тому числі і незаслужено забутих.

Близько 10 краєзнавців увійшли в історію як почесні громадяни міст і сіл Черкащини, іменами 6 названі вулиці, 3 — краєзнавчі музеї.

На завершення хотів би висловити пропозицію новообраному правлінню звернутися до уряду з проханням посилення фінансової підтримки НСКУ, як це передбачено статтею 4 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки».

Правлінню Спілки при плануванні спільної роботи з академічними установами передбачати залучення регіональних організацій до участі у реалізації науково-просвітницьких проектів. Як приклад, при підготовці видання «Сучасна енциклопедія України» статті про Черкаську область могли б бути якіснішими, якби до їх написання (або консультування) були залучені члени НСКУ.

За дорученням черкаської делегації пропоную роботу правління визнати задовільною і водночас подякувати членам правління, його голові Олександру Петровичу Реєнту, за велику і багатогранну роботу у звітному періоді.

Дякую за увагу.

Валерій Романько, голова правління Донецької обласної організації НСКУ:

Вельмишановний Олександр Петровичу!

Шановні делегати з'їзду, гості!

Щиро вітаю вас від імені краєзнавців Донеччини, батьківщини цьогорічних ювілярів поета-романтика Михайла Петренка, правозахисника Олексі Тихого, співака Анатолія Солов'яненка; передаю вітання з рідної землі інших знаних постатей, відомих не тільки в Україні, а далеко за її межами: Георгія Седова, Василя Стуса, Івана Дзюби, Василя Голобородька, Володимира Сосюри, Архипа Куїнджі, Сергія Прокоф'єва, Емми Андіївської, Володимира Біляїва, Патріарха УПЦ Філарета...

Є на кого рівнятися, є у кого вчитися. Але, на жаль, значна частина мешканців Донбасу, мабуть, погано вчилася, не з тих брали приклад — обрали для себе не тих учителів, не тих поводитирів-заступників. Оті хохли, малороси, яничари при мовчазній поведінці більшої частини

донбасівців накликали велику біду на нашу землю — відкрили ворота ворогові.

Але події останніх років, починаючи з Майдану і особливо у сьогоднішній війні з Росією показали, що багато представників Донеччини, разом з іншими кращими силами та доньками України, готові ціною свого життя захищати кордони рідної держави, її незалежність.

Нелегко бути в Донбасі українцем, не просто проводити цілеспрямовану національно-патріотичну роботу, вивчати та популяризувати українське краєзнавство.

До тієї, орієнтовно, 20-відсоткової частини мешканців Донеччини, які є істинними патріотами української державності, належать дійсні члени НСКУ, сьогоднішні краєзнавці донецького краю, об'єднані в Донецьку обласну організацію. Їхня мета — зберегти правдиву, об'єктивну, повну історію рідного краю, жити й працювати на українську державність, виконувати заповіді патріарха українського краєзнавства Петра Тимофійовича Тронька.

Донецька обласна організація Всеукраїнської спілки краєзнавців утворена на установчій конференції 27 років тому — у січні 1990 року. З 1990 до 2002 року головою правління був Роман Данилович Лях, а я виконував обов'язки його заступника. З 2003 року мене обрано керівником краєзнавців Донеччини. І ось уже 14 років виконую цю почесну громадську роботу, а якщо врахувати й посаду заступника — то усі ті 27 років у вирі краєзнавчого руху донецького краю.

Ми маємо свідоцтво про реєстрацію обласної організації — таку реєстрацію ми здійснили у жовтні 2010 року у місті Донецьку. У зв'язку з окупацією обласного центру в грудні 2015 року довелося перереєструватися за новою адресою — м. Слов'янськ Донецької області. Хоча ще задовго до цього, у мирний час, враховуючи помітний вагомий внесок краєзнавців Слов'янщини, донецький поет Іван Приходько сказав: «Без пихи, без зазнайства — Слов'янськ — столиця краєзнавства». Так і трапилося — тепер це давнє місто стало офіційно столицею краєзнавства.

Станом на початок трагічного 2014 року мали на обліку 123 члени НСКУ, причому (чим гордимися) перші 84 квитки підписав особисто Петро Тимофійович Тронько. Мали 9 сильних первинних краєзнавчих організацій: Бахмут, Донецьк (найбільша — 40 членів НСКУ), Дружківка, Єнакієве, Краматорськ, Маріуполь, Покровськ, Слов'янськ, Сніжне. На жаль, у зв'язку з війною на тимчасово окупованих територіях опинилися краєзнавці Донецька, Єнакієвого, Сніжного й деяких інших міст. Одиниці прийняли умови «Русского мира» — довелося виключити з рядів НСКУ голову Донецької міської організації Олександра Гросова, який не тільки підтримував «Русский мир», а потім почав співпрацювати з новою проросійською владою, створив та очолив у т. зв. ДНР Республіканський Союз Краєведов, який сам і очолив. Значна частина краєзнавців виїхала на територію, підконтрольну українській владі, деякі вимушені залишитися в очікуванні. Таким чином, із 123 членів НСКУ на проукраїнській території залишилося на сьогодні 65 осіб. За два роки прийнято 12 нових членів НСКУ. Таким чином, на сьогодні маємо на обліку 77 краєзнавців, правда, доля тих, хто виїхав за межі Донеччини, з'ясовується (чи стануть на облік в інші обласні організації, чи, незважаючи на проживання на даний час у Полтаві (В. Білецький), Києві (І. Зоц, А. Загнітко), Запоріжжі (Т. Пішванова), Бердянську (В. Оліфіренко), Вінниці (Н. Темірова) та й в тому ж Донецьку, залишаються з нами, підтримують зв'язок, сплачують членські внески).

Регулярно проводимо засідання президії, правління, збори. Краєзнавчі конференції бувають навіть частіше, ніж того вимагає Статут. На них підводимо щорічні підсумки, відзначаємо кращих, намічаємо плани на перспективу. Тісні зв'язки маємо з державними установами. Створена Консультативна Рада краєзнавців при Управлінні культури і туризму Донецької ОДА — 26 січня намічено 3-є засідання. Об'єднуємо зусилля з іншими проукраїнськими організаціями, громадськими об'єднаннями. Донецькою обласною держадміністрацією затверджена «Програма розвитку краєзнавства на 2016–2018 роки».

Традиційними (щорічними) стали конференції, присвячені Василю Стусу, Олексі Тихому, Михайлу Петренку, Сергію Прокоф'єву, Миколі Рибалку, Всеволоду Гаршину, Володимиру Сосюрі, Сибільовські та Горбачуківські читання.

У важких умовах провели звітно-виборчі збори — квітень, 2015 р. — у Костянтинівці, де краєзнавці Донецчини довірили мені вкотре очолити обласну організацію. Пам'ятаю, тоді планувалося таке зібрання провести у м. Красноармійську (сьогодні Покровськ), але буквально напередодні ряд населених пунктів цього району, особливо селище Гродівка, були обстріляні зі сторони бойовиків. Тому й довелося через місяць зібратися у Костянтинівці.

Саме у Слов'янську у далекі 1992–1993 роки я уклав перші довідники про краєзнавців Донецчини — «О краеведах Донетчины», «Хранители памяти: краеведы Донетчины». У цих двох невеликих збірках, як укладач, зібрав біографічні дані, список краєзнавчих публікацій 44 активних учасників тогочасного краєзнавчого руху, своїх земляків-сучасників. Це дало можливість скласти архів-банк, об'єднати в один гурт невтомних дослідників рідного краю. Причому, опирався не тільки на науковців-істориків Донецького державного університету, висококваліфікованих спеціалістів своєї справи — П. Добрава, Р. Ляха, О. Бута, В. Пірка, а й краєзнавців різних спеціальностей, вікових, національних особливостей тощо. Почали частіше проводити обласні заходи, збиратися, радитися, пропонувати нові форми краєзнавчої діяльності тощо. В основному, заходи проводили в обласній бібліотеці ім. Н.К. Крупської та в офісі редакції газети «Донеччина». Таким чином, на Донецчині розгорнувся широкий масовий краєзнавчий рух. На той час, та й сьогодні, активними краєзнавцями були й залишаються викладачі вишів, вчителі різних предметів, бібліотекарі, журналісти, письменники. Активно працюють пенсіонери, люди різних спеціальностей: шахтарі, будівельники, чиновники, приватні підприємці, інженери...

Пізніше уклав інші два біобібліографічні довідники «Краєзнавці Донецчини» (2004, а через 11 років — у 2015),

куди введено дані про 123 членів НСКУ. Ми гордимся з того, що передмову до довідника 2004 року написав незабутній Петро Тимофійович Тронько, який високо оцінив діяльність краєзнавців Донеччини.

У 1990-х роках в донецькому краї виходили періодичні видання — альманахи «Былое» (Бахмут), «Відродження» (Слов'янськ), «Рідний край» (Донецьк).

Сьогодні виходять такі періодичні краєзнавчі видання: альманах «Добре поле» (Добропілля, Мирноград), «Любимый город» (Покровськ), «Святогірський альманах», альманах «Сонячне суцвіття», «Мариупольский краеведческий сборник».

Крім того, другий рік ми видаємо Інформаційний бюлетень «Краєзнавець Донеччини», орган ДонОО НСКУ — побачили світ 5 номерів. Тут вміщуємо новини за минулі 3–4 місяці, вітання ювілярам, повідомлення з місць про краєзнавчі заходи, рецензії на нові видання тощо.

Своїм друкованим періодичним органом уже майже три століття вважаємо газету «Донеччина», яка постійно широко висвітлює краєзнавчі питання, друкує розвідки членів НСКУ, розповідає про новини з життя ДонОО. Головний редактор «Донеччини» — Ігор Зоц, член НСКУ, заступник голови правління (присутній на з'їзді як журналіст, краєзнавець).

На організаційному зібранні краєзнавців у Краматорську прийнято рішення видавати журнал «Сіверський Донець» (уточнюється назва), на 90 відсотків зібраний матеріал, а головне, є редколегія, яку очолив ініціатор цієї доброї справи, громадський діяч, краєзнавець і журналіст із Харківщини Микола Іванович Шакін. Він не тільки вийшов з ідеєю видавати журнал на Слобожанщині, а й погодився фінансувати його видання й дав згоду стати головним редактором. Плануємо через місяць його видати.

ДонОО має свої відзнаки: звання «Почесний краєзнавець Донеччини», Загальнослобожанська літературно-мистецька премія ім. М. Петренка (з врученням пам'ятного знаку, диплому та грошової винагороди, яку теж фінансує Микола

Шакін), медаль «Кращий краєзнавець року» (за підсумками кожного року, Почесні грамоти та подяки.

Ми вдячні, що на прохання президії правління ДонОО та її голови про відзначення кращих краєзнавців Донецчини, відгукуються Донецька ОДА, Управління культури і туризму обласне та Слов'янське міське, а також велика подяка президії НСКУ та особисто О.П. Реєнту, які теж час від часу відзначають наших краєзнавців.

Як святу справу — заповіт П.Т. Тронька, ми продовжуємо писати історію міст і сіл Донецчини. Ми бачимо декілька видань із цієї серії, в т. ч. й моя книга «Село Журавка на Донецчині: історія, люди, події». Я радий, що мої земляки вболівають за історію свого населеного пункту й пишуть історію свого роду, своїх сіл та міст. Цю роботу будемо продовжувати й надалі. Ми вдячні Інституту історії України НАН України в особі заступника директора О.П. Реєнта та старшого наукового співробітника Т.І. Катаргіної за надані підтвердження-уточнення стосовно дати заснування міста Дружківка Донецької області, які були оперативно підготовлені на наш запит.

Правління ДонОО та її голова взяли під свою опіку укладання «Календаря ювілейних та пам'ятних дат Донецької області» — видано за 2016 та 2017 роки. Раніше ці календарі готували працівники краєзнавчого відділу Донецької обласної бібліотеки ім. Н.К. Крупської. Після окупації міста російськими найманцями у них інші пріоритети — вони визнають інші історичні події й інших визначних людей. Тому у Слов'янську ми зайнялися укладанням таких Календарів проукраїнських позицій, де крім державних і церковних свят, відзначені ювілейні та пам'ятні дати визначним людям, установам. Окрема шана у Календарях воїнам ЗСУ, які загинули за звільнення Донбасу від російських найманців.

На повістці денній в останній час — нова форма роботи краєзнавців Донецчини: зв'язок з воїнами ЗСУ, уточнення списків загиблих за звільнення донецьких сіл та міст, національно-патріотичні заходи в школах, вишах, бібліо-

теках, спеціальні видання. Серед інших, видано книги «Слов'янськ у війні 2014 року» (зібрані газетні матеріали про окупації та звільнення Слов'янська, укладач Віктор Скрипник, Почесний член НСКУ); книга «Пам'ять жива» — зібрані фото, біографічні дані про 63 воїнів, які загинули за звільнення Слов'янська у квітні–липні 2014 року — укладач Тетяна Лисак, голова Слов'янської міської краєзнавчої організації. Ми бачимо й такі оригінальні видання, як пам'ятні листівки з фото та біографічними даними визначних людей краю. Ці листівки, які я особисто підготував, присвячені загиблим за звільнення Слов'янська 5 Героям України: Сергію Кульчицькому (Львів), Олександрю Аніщенку (Суми), Тарасу Сенюку (Коломия), Руслану Лужевському (Київщина), Костянтину Могилку (Вінниця).

Дозвольте з цієї високої трибуни від імені мешканців Донецчини, від себе особисто подякувати усім тим, хто допомагає Донбасу залишатися українським, чий сини та доньки поклали своє життя за Україну й хто сьогодні знаходиться на передньому бойовому краї. Щира подяка вам від українських патріотів Донецчини.

Краєзнавці Донецчини вважають за обов'язок проводити національну ідею серед населення свого краю. Ми взяли під контроль Шевченківські свята. Велику роботу провели у рік 200-річчя. Уклали збірку «Поети Слов'янська — Тарасові Шевченку» та видали дослідження «З історії вшанування Т.Г. Шевченка у Слов'янську». Я вдячний, що ці праці про Шевченка високо оцінило журі Всеукраїнського конкурсу «Українська мова — мова єднання», підсумки якого проводяться в Одесі. Високої оцінки заслуговує праця члена НСКУ Тамари Пішванової «Донецька Шевченкіана». До пам'ятника Шевченку я привіз землю з могили Т. Шевченка з Канева, коли ми були у 2014 році на науково-практичній шевченківській конференції. У рік 200-річчя Т.Г. Шевченка саме з ініціативи краєзнавців на початку вулиці імені Шевченка у Слов'янську урочисто відкрито пам'ятну дошку Великому Кобзареві.

Велику роботу проводять краєзнавці з увічнення пам'яті поета-земляка Михайла Петренка, автора безсмертної пісні «Дивлюсь я на небо...». Не так просто перерахувати ті добрі справи: пам'ятний камінь на місці садиби батьків Петренка, пам'ятна дошка на будинку міської бібліотеки, Загальнословобжанська премія ім. М. Петренка, Кімната пам'яті М. Петренка у педагогічному ліцеї, численні видання тощо. Цей рік оголошено Роком М. Петренка — готується Всеукраїнське свято у Слов'янську, Всеукраїнська науково-практична конференція та інші заходи. Микола Шакін виготовив меморіальну дошку М. Петренку, яку планується навесні цього року відкрити у Харкові на будинку університету, де закінчив свого часу юридичний факультет поет М. Петренко. Проводимо роботу з налагодження співпраці з краєзнавцями Сумщини, Харківщини та інших місць з питань вшанування пам'яті М. Петренка. Чимало шанувальників поезії М. Петренка підтримує слов'янців у питаннях вшанування пам'яті відомого земляка. На жаль, не допомогу, а шкоду у цьому питанні наносить О.Є. Петренко, який вважає себе далеким родичем поета й своїми скаргами у різні інстанції відриває людей від роботи. На заклики слов'янців об'єднати зусилля, приїхати до Слов'янська й обговорити назрілі питання, киянин Петренко не відгукується. Якщо немає спільної співпраці, прохання не заважати краєзнавцям Донеччини вшановувати пам'ять визначних земляків.

Велику роботу проведено з увічнення пам'яті правозахисника Олексі Тихого. У ці дні за ініціативи краєзнавців Дружківки під керівництвом членів НСКУ Євгена Фіалки, Євгена Шаповалова, Дмитра Білька та інших краєзнавців проходять конференції, читання, а 27 січня — Міжнародна конференція, присвячена 90-річчю від дня народження О.І.Тихого.

Члени НСКУ Донеччини взяли активну участь у виконанні закону про декомунізацію (входили в обласні та міські комісії В. Березін, І. Корнацький, С. Луковенко, П. Гайворонський). Я особисто був призначений головою

комісії з декомунізації у м. Слов'янську. Наші проукраїнські патріотичні ініціативи підтримував голова ОДА П.І. Жебрівський, і тепер ми горді з того, що завдячуючи і нашій наполегливості та принциповості є вулиці В. Стуса, М. Петренка, проспекти Героїв Крут, Олексі Тихого.

Усе ж більшість перейменовано на нейтральні — вулиці Абрикосова, Вишнева, Тополина, Янтарна і т. д. Але добре, що вже немає вулиць Леніна, Урицького, Дзержинського, Клари Цеткін, Карла Лібкнехта, Карла Маркса та їм подібних. І в цьому, наголошую, є велика заслуга краєзнавців Донецчини.

Налагодили та продовжуємо налагоджувати зв'язки з краєзнавцями інших регіонів України: Коломия, ліцей (через журналіста С. Лащенка); я взяв участь у науково-практичних краєзнавчих конференціях у Запоріжжі, Харкові; зараз ми не уявляємо себе без краєзнавців Харківщини Миколи Шакіна та Леоніда Щибрі (журнал, дошка Петренку, премія Петренка, передплата газети «Донецчина», зйомки та показ фільму по п'єсі Петренка «Найда» тощо). Киянин О.Є. Петренко дав високу оцінку харківським краєзнавцям: «Фільмують, записують...». Дійсно, Леонід Щибря з Ізюма та Микола Шакін з Печеніг побачили, скільки і як дружно працюють краєзнавці Донецчини, приєдналися до нашого гурту і роблять вагомий внесок в українське краєзнавство.

Рекорд України встановили в Волновасі, зібравши в одному місці найбільшу кількість українських рушників і створивши з них живий ланцюг «Донбас — це Україна», з нагоди 135-річчя міста. Рекорд встановлено в категорії «Масові заходи». Ланцюжок єднання створили 3672 людини, які тримали в руках 2227 рушників, вишикувавшись в ланцюг довжиною 4 км 507 м. Жителі тримали в руках рушники, привезені з Волноваського, Добропільського, Мар'їнського, Микільського, Мангуського, Великоновосілківського районів і Вугледара. «Ми шоковані позитивно тим, що саме на сході України етнопатріотизм у вигляді живого ланцюжка «Донбас — це Україна» відбувся. Ви

показали не тільки краще в країні, але і в світі», — зазначила представник Книги рекордів України Ганна Крисюк.

Вагомий внесок у рекорд зробила 89-річна Надія Петрівна Дорога з селища Благодатного — вона представила найбільше рушників. Її вироби зберігаються у краєзнавчому музеї історії села Благодатне, який вона створювала й чимало літ очолювала. Про свої рушники ветеран донецького краєзнавства розповіла у книзі «Рушники Донеччини з бабусиної скрині». Вона член НСКУ з 2009 р., Почесний краєзнавець Донеччини.

На сьогоднішньому з'їзді два делегати від Донеччини: крім мене, як голови правління, на обласній конференції від 4 грудня 2016 року делегатом обрано Сергія Пантелійовича Луковенка, шахтаря-пенсіонера з міста Мирнограда (колишнє місто Димитров). Вийшовши на пенсію, Сергій Пантелійович розгорнув бурхливу краєзнавчу діяльність, причому, об'єднав навколо себе шанувальників рідного краю з ближніх Покровська, Добропілля, Селидового, Новогродівки, навколишніх сіл та селищ. Під його керівництвом та активній участі тільки в останні 2–3 роки проведено 6 науково-практичних конференцій, видано альманах «Добре поле», у телепроекті «Витоки» ТК «Орбіта» знято і показано по місцевому телебаченню та запущено в Інтернет 25 сюжетів (від 15 до 25 хв. кожний) про історію і сучасний стан 25 сіл Покровського району Донеччини — в усіх них він брав активну участь. За цей час надрукував десятки статей в газетах та альманахах, завершує монографію «Міфи та легенди рідного краю». Коло його краєзнавчих інтересів — історія вугільних підприємств, міст Мирнограда, Покровська, постаті відомих земляків, топоніміка, легенди та перекази. І це, повторюсь, інженер-механік, закінчив Харківський автодорожній інститут, працював начальником техвідділу автобази об'єднання «Красноармійськвугілля», а згодом більше 20 років — електрослюсарем шахти ім. Стаханова. Висока честь бути делегатом з'їзду — це глибока подяка від земляків-крає-

знавців Сергію Луковенку за його громадську роботу — багатогранну краєзнавчу діяльність.

Роботу правління НСКУ, його голови О.П. Реєнта вважаємо задовільною. Багато зроблено, чимало цікавих проєктів, планів втілено у життя. Приємно, що серед Національних творчих спілок наша спілка у багатьох питаннях іде попереду. Пропонуємо на посаду голови НСКУ кандидатуру Олександра Петровича Реєнта.

До Статуту НСКУ пропоную внести такі зміни:

Розділ III. Членство в Спілці.

3.4. Прийом до Спілки здійснюється ..., котрі перебувають у ній не менше 2 років, автобіографії

3.7.

— в окремих випадках регіональні організації в залежності від ситуації, яка склалася в регіоні, можуть прийняти рішення про тимчасове призупинення перебування члена НСКУ у Спілці до з'ясування ситуації, у якій опинився той чи інший краєзнавець. Таке рішення приймається тоді, коли член НСКУ, з незалежних від нього причин, не може бути на зібраннях чи сплачувати членські внески більше 2-х років, але знайшов можливість повідомити, що залишається вірним українському краєзнавству і не бажає залишати ряди НСКУ.

У проросійському Донецьку історик-науковець Добров Петро Васильович думками з нами, часто телефонує, передає вітання своїм колегам.

У захопленому Єнакієвому краєзнавець, поет Чубенко Василь Павлович. Тривалий час він керував літоб'єднанням «Чумацький шлях», нова влада відсунула від керівництва, перейменувала літоб'єднання на «Родник», заборонили йому ходити на зустріч з молоддю у гірничий технікум, у школи; у День голодомору свічку пам'яті запалив на своєму вікні — виглянув, темно, ніхто не насмілювався так зробити, а він не побоявся.

У селі Олександрівка Мар'їнського р-ну член НСКУ, вчителька-пенсіонерка Людмила Василівна Хіміч у День незалежності України таємно увечері у своїй хаті зібрала

колег-патріотів: у вишиванках учительки чаювали, тихенько співали українських пісень, спілкувалися й висловлювали віру, що незабаром їхня територія буде звільнена від російських найманців. Як лишити таких людей, відірвати від українського краєзнавства — адже вони з нами, з Україною в душі й думках, прохають: «Не виключайте нас зі своїх рядів, ми — з вами».

Володимир Білецький у Полтаві видає «Донецький Вісник НТШ» — том 43, журнал «Схід». Ігор Зоц зараз у Києві, залишив квартири, офіс, техніку у Донецьку, видає газету «Донеччина», єдину обласну масову україномовну й патріотичну, з багатими традиціями, давньою історією. Анатолій Загнітко з вірними українству колегами ДонНУ виїхав до Вінниці, де є провідним спеціалістом ДонНУ ім. В. Стуса. Продовжує займатися краєзнавством Донеччини Вадим Оліфіренко у Бердянську, Тамара Пішванова — у Запоріжжі. Вони і десятки вірних українству краєзнавців з Донецька, Єнакієвого, Сніжного просять: не виключайте нас із лав НСКУ, ми — з вами.

Так склалося, що члени інших національних спілок України мають у календарі свої святкові дні: День письменника, День журналіста, День художника, навіть День пасічника, День бухгалтера, День далекобійника, День парашутиста, День секретаря ... Тож необхідно, на нашу думку, мати й День краєзнавця. Краєзнавці Донеччини виходять з пропозицією ставити питання перед Верховною Радою України про встановлення Дня краєзнавця.

Як очільник краєзнавців донецького краю, хочу завірити, що краєзнавці Донеччини були й залишаються вірними українському краєзнавству. Будемо й надалі докладати максимум зусиль, щоб на Донеччині писалася правдива історія рідного краю, проводилася дослідницько-просвітницька робота з тим, щоб наші земляки — усі, без винятку — зрозуміли, що Донбас — це Україна. Тільки так — інакше бути не може.

Слава українському краєзнавству! Слава Україні!

В'ячеслав Кушнір, голова правління Одеської обласної організації НСКУ:

Шановний Олександр Петровичу,
шановні учасники з'їзду!

Однією з особливостей роботи НСКУ є організація її діяльності відповідно до регіональної специфіки. Вона передбачає вивчення історії свого краю, тобто регіональної історії. Разом із тим, незважаючи на регіональну специфіку, кінцевою нашою метою є виховання патріота України, національно свідомого громадянина країни. Досягнення цієї мети особливо, на сході і на півдні України, порівняно з центральними і західними областями не просте в силу різних причин. Однією з них є ще не завершений процес інтеграції частини представників національних меншин в українську політичну націю, наявність потенційних можливостей і підґрунтя для сепаратистських проявів. Тому роль краєзнавства і краєзнавців має бути спрямованою насамперед на об'єктивне і неупереджене вивчення історії краю, поширення історичного досвіду мирного співіснування населення різних етнічних груп, що сприятиме стабільності, упередженню негативних проявів, зокрема сепаратистського характеру. Для цього використовуються різні форми і напрями краєзнавчої роботи. Одним із них є етнографічний, який передбачає вивчення традиційної культури українців, їх ролі та внеску в соціально-економічний і культурний розвиток краю, продуктивній взаємодії з болгарами, гагаузами, молдованами, іншими представниками національностей Одещини. Сім років поспіль проводиться міжнародна наукова конференція «Одеські етнографічні читання» з виданням матеріалів конференції. Результати досліджень історії краю обговорюються на міжнародних конференціях, куратором яких є член нашої Спілки професор М. Михайлуца. Виходять друком матеріали краєзнавчого характеру у історико-краєзнавчому науковому альманасі «Південний Захід. Одесика», редактором якого є також член нашої Спілки В. Савченко.

Краєзнавці Одеської обласної організації НСКУ є авторами численних публікацій в обласних і районних ЗМІ. Активну роботу в цьому плані розпочав Ізмаїльський осередок під керівництвом професора Л. Циганенко.

Краєзнавство не може бути осторонь сучасних проблем українського суспільства, а краєзнавці мають долучатись до вирішення поточних завдань сьогодення. Актуальна доцільність використання історичного краєзнавства в освітній сфері, посилення ролі цього компоненту як важливого методу пізнання історичного процесу в регіоні, як однієї з важливих складових професійної підготовки вчителя історії загальноосвітньої школи. Ми визнаємо, що використання історичного краєзнавства ще не є оптимальним. Не знижується актуальність необхідності накопичення інформаційно-документальної бази для подальшого наукового опрацювання, використання при написанні курсових і дипломних робіт, координації краєзнавчої роботи з освітніми установами.

Навіть такий короткий огляд нашої роботи свідчить про те, що ми шукаємо, знаходимо і впроваджуємо в практику оптимальні для специфіки нашого краю форми роботи.

Слід зазначити, що підхід з врахуванням регіональних особливостей історії і культурних традицій практикується практично кожною обласною організацією. Тому ознайомлення з досвідом колег з регіонів є повчальним і корисним. Але для цього має функціонувати відповідний механізм нашої взаємодії. Такий є і діє у формі виїзних засідань Президії НСКУ. Можна однозначно стверджувати, що така форма роботи збагачує організаційну практику, розширює потенціал можливостей, чимало з яких впроваджується в життя через конкретні та різноманітні заходи. До того ж, маємо можливість оперативної координації дій, обговорення нових ідей, моніторингу діяльності як на обласному рівні, так і в загальноукраїнському. Тому вагомий доробок НСКУ за звітний період, який відображений у звіті Олександра Петровича, видається цілком природним і відображає розмаїту та змістовну діяльність нашої Спільки.

Цілком справедливо можна стверджувати, що робота за звітний період діяльності НСКУ була продуктивною, спрямованою на розвиток краєзнавчого руху, виконання статутних завдань. Одеська обласна організація НСКУ вважає роботу правління задовільною і пропонує переобрання Олександра Петровича Реєнта на посаду голови Співки на наступний термін.

Олександр Гончаров, голова правління Київської міської організації НСКУ:

Шановні делегати і гості з'їзду!

Період від часу попереднього з'їзду був наповнений важливими подіями в житті Співки, краєзнавчого руху, про що йшлося у звіті правління. Київська міська організація НСКУ брала активну участь в усіх важливих заходах, які проводилися Співкою, її керівництвом. Хочу зазначити, що наша організація, як і інші регіональні організації Співки, відчувала постійну увагу і допомогу з боку керівництва, особисто голови Співки О.П. Реєнта, котрий брав безпосередню участь в усіх значимих заходах, що проводилися нами.

Завдячуючи значному науковому потенціалу столичної організації (понад 95% членів КМО НСКУ мають вищу освіту, в її складі 4 академіки та 5 членів-кореспондентів НАН України та національних галузевих академій, 75 докторів і кандидатів наук, 29 заслужених працівників науки і техніки України, заслужених працівників культури України та заслужених працівників освіти України), здійснюється плідна науково-дослідницька, науково-організаційна та видавнича робота в галузі краєзнавства. Члени Київської міської організації НСКУ є засновниками видавництв, головами та членами редакційних колегій різних наукових видань, членами спеціалізованих учених рад по захисту дисертацій, беруть активну участь у редагуванні наукових праць і навчальних посібників. За 5 років видано близько 150 окремих наукових і науково-популярних праць, у пе-

ріодичних виданнях опубліковано велику кількість наукових статей, зокрема в журналі «Краєзнавство» — близько ста статей і матеріалів.

Члени Київської міської організації НСКУ організовували та брали участь у багатьох наукових конференціях як всеукраїнського, так і регіонального масштабу, про деякі з них згадувалося у звітній доповіді. Так, з нашої ініціативи у 2014 році в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка започатковані міжнародні «Києвознавчі читання». Наприкінці березня цього року ми будемо проводити «Другі києвознавчі читання: історія та етнокультура». В Київському університеті імені Бориса Грінченка, де діє осередок нашої організації, щорічно відбуваються Всеукраїнські науково-практичні конференції «Київ і кияни у соціокультурному просторі ХІХ–ХХІ ст.». Активну участь ми беремо в організації і проведенні Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України» в рамках започаткованих Національною історичною бібліотекою України 2011 року краєзнавчих читань пам'яті Петра Тронька, яких відбулося вже три.

Ми організували низку «круглих столів» з проблем києвознавства, на яких обговорювалося широке коло питань, зокрема й питання київської топонімії, яким наша організація приділяє постійну увагу: це й дослідження історії перейменувань вулиць Києва, це й офіційні листи на адресу Київського міського голови щодо найменування низки вулиць та охорони пам'яток, участь у засіданнях комісій різного профілю, які розглядали ці питання тощо. У 2015 році ми брали активну участь в реалізації ініціативи щодо назви однієї із вулиць Києва на честь академіка Петра Тронька.

Проведено чимало презентацій наукових і науково-популярних видань та організовано низку виставок. Особливо активно ця робота була у 2015 році у зв'язку з ювілеями академіка Петра Тронька та Спілки. На основі матеріалів з приватної колекції члена президії нашого правління, краєзнавця і колекціонера Віктора Киркевича

щорічно влаштовуються виставки в музеях столиці, присвячені питанням державотворення в Україні.

Належну увагу ми приділяємо роботі з молоддю — учнями та студентами, досить тісно співпрацюючи з установами позашкільного краєзнавчого напрямку, з вищими навчальними закладами, зокрема в організації студентської історико-краєзнавчої практики, різноманітних конкурсів. Так, у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана з ініціативи нашого осередку з 2013 року проводиться щорічний Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт «Мальовнича Україна — туристичний край».

Зусиллями членів нашої організації здійснюється значна культурно-просвітницька робота, і не лише в столиці, а й інших регіонах України. Свідченням подвижницької діяльності наших краєзнавців є те, що 12 з них стали лауреатами спілчанських премій.

Попри певні успіхи, у нашій роботі є й немало трудностей, які, зрештою, характерні для всіх організацій Спілки. Проте ми бачимо й значні перспективи подальшої діяльності.

Шановні делегати! У звітній доповіді визначені пріоритетні завдання в діяльності Спілки на наступний період. Одне із них — науково-методичне забезпечення краєзнавчого руху, обґрунтування науково-методологічних засад краєзнавства. Потрібно зазначити, що керівництво Спілки у звітному періоді приділяло цим питанням значну увагу. Вони розглядалися на наукових конференціях, які організовувала Спілка, знайшли відображення в підручнику з основ краєзнавства тощо. Правлінню, яке ми сьогодні оберемо, потрібно цю важливу роботу активно продовжувати. Бо в умовах інтенсивного розвитку сучасної науки, виникнення нових наукових напрямів, які трактують краєзнавство підсистемою, нижчим таксономічним елементом, чи частиною цих напрямів і дисциплін, важливо показати, що краєзнавство є самодостатнім науковим напрямом, щоб ні в кого не виникало сумнівів з приводу його наукової спроможності.

Стосовно роботи правління у звітний період, підтримую пропозицію визнати її задовільною. Хочу також доповісти, що передз'їздівська конференція Київської міської організації НСКУ підтримала рішення листопадового засідання правління НСКУ минулого року й рекомендує з'їзду обрати на посаду голови Спілки Олександра Петровича Реєнта. Ми також запропонували кандидатури від нашої організації до складу Правління і Ревізійної комісії. Упевнені, що новообраний склад правління примножить здобутки попереднього правління на благо нашої Спілці, розвитку краєзнавчого руху й країни в цілому.

*В обговоренні звітної доповіді також взяли участь голова правління Полтавської ОО НСКУ **О.О. Нестуля** (позитивно оцінив роботу Правління Спілки, висунув пропозицію щодо активізації осередками НСКУ діяльності, спрямованої на посилення співпраці з місцевими органами влади для затвердження обласних програм розвитку краєзнавства, провести Спілці відповідну аналітичну роботу), голова правління Львівської ОО НСКУ **М.Р. Литвин** (вказав на необхідність написання ґрунтовних багатотомних видань з історії регіонів України (Донбасу, Криму, Закарпаття, Волині та ін.), активізації підготовчої роботи щодо перевидання «Історії міст і сіл України») та голова правління Чернівецької ОО НСКУ **О.В. Добржанський** (висловив підтримку керівництву Спілки, вручив нагороди від голови Чернівецької обласної ради краєзнавцям, які співпрацюють із очолюваним ним обласним осередком та надають йому підтримку).*

**Звіт Ревізійної комісії Національної спілки краєзнавців
України. Доповідь голови Ревізійної комісії
Сергія Поповича**

Ревізійна комісія Національної спілки краєзнавців України провела перевірку фінансової діяльності творчої спілки за 2012–2016 рр. Перевірка проводилася відповідно до статутних вимог Національної спілки краєзнавців України. У результаті перевірки комісія встановила:

1. Надходження коштів:

2012 рік — 511 663,38 гривень

2013 рік — 516 357,81 гривень

2014 рік — 444 288,50 гривень

2015 рік — 262 810,00 гривень

2016 рік — 261 800,00 гривень

Всього упродовж 2012–2016 рр. сума надходжень становила 1 млн 996 тис. 920 грн 53 коп.

Витрати протягом 2012–2016 рр. становили 1 млн 994 тис. 262 грн 86 коп.

На 1 січня 2017 р. залишок від отриманих вступних внесків на рахунку ПАТ «Хрещатик» становить 19 572,66 грн. АТ «Ощадбанк» — 6211,40 грн.

Надходження за 2012–2016 рр. отримані від таких джерел фінансування:

1. За програмою « Фінансова підтримка національних творчих спілок »:

2012 рік — 478 700,00 грн.

2013 рік — 478 700,00 грн.

2014 рік — 438 700,00 грн.

2015 рік — 248 400 ,00 грн.

2016 рік — 248 400,00 грн.

2. Вступні внески:

2012 рік — 27 900,00 грн.

2013 рік — 30 600,00 грн.

2014 рік — 5500,00 грн.

2015 рік — 14 400,00 грн.

2016 рік — 13 400,00 грн.

3. Благодійна допомога:

2012 рік — 5000,00 грн.

2013 рік — 7000,00 грн.

4. Відсотки по залишках на рахунку:

2012 рік — 63,38 грн.

2013 рік — 57,81 грн.

2014 рік — 88,50 грн.

2015 рік — 10,84 грн.

Видатки за звітний період 2012–2016 рр. склали: 1 млн 994 тис. 262 грн 86 коп., у тому числі:

1. Фонд оплати праці за звітний період склав 1 млн 616 тис. 600 грн 35 коп.

2. Видавнича діяльність — 197 157,80 грн.

3. Оплата комунальних послуг за період — 39 367,00 грн.

4. Благодійна допомога МО України та Фундації П. Тронька — 3250,00 грн.

5. Обслуговування сайту nsku.org.ua — 3023,00 грн.

6. Послуги банку — 2618,53 грн.

7. Витрати на заходи (в т.ч. відрядження, транспортні послуги, оренда приміщення, канцтовари, харчування, проживання) — 132 246,18 грн.

Залишок невикористаного фінансування повернутого до бюджету становить 2592,69 грн.

На кошти від державного фінансування та членських внесків були здійсненні витрати пов'язані з підготовкою та проведенням вручення щорічної Премії ім. Д. Яворницького (2012–2016), засідань правління НСКУ (2012–2016), вручення Премії ім. П. Тронька (2012–2016), вручення Премія ім. М. Сікорського (2012–2016), щорічної Міжнародної конференції «Південь України», Науково-краєзнавчої конференції «Києвознавчі читання», присвяченої 200-річчю Т. Шевченка, XIII Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Краєзнавча Шевченкіана України», Міжнародної наукової конференції «XIX Слобожанські читання», Наукової конференції «Роль особистості в історії», (до 100-річчя від дня народження П. Тронька), XIV Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конфе-

ренції «Українське краєзнавство в соціокультурному просторі» (до 160-річчя від дня народження І. Франка та 150-річчя від дня народження М. Грушевського).

Проведено 7 науково-краєзнавчих експедицій: квітень 2012 р. «Культурний простір Житомирщини-Волині XIX–XX ст.», червень 2012 р. (Кіровоградщина) «Синьоводська битва 1362 р. в контексті середньовічної історії Східної Європи», жовтень 2012 р. (Черкащина) «Історія українського козацтва і діяльність Ю. Хмельницького», квітень 2013 р. (Київщина) «Перебування Т. Шевченка на Яготинщині, мистецька спадщина Катерини Білокур», квітень 2014 р. «Музейне краєзнавство Житомирщини», травень 2015 р. (Харківщина) «Пам'ятні місця Слобожанщини Героя України, академіка П. Тронька», травень 2016 р. (Миколаївщина) «Краєзнавство в збереженні історико-культурного та природного середовища Миколаївщини».

Таким чином, дані фінансової звітності Спілки на 31 грудня 2016 р. відповідають даним бухгалтерського обліку. Фінансові звіти достовірно та повно відображають стан НСКУ, а також результати її діяльності за період 2012–2016 рр. Фінансову діяльність за 2012–2016 рр. оцінити як «задовільно».

**Інформація голови Мандатної комісії VI з'їзду
Національної спілки краєзнавців України
Руслани Маньковської**

Шановні делегати з'їзду!

Мандатна комісія у складі: голови — Р.В. Маньковської, членів комісії — М.В. Делегана, О.Б. Коваленка, О.А. Макиєнка, І.М. Петренко повідомляє, що на з'їзд за рішенням Правління Національної спілки краєзнавців України від 25 листопада 2016 року на конференціях регіональних організацій було обрано **85 делегатів** згідно виділених квот. Зареєструвалися та отримали мандати **78 делегатів**. З об'єктивних причин на з'їзді відсутні 7 делегатів. Мандатна комісія VI-го з'їзду Національної спілки краєзнавців України інформує, що в цілому представництво виглядає таким чином:

Вінницька ОО — 2 дел.;
Волинська ОО — 3 дел.;
Дніпропетровська ОО — 2 дел.;
Донецька ОО — 2 дел.;
Житомирська ОО — 2 дел.;
Закарпатська ОО — 2 дел.;
Запорізька ОО — 2 дел.;
Івано-Франківська ОО — 3 дел.;
Київська МО — 16 дел.;
Київська ОО — 13 дел.;
Кіровоградська ОО — 2 дел.;
Луганська ОО — 1 дел.;
Львівська ОО — 2 дел.;
Миколаївська ОО — 2 дел.;
Одеська ОО — 3 дел.;
Полтавська ОО — 2 дел.;
Рівненська ОО — 2 дел.;
Сумська ОО — 1 дел.;
Тернопільська ОО — 2 дел.;
Харківська ОО — 2 дел.;
Херсонська ОО — 1 дел.;

Хмельницька ОО — 4 дел.;

Черкаська ОО — 3 дел.;

Чернівецька ОО — 2 дел.;

Чернігівська ОО — 2 дел.

На з'їзді присутні також 30 гостей і запрошених.

Мандатна комісія перевірила та підтвердила повноваження усіх делегатів, обраних на з'їзд конференціями регіональних організацій згідно квот, визначених рішенням Правління Спілки від 25 листопада 2016 року.

Таким чином, VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України є правочинним і може продовжувати свою роботу згідно затвердженого делегатами порядку денного.

**Про внесення змін до Статуту
Національної спілки краєзнавців України.
Доповідь відповідального секретаря НСКУ
Володимира Дмитрука**

Високоповажна Президіє, шановні делегати
та учасники з'їзду!

На Ваш розгляд подано проект змін до Статуту Національної спілки краєзнавців України, основна частина з яких розглядалася на засіданні Правління Спілки 25 листопада 2016 року та регіональними організаціями НСКУ.

Питання внесення змін постало у зв'язку з необхідністю приведення у відповідність положень Статуту НСКУ з нормами чинного законодавства, зокрема, пункту 133.4 ст. 133 Податкового кодексу України (щодо відповідності статусу неприбуткової організації), Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру» та інших нормативно-правових актів. Разом із тим, пропонується для удосконалення й оптимізації роботи спілчанських органів управління усіх рівнів унести зміни, які є нагальними.

Згідно з пунктом 11 частини першої статті 15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» внесення змін до Статуту НСКУ необхідно оформити шляхом викладення його в новій редакції.

Усі регіональні організації мали можливість ознайомитися із винесеними на сьогоднішній розгляд пропозиціями, поданими в порівняльній таблиці, де ліва колонка — чинні положення Статуту, в якій курсивом виділено частини тексту, які вилучаються, права — варіант з уже внесеними змінами, які виділено жирним шрифтом. У довідкових матеріалах для делегатів та учасників VI з'їзду НСКУ вміщено вказану порівняльну таблицю.

Дозвольте зупинитися лише на окремих запропонованих змінах:

1. Назву керівного органу — Президія правління НСКУ, змінити на назву — Президія НСКУ.

2. Назву посади — голова правління регіональної чи місцевої організації, змінити на назву посади — голова регіональної чи місцевої організації.

3. Керівні органи усіх рівнів обираються на термін до п'яти років.

4. Президію, голову, його заступників, відповідального секретаря та членів Президії регіональної чи місцевої організації обирає не Правління, а Конференція.

5. До складу Правління НСКУ входять голови регіональних організацій Співки та відомі краєзнавці. У період між з'їздами новообрані голови регіональних організацій стають членами Правління Співки замість переобраних голів регіональних організацій.

6. Правління НСКУ може виводити зі складу Правління та Президії Співки членів, які не брали участі в роботі керівних органів протягом двох років.

7. Згідно з положеннями ст. 8 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі співки» рішення про утворення регіональної та місцевої організації Співки, рішення про затвердження змін до Статуту Співки, Положення про регіональну організацію, Положення про місцеву організацію, а також рішення про зміни у складі виборних органів оформляються протоколом, невід'ємною частиною якого є реєстр делегатів, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків. Дані про особу засвідчуються її особистим підписом.

8. Згідно з положеннями ст. 10 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі співки» регіональні та місцеві організації Співки з моменту їх реєстрації в установленому порядку набувають статусу юридичної особи.

Загалом пропонуємо затвердити подані зміни.

Можливо будуть у делегатів з'їзду інші конструктивні та суттєві пропозиції.

Дякую за увагу!

ПРОГРАМНІ ДОКУМЕНТИ ТА КЕРІВНІ ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

«ЗАРЕЄСТРОВАНО»

Міністерством юстиції України
07 квітня 1993 р.
Свідоцтво № 440

«ЗАРЕЄСТРОВАНО»

Міністерством юстиції України
Наказ № 1245/5 від 13 грудня
2007 р.
Свідоцтво № 20
Директор Департаменту легалізації
та регулювання діяльності бюро
кредитних історій
О.М. Семьоркіна

«ЗАРЕЄСТРОВАНО»

Міністерством юстиції України
Наказ № 2212/5 від 18 грудня 2008 р.
Свідоцтво № 20
Директор Департаменту легалізації
та регулювання діяльності бюро
кредитних історій
О.М. Семьоркіна

«Зміни взяті до відома
Державною реєстраційною
службою України
Наказ від 1 березня 2012 р. № 289
Директор Департаменту легалізації
об'єднань громадян, державної
реєстрації друкованих засобів
масової інформації та
інформаційних агентств»
О.М. Семьоркіна

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

I Установчим з'їздом
Всеукраїнської спілки краєзнавців
25 березня 1990 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

III з'їздом
Всеукраїнської спілки краєзнавців
29–30 жовтня 2003 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

IV з'їздом
Національної спілки
краєзнавців України
28 жовтня 2008 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

зі змінами та доповненнями
V (позачерговим) з'їздом
Національної спілки
краєзнавців України
23 січня 2012 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

у новій редакції
VI з'їздом Національної спілки
краєзнавців України
23 січня 2017 року
Голова НСКУ

_____ О.П. Реснт

СТАТУТ Національної спілки краєзнавців України (нова редакція)

м. Київ
2017 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Національна спілка краєзнавців України (далі — Спілка) є добровільним об'єднанням професійних дослідників і літописців рідного краю зі статусом національної всеукраїнської творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності. Спілка здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», інших законодавчих актів та цього Статуту. Діяльність Спілки поширюється на всю територію України.

Спілка структурно складається з Кримської республіканської, обласних, Київської та Севастопольської міських (далі — регіональних), районних, міських, районних у містах (далі — місцевих) організацій, первинних осередків.

Спілка діє на принципах самоврядування, взаємодопомоги та співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм і методів творчої діяльності, визнання авторських прав. Спілка незалежна у своїй статутній діяльності від органів державної влади й органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.

1.2. Спілка співпрацює з державними органами, науководослідними установами, закладами культури й освіти, політичними партіями та громадськими організаціями, аматорами-краєзнавцями з усієї України та зарубіжними дослідницькими установами, українською діаспорою, зацікавленими в розвитку краєзнавства, збереженні національної історико-культурної спадщини українського народу, унікальної природи України.

1.3. Основною метою діяльності Спілки є розвиток національного краєзнавчого руху, залучення до пізнання рідного краю широких верств населення, використання досвіду, здобутого в цій галузі в Україні та за кордоном, створення й оприлюднення документально-публіцистичних і науковопопулярних творів із історії та культури краю.

Спілка виховує в громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови, тра-

дицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних із ним своєю долею, шанобливого ставлення до рідної природи.

1.4. Повна назва — Національна спілка краєзнавців України.

Скорочена назва — Спілка краєзнавців, аббревіатура — НСКУ.

Повна назва англійською мовою — National Union of Local Lore Researchers of Ukraine.

II. ЗАВДАННЯ І НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Основними напрямками діяльності Спілки є:

- дослідницько-творча діяльність у галузі культури, історії та краєзнавства;
- відродження духовності й історичної пам'яті українського народу;
- залучення до активної краєзнавчої роботи широких верств населення, незалежно від національної, політичної чи релігійної належності;
- вивчення минулого й сьогодення краю, політичного, економічного та культурного розвитку регіонів, міст і сіл, досвіду діяльності трудових колективів, організацій і установ, закладів науки, освіти, культури, громадських організацій;
- участь у формуванні всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;
- виявлення, дослідження та збереження пам'яток природи;
- вивчення, дослідження та збереження пам'яток матеріальної та духовної культури, участь у пошуку та поверненню в Україну пам'яток, що перебувають за її межами і становлять національну культурну спадщину;
- підтримка державних і громадських форм музейництва, туризму, надання практичної допомоги колекціонуванню;

- сприяння розвитку краєзнавчої бібліографії;
- сприяння забезпеченню організаційних, соціально-економічних, правових і наукових умов для ефективної діяльності краєзнавців;
- розвиток міжнародних культурних контактів, співробітництво на терені краєзнавства з міжнародними громадськими (неурядовими) організаціями, культурно-просвітницькими установами;
- створення умов для підвищення професійного, наукового й загальнокультурного рівня членів Спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнолюдської культури;
- пошук талантів серед молоді та сприяння їхньому творчому розвитку;
- у неприбуткових цілях засновувати газети, журнали, сприяти виданню книг та іншої друкованої продукції, створювати кіно- та відеофільми, аудіовізуальну продукцію з метою популяризації досягнень українського краєзнавства й культури, творчого і наукового доробків членів Спілки;
- організація творчих конкурсів, виставок, тематичних вечорів тощо;
- сприяти відродженню, розвитку та популяризації народної творчості, належному використанню народних традицій і обрядів, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини, охороні довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;
- надання допомоги в навчально-виховній роботі культурно-освітніх установ і навчальних закладів у патріотичному, культурному розвитку, в морально-етичному й естетичному вихованні громадян України;
- виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського й інших народів.

2.2. Для досягнення статутних завдань Спілка в порядку, встановленому чинним законодавством:

- здійснює координацію наукових, громадських і освітянських форм краєзнавства в Україні;

– подає пропозиції до органів влади та управління щодо раціонального використання і збереження об’єктів, що мають природне значення, організації національних парків, державних заповідників, заказників, охорони унікальних ландшафтів, водних ресурсів, рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;

– створює громадські реєстри пам’яток природи, матеріальної та духовної культури;

– формує науково-методичну базу краєзнавства, проводить наукові конференції, дискусії, семінари, експедиції, розробляє методичні рекомендації, поточні та перспективні плани розвитку краєзнавства;

– сприяє підготовці фахівців із краєзнавства у вищих навчальних закладах, педагогічних і культурно-освітніх училищах, викладанню нормативних і спеціальних курсів із вивчення рідного краю в загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти;

– із некомерційною, просвітницькою метою здійснює видавничу діяльність (видання інформаційно-методичної літератури, книг, брошур, підручників і посібників, бібліографічних покажчиків, оглядів, періодичних видань із питань краєзнавства, публікація архівних джерел);

– здійснює культурно-просвітницьку роботу, організовує експедиції, лекції, виставки, громадські обговорення проблем краєзнавства, публічні презентації краєзнавчих видань, окремих цінних публікацій, документальних або наукових досліджень членів професійної творчої спільноти краєзнавців;

– на консультативних засадах сприяє підготовці кіно-аудіо-відео-фотоматеріалів із питань краєзнавства;

– проводить благодійні заходи, спрямовані на піднесення краєзнавства в Україні;

– налагоджує зв’язки, обмін інформацією та досвідом з відповідними державними та громадськими організаціями як в Україні, так і за кордоном;

- висвітлює через засоби масової інформації статутні завдання та проблеми краєзнавчого руху, популяризує діяльність краєзнавчих осередків і краєзнавців;
- створює національні та регіональні інформаційні центри з відповідним банком даних із питань краєзнавства, кіно-відео-аудіо-фотоматеріалами, літературою і рукописами;
- подає пропозиції до органів влади та управління щодо увічнення пам'ятних місць, встановлення пам'ятників і пам'ятних знаків, найменування та перейменування топонімічних об'єктів;
- надає стипендії краєзнавцям, які працюють за програмами Співки, встановлює іменні премії;
- фінансує наукові програми Співки;
- надає допомогу у створенні організацій Співки в областях, містах, районах України, трудових колективах;
- може здійснювати господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій зі статусом юридичної особи, засновувати підприємства;
- самостійно визначає форми, системи та розміри оплати праці працівників штатного апарату.

III. ЧЛЕНСТВО В СПІЛЦІ

3.1. Членство в Співці може бути лише індивідуальним.

3.2. Членом Співки можуть бути громадяни України, іноземні громадяни й особи без громадянства, яким виповнилося 18 років, і які визнають положення Статуту Співки, здійснюють дослідження в галузі культури, історії, краєзнавства, фольклору та етнографії України, а також пам'яткоохоронну, музейну, туристичну, бібліотечну, природоохоронну діяльність та оприлюднюють їх результати.

3.3. Прийом до Співки здійснюється на підставі письмової заяви претендента з рекомендаціями 3 членів Співки, котрі перебувають у ній не менше 2 років, автобіографії, анкети поданого зразка з переліком особистого краєзнавчого доробку.

Вступні документи подаються до первинного осередку Спілки, а за його відсутності — до Правління місцевої чи регіональної організації, звідки, після позитивного розгляду, за поданням голови регіональної організації надсилаються до Президії Спілки. За відсутності регіональної організації вступні документи подаються до Президії Спілки.

Рішення про прийняття до Спілки нових членів ухвалюється Президією або Правлінням Спілки. Новим членам Спілки вручається членський квиток встановленого зразка за підписом Голови Спілки та членський значок.

3.4. Члени Спілки зобов'язані:

- дотримуватись вимог Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», Статуту Національної спілки краєзнавців України, Положення про регіональну організацію та Положення про місцеву організацію, розроблених відповідно до вимог цього Статуту та затвердженого Президією Спілки;

- брати активну участь у краєзнавчій роботі, в дослідженні й популяризації природної та історико-культурної спадщини рідного краю;

- сплачувати вступний та щорічні членські внески, розміри яких визначаються рішенням Правління Спілки;

- підвищувати кваліфікацію з краєзнавства;

- широко пропагувати мету та завдання Спілки серед населення;

- сприяти залученню до Спілки нових членів.

3.5. Члени Спілки мають право:

- обирати та бути обраними до керівних органів Спілки;

- брати участь в обговоренні питань діяльності Спілки та вносити пропозиції;

- брати участь у формуванні та реалізації всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;

- брати участь у підготовці та проведенні краєзнавчих конференцій, симпозіумів, семінарів, екскурсій, експедицій, творчих заходів тощо;

- публікуватись у виданнях Спілки, виступати в засобах масової інформації з проблем краєзнавства;

- отримувати матеріальну допомогу від Спілки на проведення краєзнавчих досліджень і соціальні потреби мало-забезпечених членів Спілки;

- бути рекомендованим для вступу до вищих навчальних закладів, аспірантури та докторантури;

- за активну участь у проведенні краєзнавчих досліджень бути відзначеними моральними та матеріальними стимулами. За особливі заслуги в галузі краєзнавства бути удостоєними відзнак Спілки, представленими до почесних звань, державних і відомчих нагород України;

- член Спілки може мати статус як найманого працівника, так і особи, яка не працює за наймом.

3.6. Припинення членства в Спілці.

3.6.1. Член Спілки має право в будь-який час припинити своє членство у Спілці, подавши письмову заяву до керівних органів місцевої чи регіональної організації або безпосередньо до керівних органів Спілки чи Голови Спілки. Членство у Спілці припиняється з дня подання такої заяви та не потребує додаткових рішень. З цього самого дня припиняється перебування члена Спілки на будь-яких виборних посадах у Спілці.

Дія цієї статті не поширюється на членів Спілки, обраних на посади Голови Спілки та заступника Голови Спілки, голови та заступника голови регіональної чи місцевої організації. Членство в Спілці названих керівників припиняється з дня, наступного за днем обрання нового керівника чи його заступника.

3.6.2. За рішенням Президії або Правління Спілки членство у Спілці може бути припинено в разі:

- порушення Статуту, або вчинення дій, що підривають авторитет Спілки;

- несплати членських внесків протягом 2 років.

IV. СТРУКТУРА ТА КЕРІВНІ ОРГАНИ СПІЛКИ

4.1. Діяльність усіх структурних організацій Спілки базується на таких основних принципах:

- суворого дотримання встановлених цим Статутом порядку й періодичності обрання, звітності та переобрання спілчанських органів і їхніх керівників на всіх рівнях;

- обов’язкового виконання всіма ланками Спілки рішень органів вищого рівня, ухвалених ними відповідно до Статуту НСКУ;

- права органів вищого рівня скасовувати рішення органів нижчого рівня, прийняті з порушенням Статуту;

- чинності засідань керівних органів Спілки — за умови присутності на них не менше двох третин членів відповідного органу;

- у своїй діяльності спілчанські організації всіх рівнів і первинні осередки керуються цим Статутом, програмами Спілки, рішеннями статутних органів Спілки та положеннями про власні регіональні структури, прийнятими відповідно до вимог цього Статуту;

- рішення з’їздів Спілки, конференцій територіальних організацій, інших керівних органів усіх структурних ланок Спілки, зборів первинних осередків Спілки ухвалюються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів цих органів чи учасників зборів, крім випадків, які окремо визначені цим Статутом;

- рішення приймаються відкритим голосуванням, за позицією відповідного органу рішення можуть прийматися таємним голосуванням;

- головує на засіданні, зборах, якщо інше не передбачено окремими рішеннями, голова відповідного органу або, за його відсутності, один із його заступників. Прийняті постанови, рішення, заяви, звернення, протокольні рішення тощо оформляються відповідними документами;

- рішення про утворення регіональної та місцевої організації Спілки, рішення про затвердження змін до Статуту Спілки, Положення про регіональну організацію, Поло-

ження про місцеву організацію, а також рішення про зміни у складі виборних органів оформляються протоколом, невід'ємною частиною якого є реєстр делегатів, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом;

- представники спілчанських органів вищого рівня мають право брати участь у конференціях, зборах і засіданнях органів нижчого рівня з правом дорадчого голосу;

- у разі, якщо органом Співки ухвалюється рішення про скликання конференції організації нижчого рівня, цим органом утворюється оргкомітет, рішення якого є обов'язковими до виконання.

4.2. Основу Співки складають первинні осередки, які утворюються за виробничим чи територіальним принципом або за місцем проживання. Первинні осередки в своїй діяльності керуються єдиним Статутом Співки та положеннями про регіональні й місцеві організації НСКУ. Первинний осередок ставиться на облік у керівних органах місцевої організації, а за її відсутності — регіональної.

4.2.1. Рішення про створення первинного осередку Співки приймається на загальних зборах членів Співки (не менше трьох осіб).

4.2.2. Загальні збори, які є вищим керівним органом первинного осередку, визначають форми самоуправління, вирішують усі питання своєї внутрішньої діяльності, керуючись положеннями Статуту.

4.2.3. На загальних зборах відкритим голосуванням обирається голова первинного осередку Співки на термін до п'яти років. За наявності в первинному осередку понад 15 членів Співки, загальними зборами на термін до п'яти

років може обиратися Рада осередку в складі голови, його заступника, членів і скарбника, які працюють на громадських засадах.

4.2.4. Загальні збори первинного осередку обирають делегатів на конференції місцевої, а за її відсутності — регіональної організації Спілки.

4.3. Голова первинного осередку Спілки:

4.3.1. Організовує роботу первинного осередку, представляє його в керівних органах Спілки, звітує перед первинним осередком, розпоряджається його коштами.

4.3.2. Ознайомлює членів первинного осередку з документами й рішеннями органів Спілки вищого рівня, організовує та здійснює заходи Спілки відповідно до програмних завдань і статутних вимог та рішень керівних органів Спілки.

4.3.3. Проводить збори первинного осередку, здійснює облік членів Спілки.

4.3.4. Форми роботи первинного осередку, плани діяльності в частині, що не стосуються виконання рішень органів вищого рівня, визначаються загальними зборами первинного осередку.

4.4. Первинні осередки організовують діяльність місцевих краєзнавців за напрямками:

- дослідження і популяризація природних та історико-культурних надбань рідного краю;
- здійснення шефства над окремими пам'ятками природи, історії та культури;
- вивчення місцевих народних промислів, традицій, свят та обрядів, мовних особливостей, топоніміки;
- фіксація зразків народнопоетичної спадщини даної місцевості;
- створення природно-географічних та історичних описів;
- запис спогадів очевидців і ведення хронології історичних подій;
- збирання матеріалів для поповнення експозицій місцевих краєзнавчих музеїв і виставок тощо.

4.5. Первинні осередки Спілки об'єднуються в місцеві організації. Вищим керівним органом місцевої організації є

конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років. Позачергова конференція може скликатися за ініціативою Правління місцевої організації або за вимогою не менше однієї третини первинних осередків. Конференція вважається правомочною за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.6. Конференція місцевої організації:

- заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;
- затверджує Положення про місцеву організацію, вносить до нього зміни;
- обирає голову місцевої організації, Правління, голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;
- обирає за поданням голови місцевої організації, зі складу Правління, Президію місцевої організації у складі голови місцевої організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;
- визначає першочергові заходи з розробки та реалізації місцевих краєзнавчих програм, подає пропозиції з розробки та виконання регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм;
- приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.

4.7. Керівним органом місцевої організації між конференціями є Правління, яке:

- затверджує склад громадських комісій;
- організовує виконання рішень конференції місцевої організації;
- подає пропозиції на розгляд конференції місцевої організації;
- приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління в присутності не менше двох третин від загальної кількості.

4.8. Правління місцевої організації Спілки скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю місцевої організації керує Президія, яка збирається на засідання за необхід-

ності, але не рідше одного разу на рік, і голова місцевої організації.

4.9. Президія місцевої організації:

- координує діяльність первинних осередків Спілки, сприяє державним органам і громадським організаціям в розробці проблем краєзнавства, розробляє та затверджує плани роботи, річні фінансові кошториси, вирішує питання морального та матеріального заохочення членів Спілки, створює і спрямовує діяльність госпрозрахункових установ та організацій, створених при місцевих організаціях.

4.10. Ревізійна комісія місцевої організації:

- обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;

- здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правління місцевої організації;

- члени Ревізійної комісії до Правління місцевої організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління місцевої організації з правом дорадчого голосу.

4.11. Місцеві організації та, за відсутності місцевих організацій, первинні осередки об'єднуються в регіональну організацію Спілки. Вищим керівним органом регіональної організації є конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років. Позачергова конференція може бути скликана за ініціативою Правління регіональної організації або за вимогою не менше однієї третини місцевих організацій та, за відсутності місцевих організацій, первинних осередків. Конференція вважається правочинною за присутності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.12. Конференція регіональної організації:

- заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;

- затверджує Положення про регіональну організацію, вносить до нього зміни;

- обирає голову регіональної організації, Правління, голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;

- обирає за поданням голови регіональної організації, зі складу Правління, Президію регіональної організації у складі голови регіональної організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;

- визначає першочергові завдання по розвитку краєзнавства в регіоні;

- затверджує регіональні краєзнавчі програми та подає пропозиції з розробки та реалізації всеукраїнських краєзнавчих програм;

- приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.

4.13. Керівним органом регіональної організації між конференціями є Правління, яке:

- здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються конференцією;

- скликає конференцію регіональної організації, встановлює місце й час її проведення, норму представництва та програму роботи;

- затверджує штатних працівників, самостійно визначає форми, системи та розміри оплати їхньої праці;

- організовує виконання рішень конференції регіональної організації;

- розробляє пропозиції до регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм і проводить роботу з їх реалізації;

- заслуховує звіти Президії;

- затверджує зразки печаток, штампів, атрибутику та символіку;

- затверджує свій бюджет, балансовий звіт і кошторис;

- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;

- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;

- приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості.

4.14. Правління регіональної організації Спілки скликається в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю регіональної організації керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік, і голова регіональної організації.

4.15. Президія регіональної організації:

- спрямовує та координує діяльність місцевих організацій і первинних осередків Спілки;

- здійснює науково-методичне забезпечення роботи місцевих організацій і первинних осередків;

- пропагує передовий досвід краєзнавчої роботи;

- розглядає та вирішує поточні питання, в тому числі пов'язані з матеріальним заохоченням членів Спілки;

- подає на розгляд Правління регіональної організації пропозиції з усіх питань, пов'язаних із діяльністю Спілки;

- організує видавничу діяльність;

- дає рекомендації окремим краєзнавцям для вступу до вищих навчальних закладів, аспірантури та докторантури.

- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;

- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;

- приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії в присутності не менше двох третин від загальної кількості;

4.16. Ревізійна комісія регіональної організації:

- обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;

- здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правлінням регіональної організації;

- члени Ревізійної комісії до Правління регіональної організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління регіональної організації з правом дорадчого голосу.

4.17. Вищим керівним органом Спілки є з'їзд, делегати якого обираються на конференціях регіональних організацій. Він скликається не рідше одного разу на п'ять років. Рішення про скликання чергового з'їзду приймає Правління Спілки.

Відповідно до рішення Правління Спілки, а також на вимогу не менше однієї третини регіональних організацій може бути скликаний позачерговий з'їзд Спілки.

З'їзд вважається правочинним за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.18. З'їзд Спілки:

- заслуховує та затверджує звіти Правління та Ревізійної комісії;

- затверджує Статут Спілки, вносить до нього зміни;

- обирає на термін до п'яти років Голову Спілки та Правління, до складу якого входять голови регіональних організацій Спілки та відомі краєзнавці. У період між з'їздами новообрані голови регіональних організацій стають членами Правління Спілки замість переобраних голів регіональних організацій;

- обирає за поданням Голови Спілки, зі складу Правління, Президію Спілки у складі Голови Спілки, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;

- обирає голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;

- розглядає найважливіші питання діяльності Спілки, краєзнавчого руху, визначає її пріоритетні напрями;

- приймає рішення про реорганізацію та ліквідацію Спілки.

Рішення з'їзду приймаються простою більшістю присутніх делегатів.

4.19. Керівним органом Спілки між з'їздами є Правління, яке:

- контролює виконання рішень з'їзду та дотримання Статуту;
- здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються з'їздом;
- скликає з'їзд Спілки, встановлює місце й час його проведення, норму представництва та програму роботи;
- може виводити зі складу Правління та Президії Спілки членів, які не брали участі в роботі керівних органів протягом двох років;
- визначає чергові завдання, формує перспективні й поточні програми розвитку та діяльності Спілки;
- затверджує керівників підприємств та організацій, заснованих Спілкою на правах юридичної особи з метою реалізації статутних завдань;
- приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості;
- затверджує кошторис Спілки;
- вносить зміни до Статуту, які затверджує наступний з'їзд Спілки.
- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак.

4.20. Правління скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік.

4.21. У період між засіданнями Правління діяльністю Спілки керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не менше чотирьох разів на рік, і Голова Спілки.

4.22. Президія Спілки:

- розробляє програми та плани діяльності Правління, спрямовує й організовує роботу комісій, здійснює вико-

нання рішень і рекомендацій вищого керівного органу (з'їзду) та Правління;

- аналізує та пропагує досвід роботи краєзнавчих організацій;

- організовує науково-методичну діяльність;

- розробляє й затверджує річні фінансові плани, кошторис надходжень і видатків, здійснює контроль за їх виконанням;

- визначає розміри одноразового вступного та щорічних членських внесків, рекомендує їх до затвердження на засіданні Правління;

- розпоряджається коштами та матеріальними засобами, звітує про їх реалізацію перед Правлінням Спілки;

- приймає рішення про створення госпрозрахункових установ та організацій і спрямовує їх діяльність;

- затверджує зразки печатки, атрибутики, символіки;

- представляє Спілку у взаємовідносинах із державними та громадськими організаціями й окремими громадянами України;

- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками Спілки;

- подає пропозиції в установленому порядку про представлення до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері;

- інформує членів Правління, а також регіональні організації Спілки про свої рішення та інші аспекти краєзнавчого руху в Україні;

- затверджує відповідні положення з питань роботи організацій, установ і підприємств Спілки;

- затверджує структуру штатного апарату Спілки;

- затверджує головного редактора та членів редколегії свого друкованого органу — журналу «Краєзнавство» та інших видань;

- приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії за присутності не менше двох третин від загальної кількості;

- вирішує інші поточні питання, що стосуються роботи Спілки.

4.23. Голова Спілки:

- виконує свої службові обов'язки на штатній основі;
- приймає на роботу та звільняє штатних працівників апарату Спілки;

- веде засідання Правління та Президії Спілки, підписує їхні рішення;

- представляє Спілку без доручення у відносинах із державними органами, організаціями, іншими особами;

- має право підпису та затверджує його печаткою Спілки;

- підписує членські квитки та посвідчення членам Спілки, членам Правління, Ревізійної комісії та штатному апарату;

- підписує відзнаки Спілки;

- відкриває рахунки в установах банків, укладає угоди, здійснює інші правочини;

- видає накази, розпорядження та доручення, які є обов'язковими для всіх співробітників Спілки, є розпорядником коштів і майна Спілки;

- керує роботою Спілки та вирішує всі питання, які не належать до компетенції з'їзду та Правління або Президії Спілки;

- здійснює контроль за виконанням рішень з'їзду, Правління та Президії Спілки;

- приймає рішення, пов'язані з керуванням діяльністю створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, використанням і розпорядженням їх майном;

- організовує контроль за їх діяльністю з залученням Ревізійної комісії Спілки або спеціалізованих підприємств чи компетентних спеціалістів;

- приймає на роботу, звільняє, відсторонює від роботи керівників створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, укладає з ними контракти, трудові договори, визначає та затверджує їхні обов'язки;

- організовує надання юридичної допомоги організаціям і окремим членам Спілки;

- організовує роботу з надання членам Спілки матеріальної, соціально-побутової допомоги;
- організовує розробку нормативних документів і методичних матеріалів Спілки;
- організовує проведення з'їздів, засідань Правління, Президії та інших організаційних заходів;
- представляє Спілку в судових органах;
- розглядає інші поточні питання діяльності Спілки і приймає з них рішення;
- здійснює інші дії в межах своїх повноважень.

За тимчасової відсутності Голова Спілки може передати частину своїх повноважень (за згодою Президії) одному з заступників.

Президія Спілки може виносити питання обрання виконувача обов'язків Голови Спілки на засідання Правління Спілки.

Повноваження Голови Спілки можуть припинитися достроково в разі його відставки, неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я або смерті.

Питання про дострокове припинення повноважень Голови Спілки може бути поставлене на розгляд Правління за вимогою не менше ніж третини регіональних організацій.

На період до наступного з'їзду обраний виконувач обов'язків Голови Спілки має повні юридичні права та обов'язки Голови, згідно з положеннями Статуту.

Відставка Голови Спілки не тягне за собою відставки всього складу Правління.

Відставка Голови Спілки не тягне за собою вилучення його з членів Правління.

4.24. Діяльність щодо організації краєзнавчого руху, його окремих напрямів здійснюють комісії, секції, творчі об'єднання, утворені Правлінням або Президією Спілки і підзвітні їм.

4.25. Комісії вивчають та узагальнюють досвід роботи краєзнавчих організацій, розробляють методичні рекомендації, програми і проводять науково-методичні конференції, публікують їх матеріали, взаємодіють із профільними

науковими, громадськими й державними організаціями в країні та за кордоном.

4.26. Вищим контролюючим органом Спілки є Ревізійна комісія, яка затверджується з'їздом на термін до п'яти років у складі 5 осіб і звітує перед ним про свою діяльність.

Ревізійна комісія:

- діє відповідно до Положення про неї, затвердженого з'їздом;

- обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;

- здійснює не рідше одного разу на рік перевірки фінансово-господарської діяльності Спілки, ведення діловодства та діяльності створених Спілкою підприємств;

- залучає до проведення перевірок висококваліфікованих спеціалістів;

- розглядає заяви та скарги членів Спілки, за необхідності — конфліктні ситуації в регіональних, місцевих організаціях і первинних осередках, дотримання членами Спілки положень Статуту та Кодексу професійної етики краєзнавця, стан роботи з листами спілчан;

- контролює правильність витрат коштів Спілки, регіональних і місцевих організацій, а також підприємств, установ і організацій, заснованих Спілкою;

- подає на розгляд керівних органів Спілки наслідки ревізії, а також свої пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.

4.27. Члени Ревізійної комісії до Правління Спілки не належать, але мають право брати участь у засіданнях Правління Спілки з правом дорадчого голосу.

V. МАЙНО ТА КОШТИ СПІЛКИ

5.1. Спілка є неприбутковою організацією. Спілка може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення її статутної діяльності.

Спілка набуває прав власності на кошти та інше майно, передане їй членами або державою, набуте від вступних і

членських внесків, пожертвувань громадян, підприємств, установ та організацій, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом.

Спілка також має право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої (комерційної) діяльності, створених нею госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств.

Доходи (прибутки) Спілки використовуються виключно для фінансування видатків на її утримання, реалізації мети, статутних завдань і напрямів діяльності.

Забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів Спілки, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.2. Кошти Спілки утворюються за рахунок:

- вступних і щорічних внесків членів Спілки;
- добровільних грошових і матеріальних внесків фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних;
- відрахувань від господарської, в т. ч. зовнішньоекономічної та іншої діяльності створених госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств, що спрямовуються на виконання статутних цілей Спілки;
- фінансування з Державного бюджету України.

5.3. Спілка, створені нею установи та організації зобов'язані вести оперативний і бухгалтерський облік, статистичну звітність, реєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі в порядку та розмірах, передбачених законодавством.

5.4. Спілка не відповідає по зобов'язаннях своїх членів, а члени не відповідають по зобов'язаннях Спілки.

VI. ПРАВОВИЙ СТАТУС СПІЛКИ ТА ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЙ

6.1. Спілка є юридичною особою, укладає від свого імені угоди, купує та реалізує майно, має свій баланс і рахунки в

банківських установах, круглі печатки, штампи, власну символіку, бланки з власним найменуванням, зразки яких затверджуються Правлінням або Президією Спілки та реєструються в установленому законом порядку.

6.2. Регіональні та місцеві організації Спілки з моменту їх реєстрації в установленому порядку набувають статусу юридичної особи. У своїй діяльності вони керуються єдиним Статутом Спілки та власними положеннями, які приймаються їх вищими керівними органами та затверджуються Президією Спілки.

6.3. Спілка може:

- виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові та немайнові права;
- представляти та захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів у державних органах і громадських організаціях;
- проводити масові заходи (збори, мітинги тощо), надавати ідейну, організаційну та матеріальну підтримку іншим об'єднанням громадян;
- одержувати від органів державної влади й управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своєї мети і завдань;
- розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та мету;
- засновувати засоби масової інформації;
- залучатись до підготовки законопроектів, розробки загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних і соціально-політичних заходів;
- створювати на правах юридичної особи підпорядкованій господарському підприємству та організації, в т.ч. — Краєзнавчий фонд України (з метою накопичення краєзнавчих матеріалів і коштів, соціального захисту членів Спілки, фінансування важливих краєзнавчих проєктів, підтримки аматорського руху і т. д.), положення про які розробляються і затверджуються Правлінням або Президією Спілки.

VII. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПІЛКИ

7.1. Діяльність Спілки може бути припинено шляхом її реорганізації (злиття, поділу, приєднання, перетворення) або ліквідації.

7.2. Реорганізація Спілки може здійснюватись за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів.

7.3. Ліквідація Спілки здійснюється за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів, або за рішенням суду. В разі ліквідації створюється ліквідаційна комісія.

7.4. Кошти та інше майно Спілки у випадку припинення діяльності не можуть перерозподілятися між її членами і передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до доходу місцевого чи державного бюджету.

7.5. Діяльність Спілки, її регіональних і місцевих організацій припиняється у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

ПОСТАНОВА

VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України

23 січня 2017 р., м. Київ

VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України відзначає, що на початку ХХІ ст. значно зросла роль краєзнавчого руху в розбудові й утвердженні української державності. Краєзнавству належить виняткове місце у процесі відродження духовності, історичної пам'яті та національної культурної спадщини, вивчення і збереження багатоміжових культурних традицій самобутніх куточків України. Основні тенденції розвитку та суспільнозначима роль краєзнавства виявляють необхідність повноцінного використання його широкого потенціалу.

Заслухавши та обговоривши звіт Правління НСКУ про роботу за період із 23 січня 2012 р. до 23 січня 2017 р., з'їзд **постановляє:**

1. Роботу Правління Спілки за звітний період вважати задовільною.
2. Затвердити звіт Ревізійної комісії НСКУ.
3. Затвердити Статут НСКУ у новій редакції (додаток 1).
4. Обрати головою Спілки на період до чергового з'їзду Реєнта Олександра Петровича — заступника директора Інституту історії України НАН України, члена-кореспондента НАН України.
5. Затвердити склад Правління на період до чергового з'їзду (додаток 2).
6. Затвердити склад Президії, заступників голови та відповідального секретаря Спілки на період до чергового з'їзду (додаток 3).
7. Затвердити голову та членів Ревізійної комісії НСКУ на період до чергового з'їзду (додаток 4).
8. Регіональним організаціям Положення про регіональну організацію привести у відповідність до нової редакції Статуту НСКУ.

9. Президії та Правлінню Спілки приділяти увагу проведенню заходів та підготовці видань, присвячених пам'ятним і ювілейним датам з краєзнавства.

10. Встановити Всеукраїнський день краєзнавства та з 2017 р. відзначати 28 травня (день відкриття I Всеукраїнської конференції з краєзнавства 1925 р. в м. Харкові), звернутися до органів влади затвердити його на державному рівні.

11. Президії Спілки звернутися до вищих органів державної влади про затвердження Державної програми розвитку краєзнавства до 2025 року.

12. Президії Спілки розробити пропозиції щодо співпраці Національної спілки краєзнавців України з центральними і місцевими органами державної влади, творчими спілками та громадськими організаціями.

13. Регіональним організаціям продовжувати дослідження маловідомих сторінок історії вітчизняного краєзнавства, міст і сіл України з урахуванням новітніх дослідницьких методик, підходів і концепцій, напрацювань попередників.

14. Регіональним організаціям приділити увагу бібліотечному, музейному краєзнавству, співпрацювати з місцевими бібліотеками, сприяти створенню районних краєзнавчих музеїв, підтримати краєзнавців-колекціонерів у їх експозиційно-виставковій діяльності.

15. З'їзд закликає регіональні організації тісно співпрацювати з центральними, регіональними та місцевими ЗМІ, інтернет-ресурсами, постійно дбати про поширення краєзнавчого досвіду роботи краєзнавчих осередків і окремих літописців рідного краю, брати участь у створенні краєзнавчих теле- і радіопрограм.

**Склад Правління
Національної спілки краєзнавців України,
обраний VI з'їздом**

Голова НСКУ:

РЕЄНТ Олександр Петрович — заступник директора Інституту історії України НАН України, завідувач відділу історії України XIX — початку XX ст. Інституту історії України НАН України.

Заступники голови НСКУ:

КОЦУР Віктор Петрович — ректор Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

МАНЬКОВСЬКА Руслана Вікторівна — старший науковий співробітник відділу історії України другої половини XX ст. Інституту історії України НАН України.

УДОД Олександр Андрійович — завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України.

Відповідальний секретар НСКУ:

ДМИТРУК Володимир Іванович — старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

Члени Президії:

АНДРУСИШИН Богдан Іванович — декан факультету політології та права Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

БАЖАН Олег Григорович — старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

ГАЛЬЧАК Сергій Дмитрович — професор кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, голова Вінницької обласної організації НСКУ.

ГОНЧАРОВ Олександр Петрович — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова Київської міської організації НСКУ.

ГУРЖІЙ Олександр Іванович — головний науковий співробітник відділу історії України середніх віків та раннього нового часу Інституту історії України НАН України.

ДАНИЛЕНКО Віктор Михайлович — завідувач відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України.

ЗАВАЛЬНЮК Олександр Михайлович — професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

КОВАЛЕНКО Олександр Борисович — директор Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, голова Чернігівської обласної організації НСКУ.

КОСИЛО Михайло Юрійович — директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України, голова Івано-Франківської обласної організації НСКУ.

КОТ Сергій Іванович — керівник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України.

МЕЛЬНИЧЕНКО Василь Миколайович — професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, голова Черкаської обласної організації НСКУ.

МИЛЬКО Володимир Іванович — науковий співробітник відділу історії України ХІХ — початку ХХ ст. Інституту історії України НАН України.

НЕСТУЛЯ Олексій Олексійович — ректор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», голова Полтавської обласної організації НСКУ.

ОМЕЛЬЧЕНКО Дмитро Григорович — заступник директора Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

РАФАЛЬСЬКИЙ Олег Олексійович — директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України.

РУБЛЬОВ Олександр Сергійович — учений секретар Інституту історії України НАН України.

САВЧЕНКО Григорій Петрович — професор кафедри новітньої історії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова Київської обласної організації НСКУ.

СКАВРОНСЬКИЙ Павло Степанович — директор Музею історії міста Бердичева, голова Житомирської обласної організації НСКУ.

СМОЛІЙ Валерій Андрійович — академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України.

ТЕЛЯЧИЙ Юрій Васильович — начальник Управління контролю у сфері вищої освіти Державної інспекції навчальних закладів України.

ТРОНЬКО Лариса Петрівна — член Київської міської організації НСКУ.

Члени Правління:

АРЖЕВІТІН Станіслав Михайлович — завідувач кафедри банківської справи Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

БАБЕНКО Олег Олександрович — директор Державного архіву Кіровоградської області, голова Кіровоградської обласної організації НСКУ.

БАЖЕНОВ Лев Васильович — професор кафедри всесвітньої історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, голова Хмельницької обласної організації НСКУ.

БОНДАРЕНКО Геннадій Васильович — завідувач кафедри документознавства і музейної справи Східноєвро-

пейського національного університету імені Лесі Українки, голова Волинської обласної організації НСКУ.

БУКЕТ Євген Васильович — головний редактор газети «Культура і життя».

БУЛАЄВСЬКА Наталія Іванівна — член правління Київської обласної організації НСКУ.

ВЕЛИКОЧИЙ Володимир Степанович — декан факультету туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

ВЕРБОВИЙ Олексій Вікторович — доцент кафедри новітньої історії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ГОЛОВКО Микола Леонтійович — професор кафедри зовнішньої політики та дипломатії Дипломатичної академії України при Міністерстві закордонних справ України.

ДЕЛЕГАН Михайло Васильович — провідний науковий співробітник Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького, голова Закарпатської обласної організації НСКУ.

ДЕНИСЕНКО Галина Григорівна — старший науковий співробітник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України.

ДЕНИСЕНКО Олена Володимирівна — адвокат, голова Запорізької обласної організації НСКУ.

ДОБРЖАНСЬКИЙ Олександр Володимирович — декан факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, голова Чернівецької обласної організації НСКУ.

ЖИВ'ЮК Андрій Анатолійович — доцент кафедри історії Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука, голова Рівненської обласної організації НСКУ.

КОЛЯДА Ігор Анатолійович — професор кафедри методики навчання суспільно-політичних дисциплін і гендерної освіти факультету історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

КОРНІЄНКО Олег Миколайович — командир відділення ОЗСП «Азов» в/ч 3057, Національна гвардія України, голова Сумської обласної організації НСКУ.

КОСТЮК Степан Володимирович — директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею, голова Тернопільської обласної організації НСКУ.

КОЧЕРГІН Ігор Олександрович — доцент ДВНЗ «Національний гірничий університет», голова Дніпропетровської обласної організації НСКУ.

КУДЕЛКО Сергій Михайлович — директор Центру краєзнавства ім. П.Т. Тронька Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, голова Харківської обласної організації НСКУ.

КУРИЛО Віталій Семенович — народний депутат України, заступник голови Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Верховної Ради України, голова Луганської обласної організації НСКУ.

КУШНІР В'ячеслав Григорович — декан історичного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, голова Одеської обласної організації НСКУ.

ЛИСЕНКО Олександр Євгенович — завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України.

ЛИТВІН Микола Романович — директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, голова Львівської обласної організації НСКУ.

МАКІЄНКО Олексій Анатолійович — доцент кафедри туризму Херсонського державного університету, голова Херсонської обласної організації НСКУ.

МИХАЙЛУЦА Микола Іванович — завідувач кафедри українознавства, історико-правових та мовних дисциплін Одеського національного морського університету.

МОСКАЛЮК Микола Миколайович — професор кафедри історії України Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

НЕЛІНА Тетяна Вікторівна — директор Фастівського державного краєзнавчого музею.

ПОДКУР Роман Юрійович — старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

ПОПОВИЧ Сергій Іванович — завідувач кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України.

РОМАНЬКО Валерій Іванович — доцент Донбаського державного педагогічного університету, голова Донецької обласної організації НСКУ.

ТЕРЕС Наталія Володимирівна — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ТРИГУБ Олександр Петрович — завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, голова Миколаївської обласної організації НСКУ.

ШАФАРЕНКО Анатолій Миколайович — член правління Київської обласної організації НСКУ.

**Склад Ревізійної комісії
Національної спілки краєзнавців України,
обраний VI з'їздом**

Голова Ревізійної комісії НСКУ:

ВЕТРОВ Ігор Георгійович — заступник декана факультету історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Члени Ревізійної комісії НСКУ:

ВЕРБИЛЕНКО Галина Анатоліївна — молодший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

КАТАРГІНА Тетяна Іванівна — старший науковий співробітник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України.

ЛАЗУРЕНКО Валентин Миколайович — проректор з гуманітарно-виховних питань Черкаського державного технологічного університету.

СИГИДИН Михайло Васильович — заступник декана факультету історії та політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

**Звернення учасників VI з'їзду
Національної спілки краєзнавців України
до української громадськості**

Дорогі співвітчизники!

23 січня 2017 року у м. Києві відбувся VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України. Науковці, діячі культури, освітяни, представники державних і громадських організацій зібрались, щоб обговорити актуальні питання діяльності Спілки, її місця і ролі в зміцненні української державності.

Вже більш, ніж 90 років Національна спілка краєзнавців України здійснює дослідницько-творчу діяльність у галузі краєзнавства, історії та культури у співпраці з державними органами, науково-дослідними установами, закладами культури й освіти, громадськими організаціями та зарубіжними колегами.

Члени НСКУ своєю невтомною працею сприяють відродженню та примноженню духовності й історичної пам'яті українського народу. Прагнучи виховувати в громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови, традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних із ним своєю долею, шанобливого ставлення до скарбів рідної природи, Спілка залучає до активної краєзнавчої роботи представників усіх верств населення, незалежно від національної, політичної чи релігійної належності, особливу увагу звертаючи на молодь, формує в неї стійке почуття патріотизму та любові до рідної землі.

Здобутки та напрацювання Національної спілки краєзнавців України з дослідження історії міст, містечок і сіл держави, її діяльність спрямована на збереження пам'яток історії та культури України. Протягом десятиліть Спілка підтверджує свій статус об'єднавчого центру професійних дослідників і літописців рідного краю, кожен представник якого докладає максимум зусиль в ім'я утвердження історичної правди про минуле України та роботи на благо кращого майбутнього для нашої держави.

Діяльність НСКУ, серед іншого, спрямована на підтримку історичного, освітянського, музейного, культурно-мистецького, етнографічного, туристичного, природничого, пам'яткознавчого та бібліотечного краєзнавства. Делегати VI з'їзду закликають усіх, хто любить свій рідний край і працює на благо України та українського народу об'єднуватися довкола Національної спілки, координувати свою роботу і консолідувати зусилля, спрямовані на вивчення, дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури.

Дорогі друзі, щиро впевнені, що лише спільна та активна робота краєзнавчої спільноти здатна примножити і зміцнити українські суспільство та державність.

Миру нашій землі, злагоди та спокою, добра і щастя на благо нашої рідної України!

**VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України
м. Київ, 23 січня 2017 року**

ДОДАТКИ

Відомості про кількісний склад регіональних організацій НСКУ

№ за/п	Регіон	Загальна кількість членів організації	Вступило за 2012– 2016 рр.
1	АР Крим	49	4
2	Вінницька область	56	4
3	Волинська область	151	14
4	Дніпропетровська область	47	10
5	Донецька область	123	39
6	Житомирська область	69	15
7	Закарпатська область	40	39
8	Запорізька область	47	39
9	Івано-Франківська область	132	48
10	Київ	173	71
11	Київська область	168	90
12	Кіровоградська область	29	13
13	Луганська область	73	61
14	Львівська область	38	0
15	Миколаївська область	43	29
16	Одеська область	39	18
17	Полтавська область	41	21
18	Рівненська область	54	16
19	Севастополь	6	4
20	Сумська область	36	7
21	Тернопільська область	47	17
22	Харківська область	37	37
23	Херсонська область	23	10
24	Хмельницька область	339	111
25	Черкаська область	126	63
26	Чернівецька область	36	21
27	Чернігівська область	73	32

Нагороди подвижникам краєзнавчого руху

Заслужений працівник культури України 2016 р.

Кисельов Олександр Іванович — директор Музею народних ремесел та побуту Слобожанщини (Сумська обл.).

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

Подкур Роман Юрійович — старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

Томазов Валерій В'ячеславович — завідувач сектору генеалогічних та геральдичних досліджень відділу спеціальних галузей історичної науки та електронних інформаційних ресурсів Інституту історії України НАН України.

Заслужений працівник освіти України 2013 р.

Ветров Ігор Георгійович — заступник директора Інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Непомнящий Андрій Анатолійович — голова правління Кримської республіканської організації НСКУ, професор Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

2015 р.

Кушнір В'ячеслав Григорович — голова правління Одеської обласної організації НСКУ, декан історичного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

***Орден «За заслуги» II ступеня
2013 р.***

Ресєт Олександр Петрович — голова НСКУ, заступник директора Інституту історії України НАН України, член-кореспондент НАН України.

2016 р.

Курило Віталій Семенович — голова правління Луганської обласної організації НСКУ, народний депутат України.

***Орден «За заслуги» III ступеня
2016 р.***

Ветров Ігор Георгійович — професор Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Войналович Віктор Анатолійович — завідувач відділу Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України.

***Орден князя Ярослава Мудрого II ступеня
2014 р.***

Смолій Валерій Андрійович — академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, директор Інституту історії України НАН України.

***Орден князя Ярослава Мудрого V ступеня
2012 р.***

Аржевітін Станіслав Михайлович — завідувач кафедри банківської справи Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

***Почесна грамота Верховної Ради України
2016 р.***

Бажан Олег Григорович — старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

***Почесна грамота Міністерства культури України
2012 р.***

Бабенко Олег Олександрович — голова правління Кіровоградської обласної організації НСКУ, директор Державного архіву Кіровоградської області.

***Грамота Міністерства культури України
2017 р.***

Аржевітін Станіслав Михайлович — завідувач кафедри банківської справи Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Бабенко Олег Олександрович — голова Кіровоградської обласної організації НСКУ, директор Державного архіву Кіровоградської області.

Делеган Михайло Васильович — голова Закарпатської обласної організації НСКУ, в.о. заступника директора Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Леґоцького.

Кочергін Ігор Олександрович — голова Дніпропетровської обласної організації НСКУ, доцент кафедри історії та політичної теорії Національного гірничого університету.

Кушнір В'ячеслав Григорович — голова Одеської обласної організації НСКУ, декан історичного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

Мельниченко Василь Миколайович — голова Черкаської обласної організації НСКУ, професор кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Неліна Тетяна Вікторівна — директор Фастівського державного краєзнавчого музею.

Романько Валерій Іванович — голова Донецької обласної організації НСКУ, доцент кафедри історії та теорії літератури Донбаського державного педагогічного університету.

Скавронський Павло Степанович — голова Житомирської обласної організації НСКУ, директор Музею історії міста Бердичів.

Тригуб Олександр Петрович — голова правління Миколаївської обласної організації НСКУ, професор кафедри міжнародних відносин Чорноморського державного університету ім. Петра Могили, доктор історичних наук.

***Нагрудний знак Міністерства освіти і науки України
«За наукові та освітні досягнення»
2016 р.***

Коляда Ігор Анатолійович — професор кафедри методики навчання суспільно-політичних дисциплін і гендерної освіти факультету історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

***Подяка Міністерства освіти і науки України
2013 р.***

Милько Володимир Іванович — науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

2016 р.

Милько Володимир Іванович — прес-секретар НСКУ, науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

2017 р.

Баженів Лев Васильович — голова Хмельницької обласної організації НСКУ, професор кафедри всесвітньої

історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Бондаренко Геннадій Васильович — голова Волинської обласної організації НСКУ, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Гончаров Олександр Петрович — голова Київської міської організації НСКУ, доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший співробітник Інституту історії України НАН України.

Добржанський Олександр Володимирович — голова Чернівецької обласної організації НСКУ, декан факультету історії, політології та міжнародних відносин, завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

Завальнюк Олександр Михайлович — професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка.

Коваленко Олександр Борисович — голова Чернігівської обласної організації НСКУ, директор Інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Косило Михайло Юрійович — голова Івано-Франківської обласної організації НСКУ, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Куделко Сергій Михайлович — голова Харківської обласної організації НСКУ, директор Центру краєзнавства імені академіка П.Т. Тронька Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Нестуля Олексій Олексійович — голова Полтавської обласної організації НСКУ, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Павлова Ольга Григорівна — доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Попович Сергій Іванович — завідувач кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Савченко Григорій Петрович — голова Київської обласної організації НСКУ, професор кафедри новітньої історії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

*Подяка Міністерства освіти і науки України і Президії
НАН України
2013 р.*

Ресєнт Олександр Петрович — голова Національної спілки краєзнавців України, заступник директора Інституту історії України НАН України, член-кореспондент НАН України.

*Грамота
Українського державного центру туризму і
краєзнавства учнівської молоді МОН України
2017 р.*

Делеган Михайло Васильович — голова правління Закарпатської обласної організації НСКУ, провідний науковий співробітник Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького.

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Коляда Ігор Анатолійович — член Правління НСКУ, професор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Куделко Сергій Михайлович — голова правління Харківської обласної організації НСКУ, директор Центру

краєзнавства імені академіка П.Т. Тронька Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Мельниченко Василь Миколайович — голова правління Черкаської обласної організації НСКУ, професор Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького.

Тригуб Олександр Петрович — голова правління Миколаївської обласної організації НСКУ, завідувач кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

***Почесна грамота Президії НАН України, Центрального комітету профспілки працівників НАН України
2014 р.***

Рєєнт Олександр Петрович — голова НСКУ, заступник директора Інституту історії України НАН України, член-кореспондент НАН України.

***Грамота
Президії Національної академії наук України
та Департаменту освіти і науки, молоді та спорту
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
2016 р.***

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

***Грамота
Національної академії педагогічних наук України
2016 р.***

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України.

***Подяка Національної академії педагогічних наук України
2016 р.***

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Милько Володимир Іванович — прес-секретар НСКУ, науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

***Медаль Національної академії педагогічних наук
України «Григорій Сковорода»
2016 р.***

Ресєт Олександр Петрович — голова НСКУ, заступник директора Інституту історії України НАН України, член-кореспондент НАН України.

***Почесна грамота
Вінницької обласної державної адміністрації
та Вінницької обласної ради
2017 р.***

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Маньковська Руслана Вікторівна — заступник голови НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Ресєт Олександр Петрович — голова НСКУ, заступник директора Інституту історії України НАН України, член-кореспондент НАН України.

***Премія імені Дмитра Яворницького
Національної спілки краєзнавців України
2012 р.***

Білоусько Олександр Андрійович — директор Науково-редакційного підрозділу-Центру по дослідженню історії

Полтавщини Полтавської обласної ради, головний редактор Полтавської Енциклопедії.

Костриця Микола Юхимович — завідувач кафедри Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, президент Товариства «Велика Волинь».

Малаков Дмитро Васильович — завідувач відділу, заступник директора з наукової роботи, старший науковий співробітник (1997–2007) Музею історії Києва.

2013 р.

Андрущенко Віктор Петрович — ректор Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Бакіров Віль Савбанович — ректор Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Бушин Микола Іванович — завідувач кафедри історії України Черкаського державного технологічного університету.

Косило Михайло Юрійович — голова правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Швидько Ганна Кирилівна — професор кафедри історії та політичної теорії Національного гірничого університету.

2014 р.

Качкан Володимир Атаназійович — завідувач кафедри українознавства Івано-Франківського національного медичного університету.

Коцур Віктор Петрович — ректор Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Мельниченко Василь Миколайович — професор кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, голова правління Черкаської обласної організації НСКУ.

2015 р.

Дмитренко Микола Костянтинович — завідувач відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т.Рильського НАН України.

Киркевич Віктор Геннадійович — краєзнавець, дослідник історії Києва, колекціонер, літератор.

Кот Сергій Іванович — керівник Центру історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України.

Мельничук Богдан Іванович — головний науковий редактор енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл».

Нестуля Олексій Олексійович — голова правління Полтавської обласної організації НСКУ, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Уніят Віктор Богданович — керівник редакційно-видавничої групи енциклопедичного видання «Тернопільщина. Історія міст і сіл», заступник голови правління Тернопільської обласної організації НСКУ.

Шакін Микола Іванович — лауреат Премії імені академіка Петра Тронька НСКУ, громадський діяч, письменник, краєзнавець, журналіст, художник.

2016 р.

Панченко Олександр Іванович — голова вченої ради Інституту Українського Вільного Козацтва імені Антона Кущинського, приват-доцент Українського Вільного Університету (Мюнхен, ФРН), член НСКУ.

Сигидин Михайло Васильович — заступник директора Інституту історії і політології, доцент кафедри історії України Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

**Премія імені академіка Петра Тронька
Національної спілки краєзнавців України
2013 р.**

Авторський колектив праці «Криві Коліна крізь терни і роки. В історії села — історія України» (Черкаська обл.)

Булаєвська Наталія Іванівна — заступник голови правління Київської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Вощевська Марія Василівна — дослідниця історії рідного села Галиця Лосинівського (нині — Ніжинського) району Чернігівської області.

Данилюк Юрій Зіновійович (померло) — провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, заступник голови правління Всеукраїнської спілки краєзнавців.

Комзюк Віра Михайлівна — завідувач Літературно-меморіального музею Лесі Українки (Волинська обл.).

Мельник Валерій Степанович — журналіст газети «Урядовий кур'єр» (Волинська обл.).

Мовчан Володимир Петрович — доктор економічних наук, благодійник і меценат.

Мохорук Дмитро Іванович — колекціонер (Івано-Франківська обл.)

Нерубайський Іван Артемович — поет, літературний редактор, редактор книг, пісенників, буклетів.

Олійник Василь Йонович — краєзнавець, дослідник голодомору 1932–1933 років.

Прокopcук Віктор Степанович — директор Наукової бібліотеки, професор кафедри історії народів Росії і спеціальних історичних дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка.

Пушкар Наталія Юхимівна — головний хранитель Волинського краєзнавчого музею.

Устименко Василь Євдокимович — автор, співавтор, упорядник понад 20-ти краєзнавчих книг (м. Київ).

2014 р.

Арсенич Петро Іванович — один із засновників Івано-Франківського обласного товариства охорони пам'яток історії та культури, Товариства української мови імені Т. Шевченка «Просвіта».

Баженів Лев Васильович — голова правління Хмельницької обласної організації, професор кафедри всесвітньої історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Гальчак Сергій Дмитрович — завідувач кафедри журналістики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, голова правління Вінницької обласної організації НСКУ.

Звагельський Віктор Борисович — кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, доцент, Відмінник освіти України (Сумська обл.).

Зиль Андрій Степанович — почесний громадянин м. Борисполя, лауреат премії ім. П. Чубинського (Київська обл.).

Зінченко Петро Федорович — засновник та керівник Іванківського районного народного краєзнавчого музею (Київська обл.).

Конончук Тетяна Іванівна — професор Академії адвокатури України, головний редактор видавництва «Твій інтер» (Черкаська обл.).

Кузьминець Олександр Васильович — професор, Відмінник народної освіти України (Черкаська обл.).

Робак Ігор Юрійович — завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету.

Романько Валерій Іванович — голова правління Донецької обласної організації НСКУ, доцент кафедри історії та теорії літератури Донбаського державного педагогічного університету (м. Слов'янськ).

Скавронський Павло Степанович — директор Музею історії міста Бердичів (Житомирська обл.).

Тіміряєв Євген Романович — завідувач науково-редакційної групи, відповідальний секретар книги «Реабілітовані історією. Житомирська область».

Шакін Микола Іванович — краєзнавець і меценат (Харківська обл.).

Щербатюк Володимир Михайлович — професор кафедри історії держави і права Київського національного університету внутрішніх справ.

2015 р.

Бондаренко Геннадій Васильович — голова правління Волинської обласної організації НСКУ, завідувач кафедри документознавства і музейної справи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Гаврилів Богдан Михайлович — заступник голови правління (1996–2009 рр. — голова правління) Івано-Франківської обласної організації НСКУ, доцент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Добров Петро Васильович — член Президії правління НСКУ, професор кафедри історії України Донецького національного університету.

Іршенко Валентина Михайлівна — член Правління НСКУ, виконавчий директор Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені Олеса Гончара.

Косило Михайло Юрійович — голова правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Онищенко Олексій Семенович — радник Президії НАН України, почесний директор Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України, академік НАН України.

Поліщук Володимир Трохимович — завідувач кафедри української літератури і компаративістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Ситник Анатолій Андрійович — член Правління (1990–2012 рр. — відповідальний секретар) НСКУ, заслужений журналіст України (м. Київ).

Смолій Валерій Андрійович — член Президії правління НСКУ, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України, директор Інституту історії України НАН України, академік НАН України.

Тригуб Петро Микитович — член правління (1991–2011 рр. — голова правління) Миколаївської обласної організації НСКУ, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського державного університету імені Петра Могили.

Франко Роланд Тарасович — член Правління НСКУ, голова правління Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини імені Олеса Гончара.

Шевченко Віталій Федорович — член ради ГО «Центр громадських ініціатив “Інформаційне суспільство”», народний депутат України 2-го, 3-го, 4-го скликань, голова Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (2005–2009 рр.), заслужений журналіст України.

2016 р.

Вакулишин Сергій Миколайович — методист Святошинського центру позашкільної роботи, завідувач Зразкового музею історії Святошинського району м. Києва.

Ветров Ігор Георгійович — заступник директора Інституту історичної освіти з виховної та наукової роботи, доцент кафедри джерелознавства і спеціальних історичних дисциплін Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Коваленко Олександр Борисович — голова правління Чернігівської обласної організації НСКУ, директор Інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Кушнір В'ячеслав Григорович — голова правління Одеської обласної організації НСКУ, декан історичного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Согоян Фрідріх Мкртичевич — заслужений діяч мистецтв України, народний художник України, народний художник Росії, заслужений художник Вірменії, автор понад 400 монументальних і станкових композицій.

Чабан Анатолій Юзефович — професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

***Премія імені Героя України Михайла Сікорського
Національної спілки краєзнавців України
2013 р.***

Войцехівський Борис Михайлович — член правління Українського фонду культури та Громадського організаційного комітету «Великого проекту “Григорій Сковорода — 300”».

Грузька Лариса Петрівна — директор Житомирського обласного краєзнавчого музею.

Коцур Віктор Петрович — ректор Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

Махінчук Микола Гаврилович — заслужений журналіст України.

Сікорська Валентина Іванівна — ветеран краєзнавчого руху на Київщині.

2014 р.

Завальнюк Олександр Михайлович — професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Козій Ганна Іванівна — організатор і учасник комплексних щорічних експедицій зі збору музейних експонатів та з етнографічного дослідження Середньої Наддніпрянщини, співавтор наукової концепції та структурного плану Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини (м. Переяслав-Хмельницький).

Ткачук Ярослава Юріївна — директор Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського.

Томенко Микола Володимирович — засновник благодійної організації «Фонд Миколи Томенка “Рідна країна”».

2015 р.

Гич Михайло Миколайович — меценат, автор і видавець історико-краєзнавчих праць з історії с. Єрковці Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл., технічний директор ТОВ «ОТК Україна».

Колибенко Олександр Володимирович — старший науковий співробітник відділу давньоруської і середньовічної археології Інституту археології НАН України, професор кафедри історії та культури України ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Коцур Петро Михайлович (посмертно) — вчитель історії Сакунівської школи Недригайлівського р-ну Сумської обл., лауреат районної літературно-краєзнавчої премії імені Івана Чумаченка.

Неліна Тетяна Вікторівна — директор Фастівського державного краєзнавчого музею, головний редактор науково-інформаційного бюлетеню «Прес-музей».

Остапук Олександр Дмитрович — директор Любомильського районного комунального краєзнавчого музею Волинської області.

Юзвікова Олена Іванівна — соратниця М.І. Сікорського, головний хранитель відділу фондів (1976–1984 рр.) Переяслав-Хмельницького державного історико-культурного заповідника.

2016 р.

Андрусишин Богдан Іванович — декан факультету політології та права Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Вергунов Віктор Анатолійович — директор Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України, віце-президент Асоціації бібліотек України.

Годліна Лариса Олексіївна — історик-етнограф, дослідниця народної культури Переяславщини, спеціаліст у галузі етнографії та музеезнавства України.

Середюк Олександр Миколайович — директор Рокинівського музею історії сільського господарства Волині, лауреат Волинської обласної премії імені Леоніда Маслова.

Угорчак Андріян-Юрій Михайлович — директор Музею «Освіта Прикарпаття» при Прикарпатському національному університеті ім. В.Стефаника.

Хомич Петро Микитович — директор Маневецького краєзнавчого музею, лауреат Волинської обласної премії імені Миколи Куделі в галузі краєзнавства та музейної справи. (Волинська обл.).

Звання «Почесний краєзнавець України» 2012 р.

Бажан Олег Григорович — перший заступник головного редактора журналу «Краєзнавство», старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Баженова Стефанія Едуардівна — в.о. професора кафедри управління персоналом та туризму Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Журавльова Ірина Казимирівна — директор Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Приліпко Марія Василівна — голова правління Чорнобаївської районної організації НСКУ, бібліотекар Чорнобаївської центральної районної бібліотеки (Черкаська обл.).

Столярова Ганна Петрівна — член НСКУ (м. Харків).

Тригуб Іван Лукич — викладач історії Новоград-Волинського промислово-економічного технікуму Житомирської області.

2013 р.

Бушин Микола Іванович — завідувач кафедри історії України Черкаського національного технологічного університету.

Вакулишин Сергій Миколайович — методист Центру позашкільної роботи Святошинського району (м. Київ).

Войтович Валерій Васильович — викладач Могилів-Подільського монтажно-економічного коледжу (Вінницька обл.).

Гальчак Сергій Дмитрович — голова правління Вінницької обласної організації НСКУ.

Гінзбург Ольга Павлівна — голова Державної архівної служби України (м. Київ).

Головатий Михайло Іванович — науковий редактор відділу «Звід пам'яток України. Івано-Франківська область».

Гончаров Олександр Петрович — голова правління Київської міської організації НСКУ, доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Гуржій Олександр Іванович — головний науковий співробітник відділу історії України середніх віків та раннього нового часу Інституту історії України НАН України.

Дейчаківський Ігор Іванович — директор Івано-Франківської гімназії № 1 (Івано-Франківська обл.).

Капелюшний Валерій Петрович — завідувач кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Киркевич Віктор Геннадійович — краєзнавець, літератор, колекціонер (м. Київ).

Колесник Віктор Федорович — декан історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Корновенко Сергій Валерійович — завідувач кафедри інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Косенко Валерій Віталійович — заступник голови правління Житомирської обласної організації НСКУ.

Коцур Анатолій Петрович — завідувач кафедри української історії та етнополітики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Коцур Віктор Петрович — ректор Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди».

Ладиченко Тетяна В'ячеславівна — завідувач кафедри методики навчання суспільних дисциплін та гендерної освіти Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Лисенко Олександр Васильович — старший науковий співробітник відділу історії України XIX — початок XX ст. Інститут історії України НАН України.

Людний Федір Петрович — краєзнавець, пенсіонер (Черкаська обл.).

Мельниченко Василь Миколайович — директор Навчально-наукового інституту історії і філософії Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Морозов Анатолій Георгійович — завідувач кафедри архівознавства, новітньої історії та спеціальних історичних дисциплін Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Омельченко Дмитро Григорович — заступник директора Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Онищенко Олексій Семенович — академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України (м. Київ).

Попович Сергій Іванович — ректор Інституту туризму ФПУ (м. Київ).

Рафальський Олег Олексійович — заступник Голови Адміністрації Президента України.

Роговий Олександр Іванович — начальник архівного відділу Липовецької райдержадміністрації (Вінницька обл.).

Савченко Григорій Петрович — голова правління Київської обласної організації НСКУ.

Семенюк Володимир Євгенійович — завідувач краєзнавчого відділу Міжнародного центру дитячо-юнацького туризму м. Києва.

Тіміряєв Євген Романович — відповідальний секретар редколегії «Реабілітовані історією. Житомирська область».

Толочко Петро Петрович — директор Інституту археології НАН України (м. Київ).

Філінюк Анатолій Григорович — завідувач кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка.

Циганенко Лілія Федорівна — проректор з наукової роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

2014 р.

Байдич Олександр Петрович — голова правління Краєслівської районної організації НСКУ (Хмельницька обл.).

Бондаренко Геннадій Васильович — голова правління Волинської обласної організації НСКУ, професор Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Вінярський Василь Никифорович — завідувач комп'ютерно-видавничого відділу Інституту історії України НАН України.

Городинець Іван Сергійович — вчитель Безпальчівської школи Драбівського р-ну (Черкаська обл.).

Добржанський Олександр Володимирович — декан факультету історії, політології та міжнародних відносин, завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

Єліссєва Тетяна Миколаївна — завідувач Музею волинської ікони (Волинська обл.).

Іванущенко Геннадій Миколайович — упорядник архівної спадщини української діаспори, дослідник рідного краю (Сумська обл.).

Казьмирчук Григорій Дмитрович — завідувач кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Коган Леонід Григорович — дослідник рідного краю (Житомирська обл.).

Коноваленко Олена Степанівна — головний редактор газети «Просвіта».

Кучинко Михайло Михайлович — доцент Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

Мазур Павло Іванович — пенсіонер, дослідник рідного краю (Донецька обл.).

Мар'ян Гайдош — громадянин Словенії.

Моргун Василь Андрійович — професор кафедри всевітньої історії Донецького національного університету.

Муха Людмила Яківна — завідувач відділу науково-технічної інформації Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Нагребецький Анатолій Никифорович — член правління Вінницької обласної організації НСКУ, пенсіонер.

Нестуля Світлана Іванівна — доцент кафедри Полтавського університету економіки і торгівлі.

Падалка Сергій Семенович — провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Романчук Галина Дмитрівна — доцент Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Силюк Анатолій Михайлович — директор Волинського краєзнавчого музею.

Скрипник Віктор Петрович — пенсіонер, дослідник рідного краю (Донецька обл.).

Смілянець Світлана Іванівна — заступник генерального директора з наукової роботи Державного закладу «Національна історична бібліотека України» (м. Київ).

Терещенко Юрій Іларіонович — завідувач кафедри Київського національного лінгвістичного університету.

Цубенко Валерія Леонідівна — завідувач кафедри українознавства Одеської державної академії транспорту та архітектури.

Якименко Микола Олександрович — власний кореспондент газети «Голос України» у Волинській обл.

Яценюк Фадей Степанович — доцент кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

2015 р.

Акуленко Віктор Іванович — провідний науковий співробітник відділу міжнародного права і порівняльного правознавства Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України (м. Київ).

Балушок Василь Григорович — провідний науковий співробітник Українського етнологічного центру Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України (м. Київ).

Блажевич Юрій Іванович — доцент кафедри суспільних наук Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Ботушанський Василь Мефодійович — завідувач кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

Брицький Петро Павлович — професор кафедри історії України Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

Будзей Олег Васильович — подвижник краєзнавчого руху та історико-краєзнавчих досліджень, член НСКУ (Кам'янець-Подільська міська організація Хмельницької обласної організації НСКУ), публіцист.

Висоцька Катерина Іванівна — директор Вінницького обласного краєзнавчого музею.

Герасимова Галина Петрівна — науковий співробітник Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Грідіна Ірина Миколаївна — завідувач кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Донецького національного університету.

Гуцало Анатолій Федорович — доцент кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету

імені Івана Огієнка, старший науковий співробітник дочірнього підприємства «Подільська археологія» Державного підприємства «Науково-дослідний центр “Охоронна археологічна служба України”» Інституту археології НАН України.

Дедов Володимир Миколайович — провідний науковий співробітник КЗ «Державний історико-архітектурний заповідник в м. Святогірську».

Завальнюк Костянтин Вікторович — головний спеціаліст Державного архіву Вінницької області.

Завгородня Тетяна Костянтинівна — завідувач кафедри педагогіки ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Загребельна Ніна Іванівна — доцент Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Карась Ганна Василівна — завідувач кафедри академічного та естрадного співу Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Королько Андрій Зіновійович — доцент кафедри історії України Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Лисенко Олександр Євгенович — завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України.

Місінкевич Леонід Леонідович — перший проректор з наукової роботи, професор кафедри теорії та історії держави та права Хмельницького університету управління і права.

Паньків Михайло Іллів — доцент Інституту історії, політології та міжнародних відносин Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Погорілець Олег Григорович — директор Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» (Хмельницька обл.).

Подолінний Анатолій Мусійович — професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Сигидин Михайло Васильович — заступник директора Інституту історії та політології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Скорохватова Алла Віталіївна — генеральний директор Національної історичної бібліотеки України.

Страшевич Василь Борисович — дослідник історії м. Черкаси.

Таран Галина Михайлівна — директор Кам'янського державного історико-культурного заповідника (Черкаська обл.).

Трембіцький Анатолій Михайлович — заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» (Хмельницька обл.).

Тригуб Олександр Петрович — голова правління Миколаївської обласної організації НСКУ.

Угорчак Юрій Михайлович — директор Музею «Освіта Прикарпаття» при Прикарпатському національному університеті імені В. Стефаника.

Фабрика Роман Михайлович — почесний громадянин Івано-Франківська, заслужений журналіст України.

Федорак Володимир Васильович — начальник Управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської облдержадміністрації.

Чернега Петро Макарович — завідувач кафедри етнології Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Чучко Михайло Костянтинович — завідувач кафедри етнології, античної та середньовічної історії Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича.

Шитюк Микола Миколайович — директор Навчально-наукового центру історії та права Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського.

2016 р.

Антоненко Віктор Єгорович — керівник Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів (Донецька обл.).

Арсак Михайло Михайлович — директор Музею історії міста Коломиї (Івано-Франківська обл.).

Баженів Лев Васильович — голова правління Хмельницької обласної організації НСКУ, професор кафедри всесвітньої історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Баран Євген Михайлович — доцент Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

Борисов Володимир Володимирович — бібліограф-краєзнавець Летичівської центральної районної бібліотеки Хмельницької області.

Борчук Степан Миколайович — доцент кафедри всесвітньої історії Інституту історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Боряк Геннадій Володимирович — заступник директора Інституту історії України НАН України.

Букет Євген Васильович — заступник голови правління Київської обласної організації НСКУ, головний редактор газети «Культура і життя».

Булаєвська Наталія Іванівна — заступник голови правління Київської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Ваховський Віктор Станіславович — викладач Новоград-Волинського промислово-економічного технікуму (Житомирська обл.).

Горбань Галина Василівна — заступник директора з наукової роботи Івано-Франківської обласної наукової бібліотеки ім. І. Франка.

Горбенко Кирило Володимирович — старший викладач кафедри історії та археології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

Горбуров Євген Григорович — кандидат історичних наук (Миколаївська обл.).

Гулько Геннадій Якович — заступник голови Волинської обласної організації ради ветеранів.

Дем'янюк Олександр Йосипович — завідувач кафедри Луцького інституту Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (Волинська обл.).

Косило Ірина Вікторівна — шеф-редактор регіонального науково-методичного альманаху «Краєзнавець Прикарпаття», завідувач інформаційно-видавничого відділу Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Котляр Юрій Вадимович — завідувач кафедри історії Чорноморського державного університету імені Петра Могили (Миколаївська обл.).

Кузнець Тетяна Володимирівна — завідувач кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Черкаська обл.).

Кукса Надія Василівна — завідувач відділу «Суботівський історичний музей» Національного історико-культурного заповідника «Чигирин».

Кульчицький Станіслав Владиславович — професор відділу історії України 20–30-х рр. XX ст. Інституту історії України НАН України.

Литвин Володимир Михайлович — народний депутат України, академік НАН України.

Лячинський Станіслав Станіславович — науковий співробітник Звенигородського районного краєзнавчого музею ім. Т.Г. Шевченка (Черкаська обл.).

Остапенко Максим Анатолійович — генеральний директор Національного заповідника «Хортиця».

Перерва Володимир Степанович — доцент кафедри правознавства Білоцерківського інституту економіки та управління ВНЗ ВМУРОЛ «Україна».

Пиріг Руслан Якович — головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Погорєлов Анатолій Анатолійович — доцент кафедри історіографії та джерелознавства Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Пшонківський Олександр Володимирович — директор видавництва «Яніна» (м. Біла Церква).

Пясецький Володимир Едуардович — дослідник історії та культури Волині (Волинська обл.).

Ресєт Олександр Петрович — голова Національної спілки краєзнавців України, член-кореспондент НАН України.

Степанюк Віра Анатоліївна — учителька Пагурецької ЗОШ І–ІІ ступенів Хмельницького р-ну Вінницької обл.

Сушко Олександр Олександрович — декан факультету історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Телячий Юрій Васильович — проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заступник голови правління Хмельницької обласної організації НСКУ.

Терес Наталія Володимирівна — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член Комісії з найменувань при Київському міському голові.

Чернецький Євген Анатолійович — завідувач відділу інформаційно-краєзнавчої роботи Білоцерківської міської централізованої бібліотечної системи, старший науковий співробітник Білоцерківського краєзнавчого музею та Меморіального музею-садиби І.С. Козловського в селі Мар'янівка (Київська обл.).

***Грамота**
Національної спілки краєзнавців України
2012 р.*

Агафонова Ганна Олександрівна — краєзнавець Харківщини.

Безрукова Тетяна Миколаївна — краєзнавець Харківщини.

Вихованці гуртка «Краєзнавець» Центру туристсько-краєзнавчої творчості Чернігівської районної ради Чернігівської області (кер. Галушко Н.І.).

Вихованці гуртка «Юні етнографи» спеціалізованої школи І–ІІІ ст. № 1 м. Луцька Волинської області (кер. Хмелярська Л.В., Падалюк С.В.).

Вихованці школи краєзнавчих наук Білопільського районного Центру дитячої та юнацької творчості Сумської області (кер. Муха В.В.).

Марьонкіна Валентина Геннадіївна — краєзнавець Харківщини.

Масендич Яна — учениця 9 класу Ульянівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Миколаївського району Миколаївської області (кер. Підорич Н.В.).

Проценко Михайло Володимирович — краєзнавець Харківщини.

Расенко Леонід Вадимович — краєзнавець Харківщини.

Учасники пошукового загону «Оберіг» Калайдинцівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. імені генерал-майора Ф.Д. Рубцова Лубенського району Полтавської області (кер. Скребець С.І., Марченко Л.Г.).

Учасники творчої групи загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 9 м. Чернігова (кер. Ничипоренко С.М.).

Швенко Лада — учениця 8 класу Дівочківської загальноосвітньої школи І–ІІ ст. Черняхівського району Житомирської області (кер. Заборчук Н.В., Швенко О.П.).

Ястрембович Павліна — учениця 7 класу Дівочківської загальноосвітньої школи І–ІІ ст. Черняхівського району Житомирської області (кер. Заборчук Н.В., Швенко О.П.).

2013 р.

Бабушко Світлана Ростиславівна — завідувачка кафедри іноземних мов Інституту туризму Федерації профспілок України (м. Київ).

Бондаренко Геннадій Васильович — професор історичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, голова Волинської обласної організації НСКУ.

Веселовська Уляна — член гуртка «Географічне краєзнавство» Глибоцького центру туризму, краєзнавства,

спорту та екскурсій учнівської молоді Чернівецької області (кер. Ванхала М.К.).

Веселовський Микола Францович — провідний науковий працівник відділу природи Житомирського обласного краєзнавчого музею.

Войцехівський Борис Михайлович — краєзнавець, державний радник юстиції 3 класу (м. Київ).

Голота Надія Степанівна — директор загальноосвітньої школи № 297 м. Києва.

Давиденко Віталій Володимирович — професор Вінницького соціально-економічного інституту.

Дорош Микола Никифорович — директор Воронівської загальноосвітньої школи (Вінницька обл.).

Драницька Олена — учениця 9 класу Піддубцівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Луцького району Волинської області (кер. Стадницька Т.О.).

Єсюнін Сергій Миколайович — провідний науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею.

Іваницька Лілія Василівна — доцент кафедри української історії та етнополітики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ільїнський Валентин Михайлович — доцент Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Казьмирчук Григорій Дмитрович — завідувач кафедри історії для гуманітарних факультетів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ковальчук Віктор Павлович — керівник Етнокультурного центру Рівненського міського палацу дітей і молоді.

Колектив Музею Волинської ікони (Волинська обл.).

Копоть Ірина Євгеніївна — доцент Житомирського національного агроєкологічного університету.

Корушак Маргарита — учениця 11 класу Новогригорівської Першої загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Долинської районної державної адміністрації Кіровоградської області (кер. Шведюк В.М.).

Кохно Ігор — учень 9 класу Великобубнівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Роменської районної ради Сумської області (кер. Кохно В.В.).

Ляшко Юрій Юрійович — директор історичного музею Кам'янського державного історико-культурного заповідника (Черкаська обл.).

Мельниченко Юлія — учениця 11 класу Новогригорівської Першої загальноосвітньої школи I–III ст. Долинської районної державної адміністрації Кіровоградської області (кер. Шведюк В.М.).

Мельничук Олександр Петрович — доцент кафедри історії Росії Київського національно університету імені Тараса Шевченка.

Москаленко Ігор — учень 8 класу, вихованець літературно-краєзнавчого гуртка «Пошук» Коростишівської загальноосвітньої школи I–III ст. № 1 імені Г.І. Шелушкова Житомирської області (кер. Вайднер З.В.).

Орлова Рената — учениця 9-Б класу Костичанської загальноосвітньої школи I–III ст. імені Іона Ватамана Новоселицького району Чернівецької області (кер. Каптар В.В.).

Романюк Аліна — учениця 9 класу Новогуйвинської гімназії Житомирського району Житомирської області (кер. Ярошенко О.Ф.).

Рудницький Олександр Григорович — начальник відділу освіти Вінковоцького району Вінницької області.

Синиця Надія Миколаївна — директор Хмельницької обласної наукової універсальної бібліотеки ім. М. Островського.

Соловей Людмила Сергіївна — викладач кафедри іноземних мов Інститут туризму Федерації профспілок України (м. Київ).

Сорока Юрій Михайлович — професор кафедри архівознавства та спеціальних історичних дисциплін Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Таран Галина Михайлівна — директор Кам'янського державного історико-культурного заповідника (Черкаська обл.).

Терес Наталія Володимирівна — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Учасники пошукового загону «Едельвейс» Полтавської гімназії № 21 (кер. Жадан Л.М.).

Учасники пошукового загону «Славія» Миргородської загальноосвітньої школи № 1 імені Панаса Мирного Полтавської області (кер. Москаленко Я.В.).

Учасники пошукового загону «Слідопити» Золотівської багатoproфільної гімназії Первомайської міської ради Луганської області (кер. Пивоварова Т.І.).

Учасники пошукового загону клубу «Сузір'я краєзнавства» Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю (кер. Олійник Н.В.).

Учасники секції «Край» Бранівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Горохівського району Волинської області (кер. Войніцька Ж.А.).

Учасники творчої групи історико-географічної експедиції «Історія міст і сіл України» Гумниської загальноосвітньої школи І–ІІ ст. Буського району Львівської області (кер. Шкільна І.М.).

Учасники творчої групи історико-краєзнавчого гуртка «Краєзнавець» комунального позашкільного навчального закладу «Центр туристично-краєзнавчої творчості» Чернігівської районної ради Чернігівської області (кер. Галушко Н.І.).

Учні 5 класу Вільшанської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Дворічанської районної ради Харківської області (кер. Лебединська К.О.).

Учні 9 класу Крикливецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Крижопільського району Вінницької області (кер. Кравець Я.В.).

Члени гуртка «Пішохідний туризм» Станції юних туристів м. Умані Черкаської області (кер. Пилипчак Ю.І.).

Члени гуртка «Сходинки краєзнавства» Мутвицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Зарічненського району Рівненської області (кер. Тумаш В.М.).

Члени гуртка «Юний краєзнавець» Перемилівської загальноосвітньої школи І–ІІ ст. Млинівської районної ради Рівненської області (кер. Максимчук В.М.).

Члени гуртка «Юні екскурсоводи» Млинівського районного центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді Рівненської області (кер. Онищук В.З., Кісільчук І.А.).

Члени гуртка «Юні етнографи» Млинівського районного центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді Рівненської області (кер. Онищук В.З., Кісільчук І.А.).

Чупак Таміла Петрівна — директор Музею О.С. Пушкіна та П.І. Чайковського Кам'янського державного історико-культурного заповідника (Черкаська обл.).

Шваб Анатолій Георгійович — декан історичного факультету, професор кафедри нової і новітньої історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

2014 р.

Балибіна Ірина Володимирівна — директор ТОВ «Видавництво “Оріяна”» (Полтавська обл.).

Богдан Анастасія — член літературного гуртка «Пролісок» Глибоцького ліцею Чернівецької області (кер. Лучак В.Д.).

Бривко Микола Вікторович — вчитель історії загальноосвітньої школи №1 (м.Сніжне, Донецька обл.).

Вихованці гуртка «Активісти шкільного музею» при загальноосвітній школі І–ІІІ ст. с. Грейгове Центру позашкільної роботи Жовтневого району Миколаївської області (кер. Швець С.О.).

Вихованці гуртка «Юні краєзнавці» Балаклійської станції юних натуралістів Харківської області (кер. Пурдя І.М.).

Вихованці гуртка «Юні туристи-краєзнавці» загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. с. Українка Жовтневого району Миколаївської області (кер. Лісовська Т.В.).

Владимирська Ганна Овсіївна — керівник секції історичного краєзнавства Київської Малої академії наук учнівської молоді.

Володимир-Волинський краєзнавчий осередок Волинської обласної організації НСКУ.

Гегін Віктор Іванович — пенсіонер (м. Бурин Буринського району Сумської обл.).

Герасим Едуард — учень Комунального закладу НВК «Берегиня» м. Чернівці Чернівецької області (кер. Герасим Л.Л.).

Грижинка Уляна — член гуртка «Юні дослідники» загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. с. Корчівці Глибоцького району Чернівецької області (кер. Юрковська Н.С.).

Гросов Олександр Якович — завідувач відділу реалізації ОО ТД «Книга».

Гурток «Водний туризм» позашкільного навчального закладу «Центр туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді» м. Черкаси (кер. Проценко Я.О.).

Гурток «Історики-краєзнавці» позашкільного навчального закладу «Центр туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді» м. Черкаси (кер. Щербина М.М.).

Дубінський Володимир Анатолійович — декан історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Єфіменко Галина Володимирівна — завідувач відділу довідково-бібліографічної та інформаційної роботи Державного закладу «Національна історична бібліотека України» (м. Київ).

Загородній Микола Андрійович — режисер-документаліст, керівник народної аматорської кіностудії «Гіпаніс» краєзнавчого спрямування (Вінницька обл.).

Зашкола Юлія — учениця 11-Б класу середньої загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 1, вихованка Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді Жовтневого району м. Кривого Рогу (кер. Гродікова О.В., Куразєєва Л.В.).

Іваничівський краєзнавчий осередок НСКУ (Волинська обл.).

Камінь-Каширський краєзнавчий осередок НСКУ (Волинська обл.).

Ковельський краєзнавчий осередок НСКУ (Волинська обл.).

Колектив Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Колектив Волинського краєзнавчого музею.

Колектив Волинської обласної організації УТОПІК.

Колектив Державного архіву Волинської області.

Колектив історико-культурного заповідника «Старий Луцьк» (Волинська обл.).

Колектив Канівського музею Тараса Шевченка.

Колектив кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Колектив Луцького Хрестовоздвиженського братства імені Андрія Первозванного (Волинська обл.).

Колектив Рокинівського музею сільського господарства (Волинська обл.).

Колектив Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Колектив товариства «Холмщина» (Волинська обл.).

Колектив Центру туризму, спорту і екскурсій Волинського обласного управління освіти і науки.

Коцур Галина Георгіївна — доцент кафедри історії для гуманітарних факультетів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Лисий Анатолій Кононович — кандидат історичних наук, ведучий телевізійного циклу краєзнавчих передач (Вінницька обл.).

Любомльський краєзнавчий осередок (Волинська обл.).

Маневицький краєзнавчий осередок (Волинська обл.).

Масіян Діана — вихованка гуртка «Юні музеєзнавці» Сторожинецького центру дитячої та юнацької творчості Чернівецької області (кер. Даскалюк Л.Д.).

Михайлова Ольга Володимирівна — завідувач відділу історичного краєзнавства Державного закладу «Національна історична бібліотека України» (м. Київ).

Надольська Валентина Василівна — доцент Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (Волинська обл.).

Оляндер Луїза Костянтинівна — професор Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (Волинська обл.).

Онiпко Тетяна Володимирiвна — професор Полтавського унiверситету економiки i торгiвлi.

Охрименко Григорiй Васильович — доцент Схiдноєвропейського нацiонального унiверситету iм. Лесi Українки (Волинська обл.).

Перець Валерiя — член гуртка «Юнi музеєзнавцi» Комунального закладу «Запорiзький обласний центр туризму, краєзнавства, спорту та екскурсiй учнiвської молодi» ЗОР (кер. Костира Т.І.).

Постельникова Анна — учениця 10 класу загальноосвiтньої школи I–III ст. с. Новософiївка Голопристанського району Херсонської облaстi (кер. Полещук Н.О.).

Пошукова група «Iсторичне краєзнавство» Решетилiвського районного центру туризму i краєзнавства учнiвської молодi Полтавської облaстi (кер. Войтович Л.І.).

Самойленко Любов Григорiвна — доцент кафедри археологiї та музеєзнавства, завiдувач археологiчного музею Київського нацiонального унiверситету iменi Тараса Шевченка.

Сегейда Харитон Пилипович (Волинська обл.).

Сердюк Катерина — учениця загальноосвiтньої школи № 7 м. Добропiлля Донецької облaстi (кер. Петренко О.М.).

Серов Олексiй — учень загальноосвiтньої школи № 7 м. Добропiлля Донецької облaстi (кер. Петренко О.М.).

Сивенко Софiя Максимiвна — керiвник вiддiлення iсторiї Київської Малої академiї наук учнiвської молодi.

Стадник Людмила — учениця 11-Б класу середньої загальноосвiтньої школи I–III ст. № 1, вихованка Центру туризму, краєзнавства та екскурсiй учнiвської молодi Жовтневого району м. Кривого Рогу (кер. Гродiкова О.В., Куразеева Л.В.).

Сузiна Катерина — учениця загальноосвiтньої школи № 7 м. Добропiлля Донецької облaстi (кер. Петренко О.М.).

Супрунова Iрина — учениця 11-А класу загальноосвiтньої школи I–III ст. № 57 м. Харкова (кер. Супрунова О.М., Попова І.В.).

Суровий Дмитро — вихованець гуртка «Iсторичне краєзнавство» Комунального закладу «Центр туризму, крає-

знавства та екскурсій учнівської молоді» м. Северодонецька Луганської області (кер. Кісляков В.Г.).

Терещенко Дмитро — вихованець гуртка «Історичне краєзнавство» Комунального закладу «Центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді» м. Северодонецька Луганської області (кер. Кісляков В.Г.).

Тимінська Алла — учениця 10 класу загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. с. Новософіївка Голопристанського району Херсонської області (кер. Полещук Н.О.).

Трембіцький Анатолій Михайлович — заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника «Меджибіж», завідувач Хмельницького міського відділу Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України.

Федака Сергій Дмитрович — професор Ужгородського національного університету.

Хоптяр Юрій Анатолійович — професор кафедри архітектурознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Чеховська Інна Володимирівна — редактор 1 категорії відділу історичного краєзнавства Державного закладу «Національна історична бібліотека України» (м. Київ).

Члени гуртка «Сходинки краєзнавства» Мутвицької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Зарічненського району Рівненської області (кер. Тумаш В.М.).

Шарапа Ольга Михайлівна — директор Музею «Кобзаря» (Черкаська обл.).

Шульга Юлія — учениця загальноосвітньої школи № 7 м. Добропілля (Донецька обл.) (кер. Петренко О.М.).

2015 р.

Астахова Тетяна Миколаївна — керівник гуртків КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради.

Бедь Михайло Михайлович — завідувач Народного музею с. Терехове (Житомирська обл.).

Блощаневич Сергій Михайлович — голова наглядової ради ПАТ «Оболонь» (Київська обл.).

Бойта Анатолій Миколайович — педагог (с. Кричанівка Могилів-Подільського району).

Борисенко Юрій Григорович — голова сільської ради с. Богданівка (Київська обл.).

Бровко Петро Петрович — міський голова м. Могилів-Подільський.

Веремій Анжела Анатоліївна — учителька української мови та літератури Хмільницької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 2 Вінницької області.

Вітренко Валентин Володимирович — голова Новоград-Волинської районної організації НСКУ, вчитель німецької мови Новоград-Волинської міської гімназії Житомирської області.

Войтович Валерій Васильович — викладач Могилів-Подільського монтажно-економічного коледжу, член правління Вінницької обласної організації НСКУ.

Воронецька Світлана Миколаївна — керівник гуртків Центру туризму, спорту та екскурсій Волинської обласної державної адміністрації.

Галущенко Зоя Андріївна — ветеран краєзнавчого руху (Київська обл.).

Горбань Галина Василівна — член правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, заступник директора з наукової роботи обласної наукової бібліотеки ім. І. Франка.

Горбова Тетяна Олександрівна — директор Миколаївського обласного Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді.

Горобчук Анатолій Петрович — заступник начальника ПАТ «Укртелеком» (Житомирська обл.).

Грабинська Любов Дмитрівна — методист Центру туризму, спорту та екскурсій Волинської обласної державної адміністрації.

Дорош Микола Никифорович — член правління Вінницької обласної організації НСКУ.

Драбчук Іван Васильович — член правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, вчитель Сілецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Тисменицького району.

Дросенко Володимир Іванович — ветеран краєзнавчого руху (Київська обл.).

Дячук Ірина Дмитрівна — директор Музею космонавтики ім. С.П.Корольова (Житомирська обл.).

Жданова Марія Михайлівна — завідувач краєзнавчого відділу Одеського обласного гуманітарного центру позашкільної освіти та виховання.

Жеребецький Зіновій Йосипович — член правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, член історико-краєзнавчого об'єднання «Мое місто».

Забара Лідія Іванівна — завідувач шкільного історико-краєзнавчого музею в с. Веселий Поділ Семенівського району Полтавської області.

Заварзіна Валерія Андріївна — студентка Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова.

Загородній Микола Андрійович — керівник народної аматорської кіностудії «Гіпаніс» при Хмільницькому районному Будинку культури (Вінницька обл.).

Захарчук Наталія Миколаївна — науковий співробітник Музею історії м. Бердичів.

Зінченко Валерій Андрійович — позаштатний кореспондент «Вісник Семенівщини».

Карабіло Вероніка Олександрівна — студентка ДВНЗ «Криворізький національний університет».

Качур Володимир Васильович — керівник краєзнавчого клубу «Краєни» (Донецька обл.).

Кімліченко Валентина Петрівна — старший науковий співробітник ФДКМ Фастівської загальноосвітньої школи (Київська обл.).

Колектив Івано-Франківської обласної універсальної бібліотеки ім. І. Франка.

Колектив Черкаської обласної державної телерадіокомпанії «Рось».

Колесник Вікторія Василівна — старший науковий співробітник Вінницького обласного краєзнавчого музею.

Колесник Володимир Миколайович — краєзнавець (м. Могилів-Подільський).

Коломієць Лариса Василівна — науковий співробітник Музею історії м. Бердичів.

Корнацький Ігор Аркадійович — старший науковий співробітник Артемівського краєзнавчого музею, голова Артемівської міської організації НСКУ (Донецька обл.).

Коцаренко Володимир Федорович — начальник відділу з питань внутрішньої політики Краматорської міської ради (Донецька обл.).

Кронгауз Владислав Олександрович — студент Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Левченко Лариса Леонідівна — заступник голови правління Миколаївської обласної організації НСКУ.

Линюк Людмила Петрівна — заступник директора Чернігівського обласного історичного музею імені В.В. Тарновського.

Лисак Тетяна Костянтинівна — заступник начальника Слов'янського коледжу Національного авіаційного університету (Чернігівська обл.).

Луковенко Сергій Пантелійович — пенсіонер (Донецька обл.).

Мазанько Любов Василівна — завідувач Семенівського історико-краєзнавчого музею Полтавської області.

Маковська Наталія Василівна — директор Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України (м. Київ).

Маринич Василь Миколайович — учитель історії Велико-Острожоцької загальноосвітньої школи I–III ст. Хмільницького району (Вінницька обл.).

Мачай Леонід Семенович — голова Тиврівської районної державної адміністрації (Вінницька обл.).

Мицик Вадим Федорович — директор Тальнівського районного музею історії хліборобства (Черкаська обл.).

Мохун Ольга Миколаївна — голова Семенівської районної ради Полтавської області.

Науково-дослідна лабораторія «Історичне краєзнавство Уманщини» (Черкаська обл.).

Недря Тетяна Станіславівна — студентка Дніпропетровського національного університету ім. О.Гончара.

Неліна Тетяна Вікторівна — директор Фастівського державного краєзнавчого музею (Київська обл.).

Осадча Катерина Григорівна — завідувач відділу краєзнавства та роботи з обдарованою і талановитою молоддю Миколаївського обласного центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді.

Павленко Сергій Олегович — шеф-редактор історичного журналу «Сіверянський літопис» (Чернігівська обл.).

Погромський Віктор Олександрович — відповідальний секретар Миколаївської обласної організації НСКУ.

Поліщук Лілія Михайлівна — керівник гуртків, методист Центру туризму, спорту та екскурсій Волинської обласної державної адміністрації.

Радзівіл Юлія Валентинівна — студентка Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.

Редчик Сергій Борисович — заступник Хмельницького міського голови (Вінницька обл.).

Роздобудько Анатолій Георгійович — відповідальний секретар Хмельницької обласної організації НСКУ.

Семенко Лариса Іванівна — завідувачка науково-дослідницьким відділом новітньої історії Вінницького обласного краєзнавчого музею.

Смілянець Світлана Іванівна — заступник генерального директора з наукової роботи Національної історичної бібліотеки України (м. Київ).

Соляр Анатолій Петрович — викладач Могилів-Подільського технологічно-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету.

Степанюк Віра Анатоліївна — учителька Пагурецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Хмельницького району (Вінницька обл.).

Фалінський Михайло Васильович — завідувач науково-краєзнавчого відділу Тернопільського обласного комунального центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді.

Фіалко Євген Борисович — редактор газети «Наша Дружковка» (Донецька обл.).

Флис Світлана Семенівна — науковий працівник Музею етнографії та екології Карпатського краю м. Яремче (Івано-Франківська обл.).

Хіхляч Богдан Миколайович — старший науковий співробітник Вінницького обласного краєзнавчого музею.

Хорохоріна Валерія Віталіївна — студентка Харківського національного університету міського господарства ім. О.М.Бекетова.

Цветкова Анжела Микитівна — вчитель географії середньої загальноосвітньої школи № 1.

Чабаненко Валерія Олегівна — студентка Маріупольського державного університету.

Чередниченко Зоя Вікторівна — учитель української мови та літератури Борівської загальноосвітньої школи (Київська обл.).

Шаповал Ольга Олександрівна — завідувач Меморіального музею Катерини Білокур с. Богданівка (Київська обл.).

2016 р.

Ансамбль української пісні «Золоте Перевесло» Центру культури і мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Аргатюк Сергій Степанович — вчитель історії Прилиманської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. Овідіопольського району Одеської області.

Архипова Світлана Іванівна — провідний інженер відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Ащенко Надія Василівна — директор Макарівського НВК «Загальноосвітня школа І ст. — районна гімназія» (Київська обл.).

Бабій Василь Іванович — директор Хмельівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. (Івано-Франківська обл.).

Бадер Антон Васильович — заступник директора Інституту історії, міжнародних відносин і соціально-політичних наук ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Бажан Олег Григорович — старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України, перший заступник головного редактора журналу «Краєзнавство» (м. Київ).

Борисенко Володимир Йосипович — завідувач кафедри історії України Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова (м. Київ).

Бурій Валерій Михайлович — пенсіонер (м. Ватутіне, Черкаська обл.).

Бутенко Євген Павлович — краєзнавець, історик, літератор, активний суспільний і культурний діяч краю (Полтавська обл.).

Вербиленко Галина Анатоліївна — молодший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України, голова Ревізійної комісії Київської міської організації НСКУ.

Вербовий Олексій Вікторович — доцент кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Верменич Ярослава Володимирівна — завідувач відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Вілінов Юрій Аркадійович — пенсіонер, краєзнавець-екскурсовод (Запорізька обл.).

Власов Олег Юрійович — молодший науковий співробітник відділу історії Національного заповідника «Хортиця» (Запорізька обл.).

Гайворонський Петро Євгенович — голова Красноармійської міськрайонної організації НСКУ, керівник студії краєзнавства «Софія» Дитячого методичного центру Християнської православної освіти ім. Св. Рівноапостольного князя Володимира.

Гайда Лариса Анатоліївна — методист КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені В. Сухомлинського».

Гедз Віталій Анатолійович — директор Макарівського районного історико-краєзнавчого музею.

Годенков Ігор Леонідович — педагог Макарівського НВК «ЗОШ I–III ступенів — природничо-математичний ліцей», керівник літстудії «Сузір'я».

Гончаров Олександр Петрович — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова правління Київської міської організації НСКУ.

Горохівський Петро Іванович — доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Господаренко Оксана Валеріївна — доцент кафедри історії та археології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Григор'єв Віталій Миколайович — краєзнавець, історик, активний громадський і культурний діяч краю, автор багатьох книг, низки статей у республіканській, обласній, районній пресі (Полтавська обл.).

Гуржій Олександр Іванович — головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Густі Василь Петрович — краєзнавець, письменник і поет, голова Закарпатської обласної організації Національної спілки письменників України.

Даниленко Віктор Михайлович — завідувач відділу історії України другої половини XX ст. Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Денисенко Галина Григорівна — старший науковий співробітник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Денисенко Олена Володимирівна — голова правління Запорізької обласної організації НСКУ.

Дмитрук Володимир Іванович — відповідальний секретар НСКУ, старший науковий співробітник відділу істо-

ричної регіоналістики Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Древецький Анатолій Анатолійович — директор Фас-тівської школи народної майстерності.

Дудко Ірина Дмитрівна — завідувач кафедри політичної історії Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана.

Завальнюк Олександр Михайлович — професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка.

Закарпатська обласна організація Національної спілки письменників України.

Закарпатська обласна організація Національної спілки художників України.

Катаргіна Тетяна Іванівна — старший науковий співробітник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Кешеля Дмитро Михайлович — український письменник, прозаїк, драматург, сценарист (Закарпатська обл.).

Киселюк Роман Михайлович — організатор музею «Люди і віхи» при турбазі «Прут» Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Кірілаш Леонід Ілліч — пенсіонер, краєзнавець (Запорізька обл.).

Коваленко Володимир Миколайович — вчитель історії Веселоподільської загальноосвітньої школи I–III ступенів, директор шкільного музею, керівник краєзнавчо-туристичного гуртка Семенівського районного будинку дитячої та юнацької творчості (Полтавська обл.).

Козирева Марина Едуардівна — головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Державного архіву Миколаївської області.

Колектив ТРК «Орбіта» (м. Покровськ).

Колибенко Олександр Володимирович — завідувач науково-дослідного відділу «Археологічний музей» НІЕЗ «Переяслав».

Копиця Надія Іванівна — заступник директора Горошинської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів, завідувач шкільного музею (Полтавська обл.).

Коцур Віктор Петрович — ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Кузуб Людмила Анатоліївна — вчитель трудового навчання Семенівського навчально-виховного комплексу № 2, керівник гуртка «Творча обдарованість» Семенівського районного будинку дитячої та юнацької творчості (Полтавська обл.).

Кузьма Борис Іванович — голова Закарпатської обласної організації Національної спілки художників України.

Леус Віталій Миколайович — краєзнавець, публіцист, прозаїк, журналіст, лауреат міжнародних та всеукраїнських премій і конкурсів імені Миколи Гоголя «Тріумф», Ярослава Мудрого, Михайла Коцюбинського, Григорія Сковороди, Леоніда Глібова, Пантелеймона Куліша.

Лисенко Олександр Євгенович — завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Лукашевич Олексій Михайлович — генеральний директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Лупандін Олексій Ігорович — молодший науковий співробітник відділу Української революції (1917–1921 рр.) Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Любченко Володимир Борисович — науковий співробітник відділу історії України ХІХ — початку ХХ ст. Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Мазоха Раїса Володимирівна — вчитель історії і права Гродівської школи, керівник творчого краєзнавчого об'єднанням «Джерело» (Донецька обл.).

Макієнко Олексій Анатолійович — доцент кафедри туризму Херсонського державного університету.

Мельник Олександр Володимирович — директор Торчинського народного історичного музею імені Григорія Гуртового (Волинська обл.).

Милашевич Людмила Павлівна — Семенівський селищний голова (Полтавська обл.).

Михайлуца Микола Іванович — завідувач кафедри українознавства, історико-правових та мовних дисциплін Одеського національного морського університету.

Морозюк Володимир Карпович — краєзнавець, історик, письменник, автор історико-краєзнавчих матеріалів, колекціонер історико-документальних матеріалів, книг, часописів, листів, світлин (Івано-Франківська обл.).

Москалюк Микола Миколайович — професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Нагаєвський Олександр Григорович — заступник голови Золотоніської районної ради, голова Золотоніської міськрайонної організації НСКУ.

Нагайко Тарас Юрійович — голова громадської культурно-просвітницької організації «Переяславський Скарб», редактор історико-краєзнавчого альманаху «Джерела пам'яті».

Неживий Олександр Іванович — редактор на громадських засадах науково-інформаційного бюлетеню «Прес-музей» Фастівського державного краєзнавчого музею, відповідальний секретар редакції журналу «Пам'ятки України: історія та культура» (Київська обл.).

Овсяник Людмила Василівна — керівник Красноармійського районного методичного об'єднання вчителів української мови та літератури (Донецька обл.).

Омельченко Дмитро Григорович — заступник директора Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України (м. Київ).

Орлик Василь Михайлович — завідувач кафедри суспільних наук, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету (Кіровоградська обл.).

Охріменко Світлана Григорівна — завідувач сектору охорони природи Національного заповідника «Хортиця» (Запорізька обл.).

Палійчук Олена Вікторівна — науковий співробітник відділу науково-просвітницької роботи Національного заповідника «Хортиця» (Запорізька обл.).

Пашник Світовит Дмитрович — верховний волхв «Руське православне коло» (Запорізька обл.).

Петренко Володимир Іванович — завідувач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін Вінницького кооперативного інституту.

Петрова Наталія Олександрівна — доцент кафедри Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

Пилипенко Віктор Володимирович — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, відповідальний секретар редакційної колегії журналу «Етнічна історія народів Європи».

Половець Володимир Михайлович — завідувач кафедри українознавства та політології Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка.

Половнікова Світлана Олександрівна — віце-президент клубу «Краєзнавець» на базі Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка, член Міжнародної музейної організації ICOM.

Попович Сергій Іванович — завідувач кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ).

Прокопчук Віктор Степанович — професор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Хмельницька обл.).

Рафальський Олег Олексійович — директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України (м. Київ).

Рекрут Валерій Пилипович — заступник директора Вінницької філії Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті ім. І. Огієнка.

Романенко Жанна Олександрівна — вчитель образотворчого мистецтва Семенівського навчально-виховного

комплексу № 2, керівник художньої студії «Золота палітра» Семенівського районного будинку дитячої та юнацької творчості (Полтавська обл.).

Савченко Віктор Анатолійович — доцент Одеського державного університету внутрішніх справ, викладач соціології.

Салій Олександр Олександрович — краєзнавець (Київська обл.).

Сапон Володимир Миколайович — краєзнавець, письменник, заслужений журналіст України.

Сердюк Григорій Миколайович — голова с. Войниха Лубенського району Полтавської області, організатор місцевого краєзнавчого музею.

Скрипник Петро Ілліч — науковий співробітник Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Смирнов Володимир В'ячеславович — член правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, завідувач літературного музею Прикарпаття.

Смирнов Леонід Ігорович — фахівець лабораторії археології та етнології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Смирнов Олександр Ігорович — старший викладач кафедри історії та археології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Соколенко Олександр Герольдович — директор Ворзельського центру культури та музею історії та культури «Уваровський дім» (Київська обл.).

Солдатенко Валерій Федорович — головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України (м. Київ).

Студьонова Людмила Валентинівна — працівник відділу краєзнавчої літератури та бібліографії Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка.

Сурченко Сергій Володимирович — відповідальний секретар Запорізької обласної організації НСКУ.

Терлецький Віктор Володимирович — краєзнавець, публіцист (Сумська обл.).

Ткачук Павло Іванович — педагог, поет, краєзнавець, фольклорист, етнолог, громадський діяч, член обласного літературно-мистецького об'єднання ім. Василя Стуса (Вінницька обл.).

Торгало Юрій Вікторович — директор Уманського краєзнавчого музею.

Тригуб Олександр Петрович — голова правління Миколаївської обласної організації НСКУ, завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського державного університету ім. Петра Могили.

Удод Олександр Андрійович — завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Фастовець Ольга Василівна — провідний інженер відділу історії України XIX — початку XX ст. Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Федірко Анатолій Михайлович — краєзнавець, заслужений вчитель України, автор понад 100 публікацій — книг, статей і заміток у наукових часописах і газетах (Чернігівська обл.).

Філатов Дмитро Вікторович — викладач кафедри історії та археології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Франко Роланд Тарасович — член правління НСКУ (м. Київ).

Хитрик Валерій Макарович — голова Камінь-Каширського осередку НСКУ (Волинська обл.).

Циганенко Лілія Федорівна — проректор з наукової роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

Чернега Петро Макарович — завідувач кафедри етнології Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова (м. Київ).

Чибирак Світлана Вікторівна — завідувач Музею етнографії Волині Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (Волинська обл.).

Шафаренко Анатолій Миколайович — член правління НСКУ (Київська обл.).

Шевчук Віктор Васильович — член НСКУ, учитель Шполянської ЗОШ № 1 (Черкаська обл.).

Шелегеда Олена Романівна — методист Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради.

Шитюк Микола Миколайович — директор Навчально-наукового інституту історії та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Шкира Ольга Іванівна — директор бібліотеки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Шоробура Інна Михайлівна — ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Ясінський Ярослав Васильович — краєзнавець, педагог, поет, письменник, громадський діяч, організатор літературно-мистецького фестивалю ім. Квітки Цісик, засновник музею Квітки Цісик у с. Ліски, член НСПУ (Івано-Франківська обл.).

Подяка

Національної спілки краєзнавців України 2012 р.

Волкова Ганна Сергіївна — керівник PR-проектів PR-агенції Media Brand.

Ігнатуша Віталій Вікторович — директор PR-агенції Media Brand.

Лупандін Олексій Ігорович — вчений секретар відділу історії Української революції (1917–1921 рр.) Інституту історії України НАН України.

Мельничук Юрій Леонідович — завідувач відділу патріотичного виховання Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Падалка Олег Семенович — проректор Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Позднишева Людмила Вікторівна — директор Донецького обласного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді МОН України.

Пономарьов Сергій Дмитрович — кореспондент Інформаційного агентства «RegioNews».

Приходько Олексій Миколайович — керівник відділу дизайну PR-агенції Media Brand.

Соколенко Олександр Герольдович — зберігач фондів — керівник Ворзельського музею історії та культури «Уваровський дім».

Соколенко Світлана Вікторівна — режисер, автор документально-публіцистичних фільмів «Ворзель», «Переможці. Присвячується ветеранам Ворзеля» (3 серії), «Партизанка Валя Філіповська», «Доля» (про долю графині Уварової) та ін.

Чернічко Артем Валерійович — редактор відділу новин Інформаційного агентства «RegioNews».

2013 р.

Бабенко Павло Валерійович — директор Київського територіального департаменту Ліги політологів-міжнародників «ДИПКОРПУС».

Баяк Віктор Геннадійович — заступник директора Державного історико-культурного заповідника у місті Луцьк (Волинська обл.).

Бровко Петро Петрович — Могилів-Подільський міський голова (Вінницька обл.).

Вдовцов Михайло Леонтійович — голова Могилів-Подільської районної державної адміністрації.

Вігуржинський Владислав Олександрович — бібліотекар Тульчинської районної бібліотеки для дорослих (Вінницька обл.).

Власов Вадим В'ячеславович — голова правління Могилів-Подільської райспоживспілки.

Голубенко Сергій Іванович — Уланівський сільський голова (Вінницька обл.).

Гриценко Лалі Абесаломівна — бухгалтер Національної спілки краєзнавців України (м. Київ).

Гриценко Надія Борисівна — завідувач відділу краєзнавчої літератури та бібліографії Публічної бібліотеки імені Лесі Українки (м. Київ).

Грінченко Ірина Геннадіївна — старший лаборант кафедри української історії та етнополітики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Довжук Ігор Володимирович — завідувач кафедри архівознавства та суспільно-правових наук Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (Луганська обл.).

Ігнатенко Ірина Василівна — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Казьмирчук Марія Григорівна — доцент кафедри української історії та етнополітики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Колектив Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В.Г. Заболотного.

Куций Андрій Володимирович — начальник метеорологічної станції Центральної геофізичної лабораторії (Сумська обл.).

Куций Святослав Андрійович — науковий співробітник метеорологічної станції Центральної геофізичної лабораторії (Сумська обл.).

Макеев Сергій Васильович — краєзнавець (м. Київ).

Маташ Сергій Петрович — заступник голови Хмельницької районної державної адміністрації (Вінницька обл.).

Мельник Микола Євтихійович — депутат Томашпільської районної ради (Вінницька обл.).

Москаленко Тетяна Миколаївна — заступник директора Богуславецького НВК ім. Максимовича Золотоніського р-ну (Черкаська обл.).

Панишко Сергій Дмитрович — доцент кафедри археології, давньої та середньовічної історії України Східно-

європейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Пилипенко Віктор Володимирович — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Редько Людмила Анатоліївна — молодший науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника «Буша».

Рудянин Іван Петрович — доцент кафедри археології, давньої та середньовічної історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Сварчевський Анатолій Вацлавович — голова Вінницького церковно-історичного комітету.

Семенюк Володимир Євгенійович — завідувач краєзнавчого відділу Міжнародного центру дитячо-юнацького туризму м. Києва.

Соболева Олена Володимирівна — відповідальний секретар Київської міської організації НСКУ.

Соколов Віктор Володимирович — провідний спеціаліст Галузевого державного архіву Центральної геофізичної обсерваторії.

Ставін Анатолій Володимирович — начальник штабу пожежної охорони Інституту історії України НАН України.

Толочко Олексій Петрович — керівник сектору досліджень історії Київської Русі Інституту історії України НАН України.

Хоменко Володимир Михайлович — пенсіонер, дослідник рідного краю (Черкаська обл.).

Хомич Петро Микитович — директор Маневицького краєзнавчого музею (Волинська обл.).

Черевичний Геннадій Семенович — доцент кафедри новітньої історії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Шабала Ярослав Миколайович — заступник декана історичного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Яковенко Володимир Петрович — краєзнавець (м. Київ).

2014 р.

Брижицька Світлана Анатоліївна — заступник генерального директора з наукової роботи Шевченківського національного заповідника у Каневі.

Врублевський Василь Марцельович — начальник Управління культури і туризму Житомирської обласної державної адміністрації.

Горєлов Олексій Олександрович — доцент Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Дем'янюк Олександр Йосипович — доцент Луцького інституту Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (Волинська обл.).

Златогорський Олексій Євгенович — доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Кабанцев Григорій Григорович — пенсіонер, дослідник рідного краю (Донецька обл.).

Кучерепа Микола Михайлович — доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Кушмет Марія Станіславівна — спеціаліст першої категорії відділу зв'язків із громадськістю Донецького національного університету.

Мазаракі Анатолій Антонович — ректор Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана.

Мазурик Юрій Михайлович — Луцька міська рада (Волинська обл.).

Мазуркевич Людмила Олександрівна — вчитель Русанівського ліцею (м. Київ).

Макодзеба Марія Олександрівна — керівник краєзнавчого гуртка МЦДЮТ (м. Київ).

Матлавська Людмила Борисівна — вчитель ЗНЗ № 62 (м. Київ).

Мокрицький Георгій Павлович — головний редактор — директор Житомирського краєзнавчого видавництва «Волинь».

Нідзельський В'ячеслав Іванович — заступник керівника апарату Старовижівської районної державної адміністрації (Волинська обл.).

Пахолок Зінаїда Олександрівна — доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

Пірус Тетяна Петрівна — завідувач навчально-наукової лабораторії з етнології Поділля Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Приходько Іван Федорович — пенсіонер, дослідник рідного краю (Донецька обл.).

Рабан Тарас Веніамінович — директор Волинського історико-культурного заповідника.

Русий Ігор Петрович — вчитель історії Пасічнянської ЗОШ Старосинявського району (Хмельницька обл.).

Скавронський Павло Степанович — голова правління Бердичівської міської організації НСКУ.

Старенький Ігор Олександрович — відповідальний секретар науково-краєзнавчого збірника Хмельницької обласної організації НСКУ «Краєзнавець Хмельниччини».

Тулін Василь Іванович — генеральний директор Шевченківського національного заповідника у Каневі.

Хомицька Юлія Борисівна — вчитель гімназії «Ерудит» (м. Київ).

Черевко Олександр Володимирович — в.о. ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Шаповалов Євген Олексійович — приватний підприємець (Донецька обл.).

Шеремета Лариса Петрівна — вчитель ЗНЗ № 300 (м. Київ).

Якубюк Анатолій Миколайович — редактор редакції всеукраїнського журналу «Волинь» (Волинська обл.).

Яцечко Світлана Володимирівна — аспірант Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Волинська обл.).

2015 р.

Аліман Мирослав Васильович — завідувач Музею Полтавського університету економіки і торгівлі.

Бандура Ірина Мар'янівна — студентка Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Власенко Лариса Ананіївна — директор Бориспільського НВК «Ліцей “Дизайн-освіта” імені Павла Чубинського» (Київська область).

Галька Світлана Віталіївна — вчитель Ліцею міжнародних відносин №1 м. Києва.

Гаркава Лариса Андріївна — головний спеціаліст відділу освіти, молоді та спорту Семенівської райдержадміністрації (Полтавська область).

Гладковська Альона — студентка.

Гнатюк Віталій — студент.

Гриценко Леонід Григорович — методист районного методичного кабінету відділу освіти Бориспільської районної державної адміністрації (Київська область).

Димкова Надія Іванівна — народна майстриня, вишивальниця, член редколегії Дяківецького музею імені Стельмаха (Вінницька область).

Дорош Микола Никифорович — директор Воронівської ЗОШ І–ІІІ ст. Хмільницького району, член правління Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України.

Заглинський Вадим Анатолійович — студент.

Йова Наталія Вікторівна — директор Бориспільського державного історичного музею (Київська область).

Калиновська Антоніна — студентка.

Кіреєва Руслана Петрівна — директор Снятинського літературно-меморіального музею М.Черемшини, лауреат премії ім. М.Черемшини (Івано-Франківська область).

Коваленко Євген Юрійович — інженер електроніки НТУУ «КПІ» (Київська область).

Колектив Бориспільського державного історичного музею (Київська область).

Колектив Бориспільського НВК «Ліцей “Дизайн-освіта” імені Павла Чубинського» (Київська область).

Кононенко Ганна Олександрівна — студентка.

Костюченко Юлія Анатоліївна — директор КЗ «Красноармійський історичний музей» (Донецька область).

Красноштан Сергій Сергійович — студент.

Лисенко Сергій Дмитрович — старший науковий співробітник відділу археології доби енеоліту бронзового віку Інституту археології НАН України (Київська область).

Лисокобилка Катерина Вікторівна — студентка.

Литвин Володимир Миколайович — заступник директора з наукової роботи Бориспільського державного історичного музею (Київська область).

Максименко Олег Леонідович — підприємець (Донецька область).

Мирошник Вікторія Ігорівна — студентка.

Михайлова Ольга Володимирівна — завідувач відділу історичного краєзнавства Національної історичної бібліотеки України (м. Київ).

Мозгова Людмила Анатоліївна — завідувач методичного кабінету Управління освіти та науки Бориспільської міської ради (Київська область).

Осіпова Олена Русланівна — студентка.

Павловаський Сергій Петрович — депутат Фастівської міської ради (Київська область).

Пасенко Людмила Василівна — заступник Бориспільського міського голови (Київська область).

Плохотіна Дар'я Андріївна — студентка.

Сапожник Ганна Олександрівна — студентка.

Смирнов Володимир В'ячеславович — член правління Івано-Франківської обласної організації НСКУ, завідувач літературного музею Прикарпаття.

Таран Віра Анатоліївна — голова Семенівської районної спілки письменників «Прометей» (Полтавська область).

Умрик Валентина Антонівна — директор Меморіального музею-садиби Кирила Стеценка (Київська область).

Федорчук Анатолій Соловйович — Бориспільський міський голова (Київська область).

Челембієнко Катерина — студентка.

Янко Іван Михайлович — директор Добротівського навчально-виховного комплексу (Івано-Франківська область).

2016 р.

Бабушко Світлана Ростиславівна — доцент кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ).

Білівненко Сергій Миколайович — голова правління Запорізького наукового товариства ім. Я. Новицького, заступник голови правління Запорізької обласної організації НСКУ.

Бонь Олександр Іванович — доцент кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка.

Брацило Людмила Федорівна — почесний голова Громадської організації «Запорізька обласна туристична асоціація».

Бучко Руслана Володимирівна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Вовчук Людмила Анатоліївна — старший викладач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського державного університету імені Петра Могили (Миколаївська обл.).

Галушко Марія — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (гімназія № 34 «Либідь» ім. Віктора Максименка Подільського р-ну).

Ганницький Сергій Григорович — завідувач відділу Черкаського обласного краєзнавчого музею.

Гладченко Андрій Анатолійович — організатор і власник історико-інформаційного сайту «borova.org» про факти та відеоматеріали з історії минувшини та сьогодення Фастівщини та Київщини (Київська обл.).

Глизь Юрій Іванович — молодший науковий співробітник Інституту історії України НАН України (м. Київ).

Гнєдашев Віктор Миколайович — директор Якимівського історико-краєзнавчого музею (Запорізька область).

Гончарова Валентина Сергіївна — секретар-референт Київської міської організації НСКУ.

Горбовий Олександр Анатолійович — лаборант Навчально-наукового центру усної історії ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», секретар Переяслав-Хмельницького міського осередку НСКУ.

Грищенко Катерина — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СЗШ № 104 Оболонського р-ну).

Демиденко Руслана Сергіївна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Демченко Людмила Тимофіївна — завідувач відділу краєзнавчої літератури Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка.

Денисенко Олена Володимирівна — голова правління Запорізької обласної організації НСКУ.

Деревецька Альона — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СШ № 137 Дніпровського р-ну).

Євтушенко Ксенія — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СШ № 250 Деснянського р-ну).

Єкасьов Борис Панасович — пенсіонер, Почесний краєзнавець Донеччини, засновник музею села Червоний Яр Красноармійського р-ну (Донецька область).

Жидацька Олена Віталіївна — завідувач науково-методичного відділу Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В.Г.Заболотного (м. Київ).

Коваль Геннадій Павлович — вчитель історії та географії ЗОШ I–III ст. с. Новосафронівка Новоодеського р-ну Миколаївської обл.

Ковбасюк Юлія Миколаївна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Козирев Олег Сергійович — доцент кафедри політології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

Корнійчук Юлія Леонідівна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Крисан Мирослава — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (НВК «Домінанта» Дніпровського р-ну).

Круглова Людмила Борисівна — завідувач Музею історії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Кузіна Наталія Вікторівна — доцент кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Кулик Дарина — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СЗШ № 63 Подільського р-ну).

Ладиченко Тетяна В'ячеславівна — завідувач кафедри методики навчання суспільних дисциплін та гендерної освіти Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Левитський Ігор Євгенович — краєзнавець (м. Київ).

Левченко Михайло Павлович — завідувач відділу музейних комунікацій Національного заповідника «Хортиця».

Лисенко Тетяна Миколаївна — заступник генерального директора з наукової роботи Національного заповідника «Хортиця», заступник голови правління ЗОО НСКУ.

Марченко Діана — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СЗШ № 316 Дарницького р-ну).

Мельничук Юрій Леонідович — керівник Науково-освітнього центру патріотичного виховання молоді Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

Митрофанова Тетяна Григорівна — директор Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради.

Нагорна Ганна Миколаївна — завідувач відділу краєзнавства Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. А.М. Горького.

Наконечний Олег Богданович — студент Уманського національного університету садівництва.

Ноздріна Людмила Федорівна — директор Бердянського міського краєзнавчого музею (Запорізька область).

Олейніченко Євген Валентинович — вчитель Миколаївської ЗОШ № 35.

Павленко Ірина Яківна — завідувач кафедри російської філології Запорізького національного університету.

Павлова Світлана Федорівна — заступник генерального директора Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» (Черкаська область).

Паламаренко Анастасія — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СЗШ № 236 Деснянського р-ну).

Палієнко Дар'я — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (СПШ № 105 Дарницького р-ну).

Петровський Андрій Іванович — магістрант історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Петроченко Віктор Іванович — завідувач краєзнавчого відділу Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради, заступник голови правління ЗОО НСКУ.

Пешевець Аліна Андріївна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Погромський Віктор Олександрович — відповідальний секретар Миколаївської обласної організації НСКУ.

Полянська Анастасія Володимирівна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Потильчак Олександр Валентинович — завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Прядко Олександр Олегович — завідувач науково-дослідного сектора «Археологічна експедиція» Національного

історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (Київська обл.).

Резник Володимир Іванович — голова правління Громадської організації «Спілка краєзнавців Мелітопольщини» (Запорізька обл.).

Рижєва Надія Олександрівна — завідувач кафедри історії та археології Навчально-наукового інституту історії, політології та права Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

Сацький Павло Вікторович — доцент кафедри політичної історії Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана.

Соболев Володимир Віталійович — доцент Київського університету туризму, економіки і права.

Спіцина Валерія — фіналістка V міського конкурсу юних екскурсоводів-музеезнавців навчальних закладів м. Києва (гімназія № 191 ім. П.Г. Тичини Дніпровського р-ну).

Стадніченко Ольга Олександрівна — доцент кафедри українознавства Запорізького національного університету, заступник голови Запорізької обласної організації ВТ «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка.

Степенькіна Парасковія Яківна — директор Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника (Черкаська обл.).

Супруненко Володимир Іванович — дослідник-краєзнавець, мандрівник (Запорізька обл.).

Ткаченко Віктор Миколайович — учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (Київська обл.).

Турченко Федір Григорович — завідувач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету.

Царинна Анна Вікторівна — студентка Уманського національного університету садівництва.

Чайка Сергій Олександрович — директор Піщанського народного краєзнавчого музею Золотоніського р-ну (Черкаська обл.).

Чорний Георгій Петрович — заступник начальника відділу Державного підприємства «Державне київське конструкторське бюро “Луч”» (м. Київ).

Шелегеда Віталій Іванович — заступник директора з навчально-виховної роботи Комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради.

Штейнле Олексій Федорович — доцент кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету.

Юрченко Олександр Васильович — старший науковий співробітник Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Яретик Микола Никифорович — художній керівник ансамблю української пісні «Золоте Перевесло» Центру культури і мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

Форум краєзнавців на сторінках засобів масової інформації

Радіо- та телесюжети:

1. Програма «За київським часом» (телесюжет підготували журналісти Ірина Ніколенко, Валя Чуприна, Валентин Грінберг) // Центральний канал. — 23 січня 2017 р. — Запис: https://www.youtube.com/watch?v=bPgVt_Koek0.

2. Передача «Український вимір» (гість ефіру В. Дмитрук, ведучий О. Бонь) // Українське радіо «Перший канал». — 31 січня 2017 р. — Запис: <http://www.nrcu.gov.ua/schedule/play-archive.html?periodItemID=1529674>.

Публікації в газетах і журналах:

3. Букет Є. В ім'я утвердження історичної правди // Культура і життя. — № 5–6. — 10 лютого 2017 р. — С. 15.

4. VI з'їзд краєзнавців України // Краєзнавець Донеччини. — 2017. — № 6. — С. 1.

5. Денисенко О.В. Головна подія останніх п'яти років в історії Національної спілки краєзнавців України: Звіт та матеріали VI (чергового) з'їзду НСКУ // Краєзнавство Запорозжя. — 2017. — № 2. — С. 4–44.

6. Інформаційне повідомлення про VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Краєзнавство. — 2017. — № 1/2. — С. 5–9.

Інтернет-публікації:

7. Милько В. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України (огляд) // Офіційний сайт НСКУ. — 25 січня 2017 р. — Режим доступу: <http://nsku.org.ua/?p=8695>.

8. Наші науковці на VI з'їзді Національної спілки краєзнавців України // Національний гірничий університет. — 26 січня 2017 р. — Режим доступу: http://www.nmu.org.ua/ua/content/news/?ELEMENT_ID=20485.

9. Циганенко Л.Ф. VI-ий з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Ізмаїльський державний гуманітарний університет. — Режим доступу: <http://idgu.edu.ua/vi-ий-zizd-natsionalnoyi-spilki-kraezn.html>.

10. Відбувся VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Музейний простір Волині. — 30 січня 2017 р. — Режим доступу: http://volyn-museum.com.ua/news/vidbuvsja_vi_z_jizd_nacionalnoi_spilki_kraeznavciv_ukrajini/2017-01-30-2978.

11. Про участь у роботі VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України // Музейна кімната з історії освіти Кіровоградщини. — 30 січня 2017 р. — Режим доступу: <http://koippo.in.ua/museum/pro-uchast-u-roboti-vi-z-yizdu-natsionalnoi-spilky-kraeznavtsiv-ukrayiny/>.

12. Черниш О. Участь у з'їзді Національної спілки краєзнавців України // Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. — 31 січня 2017 р. — Режим доступу: <http://luguniv.edu.ua/?p=20013>.

13. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Полтавський університет економіки і торгівлі. — Режим доступу: <http://puet.edu.ua/uk/news/vi-zyizd-nacionalnoi-spilky-kraeznavciv-ukrayiny>.

14. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Офіційний сайт історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. — 1 лютого 2017 р. — Режим доступу: <http://history.udpu.org.ua/index.php/39-novyny/797-vi-z-jizd-natsionalnoi-spilki-kraeznavtsiv-ukrajini>.

15. Вчені Академії взяли участь у VI з'їзді Національної спілки краєзнавців України // Національна академія наук України. — 2 лютого 2017 р. — Режим доступу: <http://new.nas.gov.ua/UA/Messages/news/Pages/View.aspx?MessageID=2829>.

16. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України // Закарпатська обласна організація НСКУ. — 15 лютого 2017 р. — Режим доступу: <http://zaknsku.com.ua/novyny/824-vi-z-izd-natsionalnoi-spilky-kraeznavtsiv-ukrayini.html>.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
змін до Статуту Національної спілки краєзнавців
України

<i>Чинні положення</i>	<i>Внесені зміни</i>
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
1.1. Національна спілка краєзнавців України (далі <i>по тексту</i> — Спілка) є добровільним об'єднанням професійних дослідників і літописців рідного краю зі статусом національної всеукраїнської творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності. Спілка здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», інших законодавчих актів та цього Статуту. Діяльність Спілки поширюється на всю територію України.	1.1. Національна спілка краєзнавців України (далі — Спілка) є добровільним об'єднанням професійних дослідників і літописців рідного краю зі статусом національної всеукраїнської творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності. Спілка здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», інших законодавчих актів та цього Статуту. Діяльність Спілки поширюється на всю територію України.
Спілка структурно складається з Кримської республіканської, обласних, Київської та Севастопольської міських (далі — регіональних), районних, міських, районних у містах (далі — місцевих) організацій, первинних осередків.	
Спілка діє на принципах самоврядування, взаємодопомоги та співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм творчої діяльності, визнання автор-	Спілка діє на принципах самоврядування, взаємодопомоги та співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм і методів творчої діяльності, ви-

<p>ських прав. Спілка незалежна у своїй статутній діяльності від органів державної влади й органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.</p>	<p>знання авторських прав. Спілка незалежна у своїй статутній діяльності від органів державної влади й органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.</p>
<p>1.2. Спілка співпрацює з державними органами, науково-дослідними установами, закладами культури й освіти, політичними партіями та громадськими організаціями, аматорами-краєзнавцями з усієї України та зарубіжними дослідницькими установами, українською діаспорою, зацікавленими в розвитку краєзнавства, збереженні <i>безцінної</i> національної історико-культурної спадщини українського народу, <i>його</i> унікальних природних <i>скарбів</i>.</p>	<p>1.2. Спілка співпрацює з державними органами, науково-дослідними установами, закладами культури й освіти, політичними партіями та громадськими організаціями, аматорами-краєзнавцями з усієї України та зарубіжними дослідницькими установами, українською діаспорою, зацікавленими в розвитку краєзнавства, збереженні національної історико-культурної спадщини українського народу, унікальної природи України.</p>
<p>1.3. Основною метою діяльності Спілки є розвиток національної <i>культури та</i> краєзнавчого руху <i>в органічному поєднанні всіх його державних, громадських і освітніх форм</i>, залучення до пізнання рідного краю широких верств населення, використання досвіду, здобутого в цій галузі в Україні та за кордоном, створення й оприлюднення документально-публіцистичних і науково-популярних творів із історії та культури краю.</p>	<p>1.3. Основною метою діяльності Спілки є розвиток національного краєзнавчого руху, залучення до пізнання рідного краю широких верств населення, використання досвіду, здобутого в цій галузі в Україні та за кордоном, створення й оприлюднення документально-публіцистичних і науково-популярних творів із історії та культури краю.</p>

<p>Спілка <i>прагне</i> виховувати в громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови, традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних із ним своєю долею, шанобливого ставлення до <i>скарбів</i> рідної природи.</p>	<p>Спілка виховує в громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови, традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних із ним своєю долею, шанобливого ставлення до рідної природи.</p>
<p>1.4. Повна назва — Національна спілка краєзнавців України.</p> <p>Скорочена назва — Спілка краєзнавців, аббревіатура — НСКУ.</p> <p>Повна назва англійською мовою — National Union of Local Lore Researchers of Ukraine.</p> <p><i>Місцезнаходження керівних органів Спілки — 01001, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 4.</i></p> <p><i>Юридична адреса Спілки — 01001, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 4.</i></p>	<p>1.4. Повна назва — Національна спілка краєзнавців України.</p> <p>Скорочена назва — Спілка краєзнавців, аббревіатура — НСКУ.</p> <p>Повна назва англійською мовою — National Union of Local Lore Researchers of Ukraine.</p>
<p>П. ЗАВДАННЯ І НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ</p>	
<p>2.1. Основними напрямками діяльності Спілки є:</p>	
<p>— дослідницько-творча діяльність у галузі культури, історії та краєзнавства;</p>	
<p>— <i>сприяння</i> відродженню духовності й історичної пам'яті українського народу;</p>	<p>— відродження духовності й історичної пам'яті українського народу;</p>
<p>— <i>сприяння</i> відродженню <i>кращих традицій українського краєзнавства;</i></p>	<p>виключити</p>

– залучення до активної краєзнавчої роботи <i>всіх</i> верств населення, незалежно від національної, політичної чи релігійної належності;	– залучення до активної краєзнавчої роботи широких верств населення, незалежно від національної, політичної чи релігійної належності;
– вивчення минулого й сьогодення <i>свого</i> краю, політичного, економічного та культурного розвитку регіонів, міст і сіл, досвіду діяльності <i>окремих</i> трудових колективів, організацій і установ, закладів науки, освіти, культури, громадських організацій;	– вивчення минулого й сьогодення краю, політичного, економічного та культурного розвитку регіонів, міст і сіл, досвіду діяльності трудових колективів, організацій і установ, закладів науки, освіти, культури, громадських організацій;
– участь у формуванні всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;	
– виявлення, дослідження та збереження пам'яток природи;	
– вивчення, дослідження та збереження пам'яток матеріальної та духовної культури, участь у пошуку та поверненню в Україну пам'яток, що знаходяться за її межами і становлять національну культурну спадщину;	– вивчення, дослідження та збереження пам'яток матеріальної та духовної культури, участь у пошуку та поверненню в Україну пам'яток, що перебувають за її межами і становлять національну культурну спадщину;
– підтримка державних і громадських форм музейництва, надання практичної допомоги колекціонуванню;	– підтримка державних і громадських форм музейництва, туризму , надання практичної допомоги колекціонуванню;
– сприяння розвитку краєзнавчої бібліографії;	
– сприяння створенню умов для творчої діяльності дослідників рідного краю, на-	– сприяння забезпеченню організаційних, соціально-економічних, правових і нау-

дання їм матеріальної, моральної та правової підтримки;	кових умов для ефективної діяльності краєзнавців;
– розвиток міжнародних культурних контактів;	– розвиток міжнародних культурних контактів, співробітництво на терені краєзнавства з міжнародними громадськими (неурядовими) організаціями, культурно-просвітницькими установами;
– <i>співробітництво на терені краєзнавства з міжнародними громадськими (неурядовими) організаціями, культурно-просвітницькими установами;</i>	виключити
– створення умов для підвищення професійного, наукового й загальнокультурного рівня членів Спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнолюдської культури;	
– пошук талантів серед молоді та сприяння їхньому творчому розвитку;	
– у неприбуткових цілях засновує газети, журнали, сприяє виданню книг та іншої друкованої продукції, створенню кіно- та відеофільмів, аудіовізуальної продукції з метою популяризації досягнень українського краєзнавства й культури, творчого і наукового доробків членів Спілки;	– у неприбуткових цілях засновувати газети, журнали, сприяти виданню книг та іншої друкованої продукції, створювати кіно- та відеофільми, аудіовізуальну продукцію з метою популяризації досягнень українського краєзнавства й культури, творчого і наукового доробків членів Спілки;

– організація творчих конкурсів, виставок, тематичних вечорів тощо;	
– сприяння відродженню, розвиткові та популяризації народної творчості, належному використанню народних традицій і обрядів, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини, охороні довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;	– сприяти відродженню, розвиткові та популяризації народної творчості, належному використанню народних традицій і обрядів, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини, охороні довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;
– надання допомоги в навчально-виховній роботі культурно-освітніх установ і навчальних закладів у патріотичному, культурному <i>та інтелектуальному</i> розвитку, в морально-етичному й естетичному вихованні громадян України;	– надання допомоги в навчально-виховній роботі культурно-освітніх установ і навчальних закладів у патріотичному, культурному розвитку, в морально-етичному й естетичному вихованні громадян України;
– прищеплення поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського й інших народів.	– виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського й інших народів.
2.2. Для досягнення статутних завдань Спілка в порядку, встановленому чинним законодавством:	
– здійснює координацію наукових, громадських і освітянських форм краєзнавства в Україні;	
– вносить пропозиції до органів влади та управління щодо раціонального викорис-	– подає пропозиції до органів влади та управління щодо раціонального викорис-

<p>тання і збагачення природних ресурсів краю, організації національних парків, державних заповідників, заказників, охорони унікальних ландшафтів, водних ресурсів, рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;</p>	<p>тання і збереження об'єктів, що мають природне значення, організації національних парків, державних заповідників, заказників, охорони унікальних ландшафтів, водних ресурсів, рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;</p>
<p>– створює громадські реєстри пам'яток природи, матеріальної та духовної культури;</p>	
<p>– формує науково-методичну базу краєзнавства, проводить наукові конференції, дискусії, семінари, розробляє методичні рекомендації, поточні та перспективні плани розвитку краєзнавства;</p>	<p>– формує науково-методичну базу краєзнавства, проводить наукові конференції, дискусії, семінари, експедиції, розробляє методичні рекомендації, поточні та перспективні плани розвитку краєзнавства;</p>
<p>– сприяє підготовці фахівців із краєзнавства у вищих навчальних закладах, педагогічних і культурно-освітніх училищах, викладанню нормативних і спеціальних курсів із вивчення рідного краю в загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти;</p>	
<p>– із некомерційною, просвітницькою метою здійснює видавничу діяльність (видання інформаційно-методичної літератури, книг, брошур, підручників і посібників, біб-</p>	

ліографічних показчиків, оглядів, періодичних видань із питань краєзнавства, публікація архівних джерел);	
– проводить культурно-просвітницьку роботу, організовує експедиції, лекції, виставки, громадські обговорення проблем краєзнавства, публічні презентації <i>завершених творчих</i> видань, окремих цінних публікацій, документальних або наукових досліджень членів професійної творчої спілки краєзнавців;	– здійснює культурно-просвітницьку роботу, організовує експедиції, лекції, виставки, громадські обговорення проблем краєзнавства, публічні презентації краєзнавчих видань, окремих цінних публікацій, документальних або наукових досліджень членів професійної творчої спілки краєзнавців;
– на консультативних засадах сприяє підготовці кіно-аудіо-відео-фотоматеріалів із питань краєзнавства;	
– проводить благодійні заходи, спрямовані на піднесення краєзнавства в Україні;	
– налагоджує зв'язки, обмін інформацією та досвідом з відповідними державними та громадськими організаціями як в Україні, так і за кордоном;	
– висвітлює через засоби масової інформації статутні завдання та проблеми краєзнавчого руху, популяризує діяльність краєзнавчих осередків і <i>окремих</i> краєзнавців;	– висвітлює через засоби масової інформації статутні завдання та проблеми краєзнавчого руху, популяризує діяльність краєзнавчих осередків і краєзнавців;
– створює регіональні та національні інформаційні центри з відповідним банком даних із питань краєзнавства, кіно-відео-аудіо-фотоматеріа-	– створює національні та регіональні інформаційні центри з відповідним банком даних із питань краєзнавства, кіно-відео-аудіо-фотоматеріа-

лами, літературою і рукописами;	лами, літературою і рукописами;
– вносить пропозиції до органів влади та управління щодо увічнення пам'ятних місць, встановлення пам'ятників і пам'ятних знаків, найменування та перейменування топонімічних об'єктів;	– подає пропозиції до органів влади та управління щодо увічнення пам'ятних місць, встановлення пам'ятників і пам'ятних знаків, найменування та перейменування топонімічних об'єктів;
– надає стипендії краєзнавцям, які працюють за програмами Спілки, встановлює іменні премії;	
– фінансує наукові програми Спілки;	
– надає допомогу у створенні організацій Спілки в областях, містах, районах України, окремих трудових колективах;	– надає допомогу у створенні організацій Спілки в областях, містах, районах України, трудових колективах;
– може здійснювати господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій зі статусом юридичної особи, засновувати підприємства;	
– <i>виходячи з власних можливостей</i> , самостійно визначає форми, системи та розміри оплати праці працівників штатного апарату.	– самостійно визначає форми, системи та розміри оплати праці працівників штатного апарату.
ІІІ. ЧЛЕНСТВО В СПІЛЦІ	
3.1. Членство в Спілці може бути лише індивідуальним.	
3.2. Членом Спілки можуть бути <i>з 18 років</i> громадяни	3.2. Членом Спілки можуть бути громадяни України,

<p>України, іноземні громадяни й особи без громадянства, <i>основним заняттям котрих є створення завершених та оприлюднених творів у галузі культури, історії, краєзнавства, пам'яткознавства, фольклору та етнографії України.</i></p>	<p>іноземні громадяни й особи без громадянства, яким виповнилося 18 років, і які визнають положення Статуту Спілки, здійснюють дослідження в галузі культури, історії, краєзнавства, фольклору та етнографії України, а також пам'яткоохоронну, музейну, туристичну, бібліотечну, природоохоронну діяльність та оприлюднюють їх результати.</p>
<p><i>3.3. Члени Спілки повинні визнавати положення Статуту Спілки та бути зацікавленими в розвитку українського краєзнавства, як окремої галузі духовної культури держави, а результатом їхньої індивідуальної чи колективної творчої діяльності мають бути твори, окремі публікації чи видання, що становлять культурно-історичну, духовну або наукову цінність.</i></p>	<p>виключити</p>
<p>3.4. Прийом до Спілки здійснюється на підставі письмової заяви претендента з рекомендаціями 3 членів Спілки, котрі перебувають у ній не менше 3 років, автобіографії, анкети поданого зразка з переліком особистих краєзнавчих доробків.</p>	<p>3.3. Прийом до Спілки здійснюється на підставі письмової заяви претендента з рекомендаціями 3 членів Спілки, котрі перебувають у ній не менше 2 років, автобіографії, анкети поданого зразка з переліком особистого краєзнавчого доробку.</p>
<p>Вступні документи подаються до первинного осередку Спілки, а в разі його відсут-</p>	<p>Вступні документи подаються до первинного осередку Спілки, а за його відсутності</p>

ності — до Правління місцевої чи регіональної організації, звідки після позитивного розгляду за поданням голови <i>Правління</i> регіональної організації надсилаються до Президії <i>Правління</i> Співки. У разі відсутності регіональної організації вступні документи подаються до Президії <i>Правління</i> Співки.	— до Правління місцевої чи регіональної організації, звідки, після позитивного розгляду, за поданням голови регіональної організації надсилаються до Президії Співки. За відсутності регіональної організації вступні документи подаються до Президії Співки.
Рішення про прийняття до Співки нових членів ухвалюється Президією Правління Співки. Новим членам Співки вручається членський квиток встановленого зразка за підписом Голови Співки та членський значок.	Рішення про прийняття до Співки нових членів ухвалюється Президією або Правлінням Співки. Новим членам Співки вручається членський квиток встановленого зразка за підписом Голови Співки та членський значок.
3.5. Члени Співки зобов'язані:	3.4. Члени Співки зобов'язані:
— дотримуватись єдиного Статуту Національної співки краєзнавців України та Положення про регіональну організацію, розробленого у відповідності з вимогами цього Статуту та затвердженого Президією <i>Правління</i> Співки;	— дотримуватись вимог Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі співки» , Статуту Національної співки краєзнавців України, Положення про регіональну організацію та Положення про місцеву організацію, розроблених відповідно до вимог цього Статуту та затвердженого Президією Співки;
— брати активну участь у краєзнавчій роботі, в дослідженні й популяризації природних та історико-культурних скарбів рідного краю;	— брати активну участь у краєзнавчій роботі, в дослідженні й популяризації природної та історико-культурної спадщини рідного краю;

– сплачувати вступний та щорічні членські внески, розміри яких визначаються рішенням Правління Спілки;	
– підвищувати <i>свою</i> кваліфікацію з краєзнавства;	– підвищувати кваліфікацію з краєзнавства;
– широко пропагувати мету та завдання Спілки серед населення;	
– сприяти залученню до Спілки нових членів.	
3.6. Члени Спілки мають право:	3.5. Члени Спілки мають право:
– обирати та бути обраними до керівних органів Спілки;	
– брати участь в обговоренні питань діяльності Спілки та вносити <i>свої</i> пропозиції;	– брати участь в обговоренні питань діяльності Спілки та вносити пропозиції;
– брати участь у формуванні та реалізації всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;	
– брати участь у підготовці та проведенні краєзнавчих конференцій, симпозіумів, семінарів, екскурсій, експедицій, творчих заходів тощо;	
– публікуватись у виданнях Спілки, виступати в засобах масової інформації з проблем краєзнавства;	
– отримувати матеріальну допомогу від Спілки на проведення краєзнавчих досліджень і соціальні потреби малозабезпечених членів Спілки;	
– бути рекомендованим для вступу до вищих навчальних	

закладів, аспірантури та докторантури;	
– за активну участь у проведенні краєзнавчих досліджень бути відзначеними моральними та матеріальними стимулами. За особливі заслуги в галузі краєзнавства бути удостоєними відзнак Співки, представленими до почесних звань, державних і відомчих нагород України;	
– член Співки може мати статус як найманого працівника, так і особи, яка не працює за наймом.	
3.7. Членство в Співці може бути припинено в разі:	3.6. Припинення членства в Співці.
– добровільного виходу на підставі письмової заяви до первинного осередку Співки, а в разі його відсутності — до Правління місцевої чи регіональної організації або безпосередньо до Президії Правління Співки;	<p>3.6.1. Член Співки має право в будь-який час припинити своє членство у Співці, подавши письмову заяву до керівних органів місцевої чи регіональної організації або безпосередньо до керівних органів Співки чи Голови Співки. Членство у Співці припиняється з дня подання такої заяви та не потребує додаткових рішень. З цього самого дня припиняється перебування члена Співки на будь-яких виборних посадах у Співці.</p> <p>Дія цієї статті не поширюється на членів Співки, обраних на посади Голови Співки та заступника Голови</p>

	Спілки, голови та заступника голови регіональної чи місцевої організації. Членство в Спілці названих керівників припиняється з дня, наступного за днем обрання нового керівника чи його заступника.
<i>доповнити</i>	3.6.2. За рішенням Президії або Правління Спілки членство у Спілці може бути припинено в разі:
– порушення Статуту, або вчинення дій, що підривають авторитет Спілки;	
– несплати членських внесків протягом 2 років.	
<i>Рішення про припинення членства у Спілці ухвалюється Президією Правління Спілки.</i>	виключити
IV. СТРУКТУРА ТА КЕРІВНІ ОРГАНИ СПІЛКИ	
4.1. Діяльність усіх структурних організацій Спілки базується на таких основних принципах:	
– суворого дотримання встановлених цим Статутом порядку й періодичності обрання, звітності та переобрання спілчанських органів і їхніх керівників на всіх рівнях;	
– обов’язкового виконання всіма ланками Спілки рішень органів вищого рівня, ухвалених ними відповідно до Статуту НСКУ;	

<p>– права органів вищого рівня скасовувати рішення органів нижчого рівня, прийняті з порушенням Статуту;</p>	
<p>– чинності засідань керівних органів Співки — за умови присутності на них не менше половини членів відповідного органу;</p>	<p>– чинності засідань керівних органів Співки — за умови присутності на них не менше двох третин членів відповідного органу;</p>
<p>– у своїй діяльності співчанські організації всіх рівнів і первинні осередки керуються цим Статутом, програмами Співки, рішеннями статутних органів Співки та положеннями про власні регіональні структури, прийнятими відповідно до вимог цього Статуту;</p>	
<p>– рішення з'їздів Співки, конференцій (<i>зборів</i>) територіальних організацій, інших керівних органів усіх структурних ланок Співки, зборів первинних осередків Співки ухвалюються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів цих органів чи учасників зборів, крім випадків, які окремо визначені цим Статутом;</p>	<p>– рішення з'їздів Співки, конференцій територіальних організацій, інших керівних органів усіх структурних ланок Співки, зборів первинних осередків Співки ухвалюються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів цих органів чи учасників зборів, крім випадків, які окремо визначені цим Статутом;</p>
<p>– рішення приймаються шляхом відкритого або таємного голосування за рішенням відповідного органу;</p>	<p>– рішення приймаються відкритим голосуванням, за пропозицією відповідного органу рішення можуть прийматися таємним голосуванням;</p>
<p>– головує на засіданні, зборах, якщо інше не передбачено окремими рішеннями,</p>	

<p>голова відповідного органу або, за його відсутності, один із його заступників. Прийняті постанови, рішення, заяви, звернення, протокольні рішення тощо оформляються відповідними документами;</p>	
<p><i>доповнити</i></p>	<p>– рішення про утворення регіональної та місцевої організації Співки, рішення про затвердження змін до Статуту Співки, Положення про регіональну організацію, Положення про місцеву організацію, а також рішення про зміни у складі виборних органів оформляються протоколом, невід’ємною частиною якого є реєстр делегатів, в якому зазначаються: прізвище, ім’я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом;</p>
<p>– представники спілчанських органів вищого рівня</p>	

мають право брати участь у конференціях, зборах і засіданнях органів нижчого рівня з правом дорадчого голосу;	
– у разі, якщо органом Співки ухвалюється рішення про скликання конференції (зборів) організації нижчого рівня, цим органом утворюється оргкомітет, рішення якого є обов’язковими до виконання.	– у разі, якщо органом Співки ухвалюється рішення про скликання конференції організації нижчого рівня, цим органом утворюється оргкомітет, рішення якого є обов’язковими до виконання.
4.2. Основу Співки складають первинні осередки, які утворюються за виробничим чи територіальним принципом або за місцем проживання. Первинні осередки в своїй діяльності керуються єдиним Статутом Співки та положеннями про регіональні організації НСКУ. Первинний осередок ставиться на облік у керівних органах місцевої організації, а за її відсутності — регіональної.	4.2. Основу Співки складають первинні осередки, які утворюються за виробничим чи територіальним принципом або за місцем проживання. Первинні осередки в своїй діяльності керуються єдиним Статутом Співки та положеннями про регіональні й місцеві організації НСКУ. Первинний осередок ставиться на облік у керівних органах місцевої організації, а за її відсутності — регіональної.
4.2.1. Рішення про створення первинного осередку Співки приймається на загальних зборах громадян (не менше 3 осіб).	4.2.1. Рішення про створення первинного осередку Співки приймається на загальних зборах членів Співки (не менше трьох осіб).
4.2.2. Загальні збори, які є вищим керівним органом первинного осередку, визначають форми самоуправління, вирішують всі питання своєї внутрішньої діяльності, керуючись положеннями цього Статуту.	4.2.2. Загальні збори, які є вищим керівним органом первинного осередку, визначають форми самоуправління, вирішують усі питання своєї внутрішньої діяльності, керуючись положеннями Статуту.

<p>4.2.3. На загальних зборах відкритим голосуванням терміном <i>на 5 років</i> обирається голова первинного осередку Спілки. <i>При необхідності</i>, за наявності в первинному осередку більше 15 членів Спілки, загальними зборами терміном на 5 років обирається Рада осередку в складі голови, його заступника та скарбника, які працюють на громадських засадах.</p>	<p>4.2.3. На загальних зборах відкритим голосуванням обирається голова первинного осередку Спілки на термін до п'яти років. За наявності в первинному осередку понад 15 членів Спілки, загальними зборами на термін до п'яти років може обиратися Рада осередку в складі голови, його заступника, членів і скарбника, які працюють на громадських засадах.</p>
<p>4.2.4. Загальні збори первинного осередку обирають делегатів на конференції місцевої, а в разі її відсутності — регіональної організації Спілки.</p>	<p>4.2.4. Загальні збори первинного осередку обирають делегатів на конференції місцевої, а за її відсутності — регіональної організації Спілки.</p>
<p>4.3. Голова первинного осередку Спілки:</p>	
<p>4.3.1. Організовує роботу первинного осередку, представляє його в керівних органах Спілки, звітує перед первинним осередком, розпоряджається його коштами.</p>	
<p>4.3.2. Ознайомлює членів первинного осередку з документами й рішеннями органів Спілки вищого рівня; організовує та здійснює заходи Спілки відповідно до програмних завдань і статутних вимог та рішень керівних органів Спілки.</p>	<p>4.3.2. Ознайомлює членів первинного осередку з документами й рішеннями органів Спілки вищого рівня, організовує та здійснює заходи Спілки відповідно до програмних завдань і статутних вимог та рішень керівних органів Спілки.</p>
<p>4.3.3. Проводить збори первинного осередку, здійснює облік членів Спілки.</p>	

<p>4.3.4. Форми роботи первинного осередку, плани діяльності, в частині, що не стосуються виконання рішень органів вищого рівня, визначаються загальними зборами первинного осередку.</p>	<p>4.3.4. Форми роботи первинного осередку, плани діяльності в частині, що не стосуються виконання рішень органів вищого рівня, визначаються загальними зборами первинного осередку.</p>
<p><i>4.3.5. Якщо первинний осередок не дотримується Статуту Спільки, його діяльність може бути припинена за рішенням територіальної організації або керівними органами Спільки. Первинний осередок має право оскаржити це рішення протягом 10 днів до керівного органу Спільки вищого рівня. Заява про оскарження має бути розглянута протягом місяця.</i></p>	<p>виключити</p>
<p>4.4. Первинні осередки організовують діяльність місцевих краєзнавців за напрямками:</p>	
<p>– дослідження і популяризація природних та історико-культурних надбань рідного краю;</p>	
<p>– здійснення шефства над окремими пам'ятками природи, історії та культури;</p>	
<p>– вивчення місцевих народних промислів, традицій, свят та обрядів, мовних особливостей, топоніміки;</p>	
<p>– фіксація зразків пісенно-поетичної спадщини <i>та фольклору</i> даної місцевості;</p>	<p>– фіксація зразків народнопоетичної спадщини даної місцевості;</p>

– створення природно-географічних та історичних описів;	
– запис спогадів очевидців і ведення хронології історичних подій;	
– збирання матеріалів для поповнення експозицій місцевих краєзнавчих музеїв і виставок тощо.	
4.5. Первинні осередки Спілки об'єднуються в місцеві організації. Вищим керівним органом місцевої організації є конференція, що скликається не менше одного разу на три роки. Позачергові конференції можуть скликатися за ініціативою їх правлінь або на вимогу не менше однієї третини первинних осередків. Конференція вважається правомочною при наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.	4.5. Первинні осередки Спілки об'єднуються в місцеві організації. Вищим керівним органом місцевої організації є конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років . Позачергова конференція може скликатися за ініціативою Правління місцевої організації або за вимогою не менше однієї третини первинних осередків. Конференція вважається правомочною за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.
4.6. Конференції місцевих організацій:	4.6. Конференція місцевої організації:
– заслуховують та затверджують звіт Правління і Ревізійної комісії, <i>обирають прямим голосуванням Правління та Ревізійну комісію терміном на три роки;</i>	– заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;
<i>доповнити</i>	– затверджує Положення про місцеву організацію, вносить до нього зміни;
<i>доповнити</i>	– обирає голову місцевої організації, Правління,

	голови та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;
<i>доповнити</i>	– обирає за поданням голови місцевої організації, зі складу Правління, Президію місцевої організації у складі голови місцевої організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;
– визначають першочергові заходи по розробці та реалізації місцевих краєзнавчих програм, вносять <i>свої</i> пропозиції по розробці та виконанню регіональних, <i>обласних</i> і всеукраїнських краєзнавчих програм;	– визначає першочергові заходи з розробки та реалізації місцевих краєзнавчих програм, подає пропозиції з розробки та виконання регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм;
– приймають рішення простою більшістю присутніх делегатів.	– приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.
4.7. Правління місцевої організації:	4.7. Керівним органом місцевої організації між конференціями є Правління, яке:
– обирає Президію у складі голови Правління, його заступників, відповідального секретаря та членів;	<i>виключити</i>
– затверджує склад громадських комісій;	
– організовує виконання рішень конференції місцевої організації;	
– вносить <i>свої</i> пропозиції на розгляд конференції місцевої організації;	– подає пропозиції на розгляд конференції місцевої організації;
– приймає рішення простою більшістю голосів членів	

Правління в присутності не менше двох третин від загальної кількості.	
4.8. Засідання Правління місцевих організацій Спілки скликаються в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік.	4.8. Правління місцевої організації Спілки скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю місцевої організації керує Президія, яка збирається на засідання за необхідності, але не рідше одного разу на рік, і голова місцевої організації.
4.9. Президія Правління місцевої організації Спілки:	4.9. Президія місцевої організації:
– координує діяльність первинних осередків Спілки, сприяє державним органам і громадським організаціям в розробці проблем краєзнавства, розробляє та затверджує плани роботи, річні фінансові кошториси, вирішує питання морального та матеріального заохочення членів Спілки, створює і спрямовує діяльність госпрозрахункових установ та організацій, створених при місцевих організаціях.	
4.10. Ревізійна комісія місцевої організації:	
– обирає зі свого складу голову комісії, його заступників і секретаря;	– обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;
– здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінан-	– здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінан-

сово-господарської діяльності Правління місцевої організації тощо;	сово-господарської діяльності, ведення діловодства Правління місцевої організації;
– члени Ревізійної комісії не можуть одночасно входити до складу Правління.	– члени Ревізійної комісії до Правління місцевої організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління місцевої організації з правом дорадчого голосу.
<i>Місцеві організації в своїй діяльності керуються Статутом Співки та Положенням про регіональну організацію. Діють без статусу юридичної особи. Легалізуються шляхом письмового повідомлення.</i>	<i>виключити</i>
4.11. Місцеві організації об'єднуються в регіональну організацію Співки. Вищим керівним органом регіональної організації є конференція, що скликається один раз на три роки. Позачергова конференція може бути скликана за ініціативою Правління регіональної організації або за вимогою не менше однієї третини місцевих організацій. Конференція вважається правомочною при наявності на ній не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.	4.11. Місцеві організації та, за відсутності місцевих організацій, первинні осередки об'єднуються в регіональну організацію Співки. Вищим керівним органом регіональної організації є конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років. Позачергова конференція може бути скликана за ініціативою Правління регіональної організації або за вимогою не менше однієї третини місцевих організацій та, за відсутності місцевих організацій, первинних осередків. Конференція вважається правомочною за присутності не менше двох третин від загаль-

	ної кількості обраних делегатів.
4.12. Конференція регіональної організації:	
– заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії, <i>терміном на 3 роки обирає прямим голосуванням Правління та Ревізійну комісію;</i>	– заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;
<i>доповнити</i>	– затверджує Положення про регіональну організацію, вносить до нього зміни;
<i>доповнити</i>	– обирає голову регіональної організації, Правління, голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;
<i>доповнити</i>	– обирає за поданням голови регіональної організації, зі складу Правління, Президію регіональної організації у складі голови регіональної організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;
– визначає першочергові завдання по розвитку краєзнавства в регіоні;	
– затверджує регіональні краєзнавчі програми та вносить свої пропозиції по розробці та реалізації всеукраїнських краєзнавчих програм;	– затверджує регіональні краєзнавчі програми та подає пропозиції з розробки та реалізації всеукраїнських краєзнавчих програм;
– приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.	

4.13. Правління регіональної організації:	4.13. Керівним органом регіональної організації між конференціями є Правління, яке:
– <i>обирає Президію у складі голови Правління, його заступників, відповідального секретаря та членів;</i>	<i>виключити</i>
<i>доповнити</i>	– здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються конференцією;
<i>доповнити</i>	– скликає конференцію регіональної організації, встановлює місце й час її проведення, норму представництва та програму роботи;
– затверджує штатних працівників, самостійно визначає форми, системи та розміри оплати їхньої праці;	
– організовує виконання рішень конференції регіональної організації;	
– розробляє пропозиції до регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм і проводить роботу по їх реалізації;	– розробляє пропозиції до регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм і проводить роботу з їх реалізації;
– заслуховує звіти Президії;	
– затверджує зразки печаток, штампів, атрибутику та символіку;	
– затверджує свій бюджет, балансовий звіт і кошторис;	
	– подає пропозиції в установленому порядку про пред-

<i>доповнити</i>	ставлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;
<i>доповнити</i>	– приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;
– приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління в присутності не менше двох третин від загальної кількості;	– приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості.
4.14. Правління регіональної організації Спілки скликається в разі необхідності, але не рідше два рази на рік.	4.14. Правління регіональної організації Спілки скликається в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю регіональної організації керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік, і голова регіональної організації.
4.15. Президія Правління регіональної організації:	4.15. Президія регіональної організації:
– спрямовує та координує діяльність місцевих організацій і первинних осередків Спілки;	
– здійснює науково-методичне забезпечення роботи місцевих організацій і первинних осередків;	

– пропагує передовий досвід краєзнавчої роботи;	
– розглядає та вирішує поточні питання, в тому числі пов’язані з матеріальним заохоченням членів Спілки;	
– вносить на розгляд Правління регіональної організації свої пропозиції з усіх питань, пов’язаних із діяльністю Спілки;	– подає на розгляд Правління регіональної організації пропозиції з усіх питань, пов’язаних із діяльністю Спілки;
– організує видавничу діяльність;	
– дає рекомендації окремим краєзнавцям для вступу до вищих навчальних закладів, аспірантури та докторантури.	
<i>доповнити</i>	– подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;
<i>доповнити</i>	– приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;
<i>доповнити</i>	– приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії в присутності не менше двох третин від загальної кількості;
4.16. Ревізійна комісія регіональної організації:	

– обирає зі свого складу голову комісії, його заступників і секретаря;	– обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;
– здійснює не менше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правлінням регіональної організації;	– здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правлінням регіональної організації;
– члени Ревізійної комісії не можуть одночасно входити до складу Правління регіональної організації.	– члени Ревізійної комісії до Правління регіональної організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління регіональної організації з правом дорадчого голосу.
4.17. Вищим керівним органом Спілки є з'їзд, делегати якого обираються на конференціях регіональних організацій. Він скликається один раз на п'ять років. Рішення про скликання чергового з'їзду приймає Правління Спілки.	4.17. Вищим керівним органом Спілки є з'їзд, делегати якого обираються на конференціях регіональних організацій. Він скликається не рідше одного разу на п'ять років. Рішення про скликання чергового з'їзду приймає Правління Спілки.
Відповідно до рішення Правління Спілки, а також на вимогу не менше однієї третини регіональних організацій може бути скликаний позачерговий з'їзд Спілки.	
З'їзд вважається правомочним при наявності <i>на ньому</i> не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.	З'їзд вважається правочинним за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.
4.18. З'їзд Спілки:	
– заслуховує та затверджує звіт Правління та Ревізійної комісії;	– заслуховує та затверджує звіти Правління та Ревізійної комісії;

– затверджує Статут Спілки, вносить до нього зміни <i>та доповнення</i> ;	– затверджує Статут Спілки, вносить до нього зміни;
– обирає Голову Спілки, голову <i>та</i> членів Ревізійної комісії, затверджує Правління, за поданням Голови Спілки — Президію Правління Спілки у складі Голови Спілки, його заступників, відповідального секретаря <i>та</i> членів терміном на 5 років;	– обирає на термін до п'яти років Голову Спілки <i>та</i> Правління, до складу якого входять голови регіональних організацій Спілки <i>та</i> відомі краєзнавці. У період між з'їздами новообрані голови регіональних організацій стають членами Правління Спілки замість переобраних голів регіональних організацій;
доповнити	– обирає за поданням Голови Спілки, зі складу Правління, Президію Спілки у складі Голови Спілки, його заступників, відповідального секретаря <i>та</i> членів на термін до п'яти років;
доповнити	– обирає голову <i>та</i> членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;
– розглядає найважливіші питання діяльності Спілки, краєзнавчого руху, визначає її пріоритетні напрями;	
– приймає рішення про реорганізацію <i>та</i> ліквідацію Спілки.	
Рішення з'їзду приймаються простою більшістю присутніх делегатів.	
4.19. Керівним органом Спілки між з'їздами є Правління, котре:	4.19. Керівним органом Спілки між з'їздами є Правління, яке:
– контролює виконання рішень з'їзду <i>та</i> дотримання Статуту;	

– здійснює попередній розгляд і обговорення <i>всіх</i> питань, що розглядаються з'їздом;	– здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються з'їздом;
– скликає з'їзд Спілки, встановлює місце й час його проведення, норму представництва та програму роботи;	
– <i>у разі потреби</i> може виводити зі свого складу членів і вводити нових із наступним затвердженням їх на з'їзді, однак не більше як третину стосовно до загальної кількості обраних на ньому;	– може виводити зі складу Правління та Президії Спілки членів, які не брали участі в роботі керівних органів протягом двох років;
– визначає чергові завдання, формує перспективні й поточні програми розвитку та діяльності Спілки;	
– затверджує керівників підприємств та організацій, заснованих Спілкою на правах юридичної особи з метою реалізації статутних завдань;	
– приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління в присутності не менше двох третин від загальної кількості;	– приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості;
– затверджує кошторис Спілки;	
– вносить зміни <i>та доповнення</i> до Статуту, які затверджує наступний з'їзд Спілки.	– вносить зміни до Статуту, які затверджує наступний з'їзд Спілки.
доповнити	– подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які

	мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак.
4.20. Правління скликається в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік.	4.20. Правління скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік.
4.21. У період між засіданнями Правління <i>повсякденною</i> діяльністю Спілки керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не рідше одного разу на квартал, і Голова Спілки.	4.21. У період між засіданнями Правління діяльністю Спілки керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не менше чотирьох разів на рік , і Голова Спілки.
4.22. Президія Правління Спілки:	4.22. Президія Спілки:
– розробляє програми та плани діяльності Правління, спрямовує й організовує роботу комісій, здійснює виконання рішень і рекомендацій вищого керівного органу (з'їзду) та Правління;	
– аналізує та пропагує досвід роботи краєзнавчих організацій;	
– організує науково-методичну діяльність;	– організовує науково-методичну діяльність;
– розробляє й затверджує річні фінансові плани, кошторис надходжень і видатків, здійснює контроль за їх виконанням;	
– визначає розміри одноразового вступного та щорічних членських внесків, рекомендує їх до затвердження на засіданні Правління;	

– розпоряджається коштами та матеріальними засобами, звітує про їх реалізацію перед Правлінням Спілки;	
– приймає рішення про створення госпрозрахункових установ та організацій і спрямовує їх діяльність;	
– затверджує зразки печатки, атрибутики, символіки;	
– представляє Спілку у взаємовідносинах із державними та громадськими організаціями й окремими громадянами України;	
– приймає <i>за поданням комісії по преміях</i> рішення про нагородження щорічними іменними преміями <i>імені Дмитра Яворницького</i> та іншими відзнаками Спілки;	– приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками Спілки;
– входить із пропозиціями в установленому порядку про представлення до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері;	– подає пропозиції в установленому порядку про представлення до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері;
– інформує членів Правління, а також регіональні організації Спілки про свої рішення та інші аспекти краєзнавчого руху в Україні;	
– затверджує відповідні положення з <i>тих чи інших</i> питань роботи організацій, установ і підприємств Спілки;	– затверджує відповідні положення з питань роботи організацій, установ і підприємств Спілки;
– затверджує структуру штатного апарату Спілки;	

– затверджує головного редактора свого друкованого органу — журналу «Краєзнавство» та інших видань;	– затверджує головного редактора та членів редколегії свого друкованого органу — журналу «Краєзнавство» та інших видань;
– приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії <i>Правління</i> в присутності не менше двох третин від загальної кількості;	– приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії за присутності не менше двох третин від загальної кількості;
– вирішує інші поточні питання, що стосуються роботи Спілки.	
4.23. Голова Спілки:	
– виконує свої службові обов’язки на штатній основі;	
– приймає на роботу та звільняє штатних працівників апарату Спілки;	
– веде засідання Правління та Президії <i>Правління</i> Спілки, підписує їхні рішення;	– веде засідання Правління та Президії Спілки, підписує їхні рішення;
– представляє Спілку без доручення у відносинах із державними органами, організаціями, іншими особами;	
– має право підпису та затверджує його печаткою Спілки;	
– підписує членські квитки та посвідчення членам Спілки, членам Правління, Ревізійної комісії та штатному апарату;	
– підписує відзнаки Спілки;	
– відкриває рахунки в установах банків, укладає угоди, здійснює інші правочини;	

<p>– видає накази, розпорядження та доручення, які є обов’язковими для всіх співробітників Спілки, є розпорядником коштів і майна Спілки;</p>	
<p>– керує роботою Спілки та вирішує всі питання, які не віднесені до <i>виключної</i> компетенції з’їзду та Правління або Президії <i>Правління</i> Спілки;</p>	<p>– керує роботою Спілки та вирішує всі питання, які не належать до компетенції з’їзду та Правління або Президії Спілки;</p>
<p>– здійснює контроль за виконанням рішень з’їзду та Правління Спілки;</p>	<p>– здійснює контроль за виконанням рішень з’їзду, Правління та Президії Спілки;</p>
<p>– приймає рішення, пов’язані з керуванням діяльністю створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, використанням і розпорядженням їх майном;</p>	
<p>– організовує контроль за їх діяльністю з залученням Ревізійної комісії Спілки або спеціалізованих підприємств чи компетентних спеціалістів;</p>	
<p>– приймає на роботу, звільняє, відсторонює від роботи керівників створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, укладає з ними контракти, трудові договори, визначає та затверджує їхні обов’язки;</p>	
<p>– організовує надання юридичної допомоги органі-</p>	

заціям і окремим членам Спілки;	
– організовує роботу по наданню членам Спілки матеріальної, <i>медичної та іншої</i> соціально-побутової допомоги;	– організовує роботу з надання членам Спілки матеріальної, соціально-побутової допомоги;
– організовує розробку нормативних документів і методичних матеріалів Спілки;	
– організовує проведення з'їздів, засідань Правління, Президії <i>Правління</i> та інших організаційних заходів;	– організовує проведення з'їздів, засідань Правління, Президії та інших організаційних заходів;
– представляє Спілку в судових органах;	
– розглядає інші поточні питання діяльності Спілки і приймає по них рішення;	– розглядає інші поточні питання діяльності Спілки і приймає з них рішення;
– здійснює інші дії в межах своїх повноважень.	
У разі тимчасової відсутності Голови Спілки, <i>він</i> може передати частину своїх повноважень (за згодою Президії <i>Правління</i>) одному з заступників.	За тимчасової відсутності Голова Спілки може передати частину своїх повноважень (за згодою Президії) одному з заступників.
Президія <i>Правління</i> Спілки може виносити питання обрання виконувача обов'язків Голови Спілки на засідання Правління Спілки.	Президія Спілки може виносити питання обрання виконувача обов'язків Голови Спілки на засідання Правління Спілки.
Повноваження Голови Спілки можуть припинитися достроково в разі його відставки, неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я або смерті.	

Питання про дострокове припинення повноважень Голови Спілки може бути поставлене на розгляд Правління за вимогою не менше ніж третини регіональних організацій.	
На період до наступного з'їзду обраний виконувач обов'язків Голови Спілки має повні юридичні права та обов'язки Голови, згідно положень <i>даного</i> Статуту.	На період до наступного з'їзду обраний виконувач обов'язків Голови Спілки має повні юридичні права та обов'язки Голови, згідно з положеннями Статуту.
Відставка Голови Спілки не тягне за собою відставку всього складу Правління.	Відставка Голови Спілки не тягне за собою відставки всього складу Правління.
Відставка Голови Спілки не тягне за собою виключення його з членів Правління.	Відставка Голови Спілки не тягне за собою вилучення його з членів Правління.
4.24. Діяльність по організації краєзнавчого руху, його окремих напрямів ведуть комісії <i>Правління, які звітують перед Правлінням і його Президією.</i>	4.24. Діяльність щодо організації краєзнавчого руху, його окремих напрямів здійснюють комісії, секції, творчі об'єднання, утворені Правлінням або Президією Спілки і підзвітні їм.
4.25. <i>Склад комісій із числа провідних науковців, спеціалістів і краєзнавців затверджується Президією Правління Спілки.</i>	виключити
4.26. Комісії вивчають та узагальнюють досвід роботи краєзнавчих організацій, розробляють методичні рекомендації, програми і проводять науково-методичні конференції, публікують їх матеріали,	4.25. Комісії вивчають та узагальнюють досвід роботи краєзнавчих організацій, розробляють методичні рекомендації, програми і проводять науково-методичні конференції, публікують їх матеріали,

взаємодіють із профільними науковими, громадськими й державними організаціями в країні та за кордоном.	взаємодіють із профільними науковими, громадськими й державними організаціями в країні та за кордоном.
<i>4.27. Із метою поглибленого дослідження проблем краєзнавства, питань його методології та методики при Правлінні Спілки працює на громадських засадах Інститут краєзнавства зі своєю Вченою Радою. Для роботи в ньому залучаються провідні фахівці з різних галузей знань. Результати досліджень Інституту публікуються на сторінках друкованого органу Спілки. За рішенням Вченої Ради Інститут щорічно видає збірник праць, присвячений актуальним питанням історії, теорії і практики краєзнавства.</i>	виключити
4.28. Вищим контролюючим органом Спілки є Ревізійна комісія, яка затверджується з'їздом на 5 років у складі 5 осіб і звітує перед ним про свою діяльність.	4.26. Вищим контролюючим органом Спілки є Ревізійна комісія, яка затверджується з'їздом на термін до п'яти років у складі 5 осіб і звітує перед ним про свою діяльність.
Ревізійна комісія:	
– діє у відповідності з Положенням про неї, затвердженим з'їздом;	– діє відповідно до Положення про неї, затвердженого з'їздом;
– обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;	

<p>– здійснює не рідше двох разів на рік перевірки фінансово-господарської діяльності Спілки, ведення діловодства та діяльності створених Спілкою підприємств;</p>	<p>– здійснює не рідше одного разу на рік перевірки фінансово-господарської діяльності Спілки, ведення діловодства та діяльності створених Спілкою підприємств;</p>
<p>– залучає до проведення перевірок висококваліфікованих спеціалістів;</p>	
<p>– розглядає заяви та скарги членів Спілки, у разі необхідності — конфліктні ситуації в регіональних, місцевих організаціях і первинних осередках, дотримання членами Спілки положень Статуту та Кодексу професійної етики краєзнавця, стан роботи з листами спілчан;</p>	<p>– розглядає заяви та скарги членів Спілки, за необхідності — конфліктні ситуації в регіональних, місцевих організаціях і первинних осередках, дотримання членами Спілки положень Статуту та Кодексу професійної етики краєзнавця, стан роботи з листами спілчан;</p>
<p>– контролює правильність витрат коштів Спілки та регіональних організацій, а також підприємств, установ і організацій, заснованих Спілкою;</p>	<p>– контролює правильність витрат коштів Спілки, регіональних і місцевих організацій, а також підприємств, установ і організацій, заснованих Спілкою;</p>
<p>– вносить на розгляд керівних органів Спілки наслідки ревізії, а також свої пропозиції по усуненню виявлених недоліків.</p>	<p>– подає на розгляд керівних органів Спілки наслідки ревізії, а також свої пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.</p>
<p>4.29. Члени Ревізійної комісії до Правління Спілки не входять, але мають право брати участь у засіданнях виборних і робочих органів Спілки з правом дорадчого голосу.</p>	<p>4.27. Члени Ревізійної комісії до Правління Спілки не належать, але мають право брати участь у засіданнях Правління Спілки з правом дорадчого голосу.</p>
<p>V. МАЙНО ТА КОШТИ СПІЛКИ</p>	

<p>5.1. Спілка є неприбутковою організацією. Спілка може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення її статутної діяльності.</p>	
<p>Спілка набуває прав власності на кошти та інше майно, передане їй членами або державою, набуте від вступних і членських внесків, пожертвувань громадян, підприємств, установ та організацій, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом.</p>	
<p>Спілка також має право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої (комерційної) діяльності, створених нею госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств.</p>	
<p><i>доповнити</i></p>	<p>Доходи (прибутки) Спілки використовуються виключно для фінансування видатків на її утримання, реалізації мети, статутних завдань і напрямів діяльності.</p>
<p><i>доповнити</i></p>	<p>Забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів Спілки, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального</p>

	внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.
5.2. Кошти Спілки утворюються за рахунок:	
– вступних і щорічних внесків членів Спілки;	
– добровільних грошових і матеріальних внесків фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних;	
– відрахувань від господарської, в т.ч. зовнішньоекономічної та іншої діяльності створених госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств, що спрямовуються на виконання статутних цілей Спілки;	
– фінансування з Державного бюджету України.	
5.3. Спілка, створені нею установи та організації зобов'язані вести оперативний і бухгалтерський облік, статистичну звітність, реєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі в порядку та розмірах, передбачених законодавством.	
5.4. Спілка не відповідає по зобов'язаннях своїх членів, а члени не відповідають по зобов'язаннях Спілки.	
VI. ПРАВОВИЙ СТАТУС СПІЛКИ ТА ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЙ	
6.1. Спілка є юридичною особою, укладає від свого	6.1. Спілка є юридичною особою, укладає від свого

імені угоди, купує та реалізує майно, має свій баланс і рахунки в банківських установах, круглі печатки, штампи, власну символіку, бланки з власним найменуванням, зразки яких затверджуються Президією <i>Правління</i> Співки та реєструються в установленому законом порядку.	імені угоди, купує та реалізує майно, має свій баланс і рахунки в банківських установах, круглі печатки, штампи, власну символіку, бланки з власним найменуванням, зразки яких затверджуються Правлінням або Президією Співки та реєструються в установленому законом порядку.
6.2. Регіональні організації Співки в разі їх реєстрації в установленому порядку набувають права юридичної особи. У своїй діяльності вони керуються єдиним Статутом Співки та власними положеннями, які приймаються їх вищими керівними органами та затверджуються Президією <i>Правління</i> Співки.	6.2. Регіональні та місцеві організації Співки з моменту їх реєстрації в установленому порядку набувають статусу юридичної особи. У своїй діяльності вони керуються єдиним Статутом Співки та власними положеннями, які приймаються їх вищими керівними органами та затверджуються Президією Співки.
6.3. Співка може:	
– виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові та немайнові права;	
– представляти та захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів у державних органах і громадських організаціях;	
– проводити масові заходи (збори, мітинги тощо), надавати ідейну, організаційну та матеріальну підтримку іншим об'єднанням громадян;	
– одержувати від органів державної влади й управління	

та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своєї мети і завдань;	
– розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та мету;	
– засновувати засоби масової інформації;	
– залучатись до підготовки законопроектів, розроблення загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних і соціально-політичних заходів;	– залучатись до підготовки законопроектів, розробки загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних і соціально-політичних заходів;
– створювати на правах юридичної особи підпорядковані їй госпрозрахункові підприємства та організації, в т.ч. — Краєзнавчий фонд України (з метою накопичення краєзнавчих матеріалів і коштів, соціального захисту членів Спілки, фінансування важливих краєзнавчих проєктів, підтримки аматорського руху і т. д.), положення про які розробляються і затверджуються Правлінням.	– створювати на правах юридичної особи підпорядковані їй госпрозрахункові підприємства та організації, в т.ч. — Краєзнавчий фонд України (з метою накопичення краєзнавчих матеріалів і коштів, соціального захисту членів Спілки, фінансування важливих краєзнавчих проєктів, підтримки аматорського руху і т. д.), положення про які розробляються і затверджуються Правлінням або Президією Спілки.
VII. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПІЛКИ	
7.1. Діяльність Спілки може бути припинено шляхом її реорганізації або ліквідації.	7.1. Діяльність Спілки може бути припинено шляхом її реорганізації (злиття, поділу, приєднання, перетворення) або ліквідації.

<p>7.2. Реорганізація Спілки може здійснюватись за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів.</p>	
<p>7.3. Ліквідація Спілки здійснюється за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів, або за рішенням суду. В разі ліквідації створюється ліквідаційна комісія.</p>	
<p>7.4. Кошти та інше майно Спілки в разі її ліквідації не можуть перерозподілятися між її членами і <i>використовуються для виконання статутних завдань, на благодійні цілі</i>, передаються неприбутковим організаціям профільного напрямку діяльності або зараховуються в дохід місцевого чи державного бюджету.</p>	<p>7.4. Кошти та інше майно Спілки у випадку припинення діяльності не можуть перерозподілятися між її членами і передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до доходу місцевого чи державного бюджету.</p>
<p><i>доповнити</i></p>	<p>7.5. Діяльність Спілки, її регіональних і місцевих організацій припиняється у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».</p>

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про професійних творчих працівників та творчі спілки

*(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997,
№ 52, ст. 312)*

*{Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1537-III
(1537-14) від 02.03.2000, ВВР, 2000, № 21, ст. 159
№ 2547-III (2547-14) від 21.06.2001, ВВР, 2001,
№ 41, ст. 199 № 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004, ВВР,
2004, № 16, ст. 238 № 2778-VI (2778-17) від 14.12.2010,
ВВР, 2011, № 24, ст. 168 № 3205-VI (3205-17)
від 07.04.2011, ВВР, 2011, № 41, ст. 413 № 3270-VI (3270-
17) від 21.04.2011, ВВР, 2011, № 44, ст. 459 № 5461-VI
(5461-17) від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 5, ст. 62 № 835-VIII
(835-19) від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 2, ст. 17 № 1666-VIII
(1666-19) від 06.10.2016, ВВР, 2016, № 47, ст. 800}*

Цей Закон визначає правовий статус професійних творчих працівників, встановлює правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності творчих спілок у галузі культури та мистецтва.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

професійний творчий працівник — особа, яка провадить творчу діяльність на професійній основі, результатом якої є

створення або інтерпретація творів у сфері культури та мистецтва, публічно представляє такі твори на виставках, шляхом публікації, сценічного виконання, кіно-, теле-, відеопоказу тощо та/або є членом творчої спілки, та/або має державні нагороди за діяльність у сфері культури і мистецтва; {Абзац другий статті 1 в редакції Закону № 2778-VI (2778-17) від 14.12.2010}

творча спілка — добровільне об'єднання професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва, яке має фіксоване членство і діє на підставі статуту;

творча діяльність — індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність. {Абзац четвертий статті 1 в редакції Закону № 2778-VI (2778-17) від 14.12.2010}

Стаття 2. Законодавство про професійних творчих працівників та творчі спілки

Законодавство про професійних творчих працівників та творчі спілки складається з Конституції України (254к/96-ВР), цього Закону, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність творчих спілок.

Стаття 3. Принципи та основні напрями діяльності творчих спілок

Творча спілка діє на принципах добровільного об'єднання її членів, які належать до одного фахового напрямку культури та мистецтва, самоврядування, взаємодопомоги і співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм і методів творчої діяльності, визнання авторських прав. У кожному фаховому напрямі може бути створено одне або більше добровільних творчих об'єднань.

Член творчої спілки має право в будь-який час зупинити чи припинити своє членство у творчій спілці шляхом подання заяви до статутних органів творчої спілки. Членство у творчій спілці зупиняється чи припиняється з дня подання такої заяви та не потребує додаткових рішень.

З цього самого дня припиняється перебування члена творчої спілки на будь-яких виборних посадах у творчій спілці.

{Статтю 3 доповнено новою частиною згідно із Законом № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

Для частини другої цієї статті не поширюється на членів творчої спілки, обраних на посади керівника та заступника керівника творчої спілки. Членство в творчій спілці зазначених керівників припиняється з дня, наступного за днем обрання нового керівника чи його заступника.

{Статтю 3 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1666-VIII (1666-19) від 06.10.2016}

Творчі спілки незалежні у своїй статутній діяльності від державних органів і органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.

{Частина статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Основними напрямками діяльності творчої спілки є:

творча діяльність у галузі культури і мистецтва;

розвиток національної культури та мистецтва, розроблення і втілення в життя культурно-мистецьких заходів, організація творчих конкурсів, виставок, авторських вечорів, прем'єр, фестивалів тощо;

створення умов для творчої праці, підвищення професійного, наукового та загальнокультурного рівня членів творчої спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнонародської культури;

пошук талантів серед молоді та сприяння їх творчому розвитку;

видання газет, журналів, книг та іншої друкованої продукції, створення кіно- та відеофільмів, аудіовізуальної продукції з метою популяризації досягнень української та світової культури і мистецтва, творчого доробку членів спілок;

турбота про правовий, соціальний та професійний захист членів творчої спілки;

сприяння відродженню, розвиткові та популяризації народної творчості, творчому використанню народних тра-

дицій у розвиткові культури та мистецтва, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини та довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;

постійна співпраця з педагогічними та науково-педагогічними колективами навчальних закладів;

подання допомоги в навчально-виховній роботі педагогічним колективам у патріотичному, культурному та інтелектуальному розвитку дітей та молоді, у морально-етичному та естетичному вихованні;

сприяння обміну культурними цінностями, співробітництво між діячами культури і мистецтва різних країн, національними і міжнародними організаціями культури та мистецтв;

виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського та інших народів.

Основні напрями діяльності творчої спілки, зазначені у цій статті, враховуються при вирішенні питання про надання громадській організації статусу творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності.

Стаття 4. Взаємовідносини творчих спілок і держави

Держава забезпечує підтримку і захист законних прав та інтересів творчих спілок, гарантує однакові умови для виконання ними статутних завдань і цілей.

З метою підтримки творчих спілок в реалізації їх статутних завдань держава:

сприяє розвиткові творчих спілок, їх діяльності щодо творення національної культури та мистецтва, проведенню культурно-мистецьких заходів;

надає творчим спілкам дотації та розміщує державні замовлення;

надає необхідну інформацію для забезпечення діяльності творчих спілок;

гарантує професійний та соціальний захист членів творчих спілок, охорону їх авторських та суміжних прав;

(Абзац п'ятий частини другої статті 4 в редакції Закону № 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

залучає творчі спілки до підготовки законопроектів, розроблення загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних та соціально-політичних заходів.

Стаття 5. Статут творчої спілки

Творча спілка діє на підставі статуту, що приймається загальними зборами (з'їздом, конференцією).

Статут творчої спілки не повинен суперечити законодавству України.

У статуті творчої спілки має бути визначено:

найменування, статус творчої спілки, професійна спрямованість; {Абзац другий частини третьої статті 5 в редакції Закону № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

цілі, завдання і основні форми діяльності творчої спілки;

умови прийому до членів творчої спілки та вибуття з неї;

права і обов'язки членів творчої спілки;

територіальні осередки творчої спілки;

структура, порядок створення та компетенція виборних органів творчої спілки, строки та механізм здійснення їх повноважень;

джерела формування майна та коштів творчої спілки і порядок їх використання;

порядок реорганізації та припинення діяльності творчої спілки.

До статуту можуть включатися інші положення, пов'язані з особливостями діяльності творчої спілки.

Стаття 6. Соціальний захист професійного творчого працівника

Професійний творчий працівник користується правом на державне соціальне страхування, оплату праці відповідно до професії, кваліфікації та особистого трудового внеску, належні умови праці, пенсійне забезпечення згідно з законодавством України.

Професійний творчий працівник може мати статус як найманого працівника, так і особи, яка не працює за наймом.

Професійним творчим працівникам, які зробили вагомий внесок у розвиток національної культури та мистецтва, можуть встановлюватися державні стипендії відповідно до законодавства України.

Професійним творчим працівникам — членам творчої спілки для забезпечення умов для творчої діяльності надається окрема кімната (кабінет, майстерня) або додаткова жила площа розміром не менш як 20 кв. м, що оплачується в одинарному розмірі.

Професійним творчим працівникам — членам творчих спілок гарантується додатковий соціальний захист. Вони можуть одержувати фінансову та іншу матеріальну допомогу, доплату до пенсій, користуватися закладами охорони здоров'я відповідних творчих спілок, будинками творчості, будинками-інтернатами (пансіонатами) для людей похилого віку та інвалідів згідно з статутними положеннями, матеріальними і фінансовими можливостями творчої спілки.

Розділ II

ПОРЯДОК ЗАСНУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТВОРЧИХ СПІЛОК

Стаття 7. Статус творчих спілок

Творчі спілки України можуть мати всеукраїнський та регіональний (місцевий) статус.

До всеукраїнських творчих спілок належать спілки, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві творчі осередки у більшості її областей.

До регіональних (місцевих) творчих спілок належать спілки, діяльність яких поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону.

Всеукраїнським творчим спілкам може надаватися статус національних. Порядок надання творчим спілкам

статусу національних встановлюється Кабінетом Міністрів України за пропозицією засновника творчої спілки і центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв.

{Частина четверта статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012}

Стаття 8. Порядок створення творчої спілки

Творча спілка створюється групою професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва (всеукраїнська — у складі не менш як 100 осіб, регіональна (місцева) — не менш як 20 осіб), що мають у своєму доробку завершені та оприлюднені твори культури і мистецтва чи їх інтерпретації.

Членами творчої спілки можуть бути професійні творчі працівники — громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які досягли 18 років.

Рішення про утворення творчої спілки приймається загальними зборами (з'їздом, конференцією) та оформляється протоколом, який підписують головуєчий та секретар.

{Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

Протокол загальних зборів (з'їзду, конференції) про утворення творчої спілки має містити такі відомості:

дата та місце проведення загальних зборів (з'їзду, конференції);

рішення про обрання головуєчого та секретаря;

рішення про утворення творчої спілки із зазначенням мети (цілей) її діяльності;

рішення про визначення статусу творчої спілки, її професійної спрямованості;

рішення про визначення найменування та, за наявності, скороченого найменування творчої спілки;

рішення про затвердження статуту творчої спілки;

рішення про утворення (обрання) керівника, виборних органів управління творчої спілки відповідно до затвердженого статуту;

рішення про визначення особи (осіб), яка має право представляти творчу спілку для здійснення реєстраційних дій.

*{Частина четверта статті 8 в редакції Закону
№ 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}*

Невід'ємною частиною протоколу є реєстр осіб, які брали участь у загальних зборах (з'їзді, конференції) творчої спілки, в якому зазначаються дані щодо учасників загальних зборів (з'їзду, конференції) творчої спілки: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Невід'ємною частиною протоколу загальних зборів (з'їзду, конференції) про утворення всеукраїнської творчої спілки є також відомості про її територіальні осередки, що підтверджуються протоколами про утворення територіальних осередків всеукраїнської творчої спілки.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Відомості про територіальний осередок всеукраїнської творчої спілки включають відомості про найменування, прізвище, ім'я, по батькові керівника територіального осередку всеукраїнської творчої спілки.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Рішення про утворення територіального осередку творчої спілки приймається уповноваженим органом творчої спілки в порядку, визначеному її статутом, та оформляється протоколом, який підписують головуєчий та секретар.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Протокол засідання уповноваженого органу творчої спілки про утворення територіального осередку творчої спілки має містити такі відомості:

дата та місце проведення засідання;
рішення про обрання головуєчого та секретаря;
рішення про утворення територіального осередку творчої спілки;

рішення про визначення найменування та, за наявності, скороченого найменування територіального осередку творчої спілки;

рішення про затвердження статуту територіального осередку творчої спілки або прийняття рішення про діяльність територіального осередку творчої спілки на підставі статуту всеукраїнської творчої спілки;

рішення про утворення (обрання) керівника, виборних органів управління територіального осередку творчої спілки;

рішення про визначення особи (осіб), яка має право представляти територіальний осередок творчої спілки для здійснення реєстраційних дій.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Невід'ємною частиною протоколу засідання уповноваженого органу творчої спілки про утворення територіального осередку творчої спілки є реєстр осіб, які брали в ньому участь, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом.

*{Частина статті 8 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Стаття 9. Права творчих спілок

Творчі спілки мають право:

здійснювати творчу та господарську діяльність у передбаченому законодавством порядку для виконання своїх статутних завдань;

представляти та захищати права і законні інтереси своїх членів;

брати участь у розробленні нормативно-правових актів щодо діяльності творчих спілок та статусу творчих працівників;

брати участь у визначенні засад державної політики у сфері оплати праці членів творчих спілок, страхування, пенсійного забезпечення, зайнятості, правового та соціально-економічного захисту творчих працівників;

представляти професійних творчих працівників до відзначення державними нагородами, почесними званнями, державними преміями, іншими видами морального та матеріального заохочення;

здійснювати заходи з соціально-економічної підтримки та благодійництва;

у встановленому порядку створювати фонди творчих спілок з правами юридичної особи для виконання статутних завдань і цілей творчої спілки;

володіти, користуватися і розпоряджатися майном на правах власника відповідно до законодавства України;

*{Абзац десятий частини першої виключено на підставі
Закону № 3270-VI (3270-17) від 21.04.2011}*

проводити атестацію творчих працівників відповідно до свого статуту; (Частину першу статті 9 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом № 2547-III (2547-14) від 21.06.2001)

здійснювати управління майновими правами членів спілки, які є суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» (3792-12). {Частину першу статті 9 доповнено абзацом згідно із Законом № 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004}

Творчі спілки у разі закінчення строку договору оренди приміщення державної або комунальної власності мають переважне перед іншими фізичними та юридичними особами право на укладення договору оренди цього майна відповідно до закону.

{Статтю 9 доповнено новою частиною згідно із Законом № 3270-VI (3270-17) від 21.04.2011}

Всеукраїнські творчі спілки, які діяли як юридичні особи до 24 серпня 1991 року, є правонаступниками майна відповідних творчих спілок колишнього Союзу РСР. Всеукраїнські творчі спілки щорічно одержують фінансову допомогу з Державного бюджету України. Інші творчі спілки можуть отримувати фінансову допомогу з республіканського бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів.

Стаття 10. Державна реєстрація творчих спілок

Державній реєстрації підлягають усі творчі спілки. територіальних осередків та регіональних (місцевих) творчих спілок здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

Державна реєстрація територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок здійснюється після реєстрації всеукраїнської творчої спілки.

З моменту реєстрації творча спілка чи її територіальний осередок набувають статусу юридичної особи.

Рішення про затвердження змін до статуту творчої спілки, її територіального осередку, змін у складі виборних органів творчої спілки, її територіального осередку приймається у порядку, визначеному статутом творчої спілки або статутом, на підставі якого діє територіальний осередок всеукраїнської творчої спілки.

Рішення про затвердження змін до статуту творчої спілки, її територіального осередку, змін у складі виборних органів творчої спілки, її територіального осередку оформ-

ляється протоколом засідання уповноваженого органу творчої спілки, її територіального осередку.

Невід'ємною частиною протоколу засідання уповноваженого органу творчої спілки, її територіального осередку є реєстр учасників, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом.

Про прийняте рішення суб'єкт державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань повідомляється у 60-денний строк у порядку, визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

{Стаття 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI (3205-17) від 07.04.2011, № 5461-VI (5461-17) від 16.10.2012; в редакції Закону № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

{Статтю 11 виключено на підставі Закону № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

{Статтю 12 виключено на підставі Закону № 835-VIII (835-19) від 26.11.2015}

Стаття 13. Припинення діяльності творчої спілки

Діяльність творчої спілки, територіального осередку всеукраїнської творчої спілки припиняється:

згідно з рішенням загальних зборів (з'їзду, конференції) творчої спілки, територіального осередку всеукраїнської творчої спілки, прийнятим у порядку, визначеному статутом творчої спілки або статутом, на підставі якого діє територіальний осередок всеукраїнської творчої спілки;

на підставі рішення суду в разі порушення законодавства України.

Діяльність творчої спілки, територіального осередку всеукраїнської творчої спілки припиняється у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань».

*{Стаття 13 в редакції Закону № 835-VIII (835-19)
від 26.11.2015}*

Розділ III

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ТВОРЧИХ СПІЛОК

Стаття 14. Керівні органи творчої спілки

Діяльністю творчої спілки керують загальні збори (з'їзд, конференція), правління, президія (рада тощо) та голова правління.

Стаття 15. Загальні збори (з'їзд, конференція) творчої спілки

Загальні збори (з'їзд, конференція) є вищим керівним органом творчої спілки, що скликаються відповідно до статуту творчої спілки.

Рішення про скликання загальних зборів (з'їзду, конференції) приймається правлінням творчої спілки або на вимогу не менш як однієї третини членів творчої спілки.

Загальні збори (з'їзд, конференція) творчої спілки:
затверджують статут спілки, вносять до нього зміни;
визначають основні напрями діяльності творчої спілки на черговий період, розглядають і затверджують цільові програми творчої діяльності;

заслуховують звіт правління про діяльність творчої спілки та звіт ревізійної комісії;

обирають правління, президію (раду тощо), голову правління та ревізійну комісію творчої спілки;

приймають рішення про реорганізацію або ліквідацію творчої спілки;

розглядають інші важливі питання діяльності творчої спілки.

Стаття 16. Правління творчої спілки

У період між загальними зборами (з'їздами, конференціями) діяльністю творчої спілки керує правління творчої спілки, яке обирається загальними зборами (з'їздом, конференцією) на строк, визначений статутом.

До компетенції правління належить:

попередній розгляд і обговорення всіх питань, що розглядаються загальними зборами (з'їздом, конференцією);

визначення чергових завдань, формування цільових програм розвитку та діяльності творчої спілки;

здійснення контролю за реалізацією рішень загальних зборів (з'їзду, конференції) творчої спілки, проведення заходів, спрямованих на їх виконання;

затвердження кошторису творчої спілки;

прийом до членів творчої спілки;

вирішення інших питань діяльності згідно із статутом творчої спілки.

Стаття 17. Президія (рада тощо) та голова правління творчої спілки

У період між засіданнями правління поточною діяльністю творчої спілки керують президія (рада тощо) та голова правління творчої спілки відповідно до законодавства України та статуту творчої спілки.

Стаття 18. Ревізійна комісія творчої спілки

Ревізійна комісія творчої спілки здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю творчої спілки, правильним веденням справ, своєчасним розглядом листів, звернень, заяв і скарг.

Стаття 19. Звітність та інформація про діяльність творчих спілок

Звітність про діяльність творчих спілок має відкритий характер і є доступною кожному члену спілки. Спілки

інформують громадськість про свою діяльність через засоби масової інформації.

Стаття 20. Координаційна та фахові ради творчих спілок

Для координації діяльності та захисту інтересів творчих спілок може створюватися Координаційна рада.

Координаційна рада формується з представників тих творчих спілок, що виявили бажання стати її членами. До Координаційної ради за посадою входять голови правлінь творчих спілок. Інші члени ради обираються відповідно до положення про неї, що затверджується пленумом (конференцією) творчих спілок.

Засідання Координаційної ради творчих спілок проводиться не рідше одного разу на півріччя та на вимогу не менш як третини членів ради.

Координаційна рада творчих спілок:

координує діяльність творчих спілок;

представляє в державних органах спільні інтереси творчих спілок;

визначає спільні заходи і завдання творчих спілок;

сприяє вивченню та поширенню позитивного досвіду роботи творчих спілок.

Рішення Координаційної ради мають рекомендаційний характер.

Творчі спілки можуть створювати регіональні (місцеві) фахові ради творчих спілок, повноваження та основні напрями діяльності яких визначаються їх положеннями, затвердженими пленумом (конференцією) творчих спілок.

Розділ IV

МАЙНОВІ ПИТАННЯ, ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТВОРЧИХ СПІЛОК ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРОФЕСІЙНИХ ТВОРЧИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ТВОРЧІ СПІЛКИ

Стаття 21. Джерела формування майна та коштів творчих спілок

Джерелами формування майна і коштів творчих спілок є: внески членів творчих спілок;

винагороди за управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (3792-12); (Абзац третій статті 21 в редакції Закону № 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

фінансування з Державного бюджету України;

майно колишніх загальносоюзних творчих спілок Союзу РСР, до якого належать розташовані на території України будинки, споруди, матеріально-технічні засоби, які за станом на 24 серпня 1991 року згідно з правоустановчими документами перебували у віданні творчих спілок колишнього Союзу РСР або у володінні чи користуванні відповідних республіканських або територіальних структур;

доходи, отримані внаслідок підприємницької діяльності підприємств творчих спілок, що спрямовуються на виконання статутних цілей спілки;

спеціальні відрахування до фондів творчих спілок, якщо вони встановлені Кабінетом Міністрів України, за використання на території України творів, які стали суспільним надбанням; (Абзац сьомий статті 21 в редакції Закону № 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

добровільні грошові та матеріальні внески фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних.

Стаття 22. Майно творчих спілок

У власності творчих спілок можуть перебувати будинки, споруди, обладнання, кошти, цінні папери та інше майно, придбане творчими спілками.

У разі ліквідації творчої спілки майно передається організації- правонаступнику, а коли її немає, — реалізується в установленому законом порядку. Кошти, одержані від реалізації майна, можуть бути використані лише на цілі, пов'язані з розвитком відповідної галузі культури та мистецтва.

Стаття 23. Господарська діяльність творчих спілок

З метою здійснення статутних завдань і цілей творчої спілки у встановленому порядку можуть створювати підприємства, установи та організації з правами юридичної особи для ведення господарської та іншої діяльності, правовий статус яких визначається законодавством України, статутом спілок, а також їхніми власними статутами (положеннями).

Стаття 24. Оподаткування творчих спілок та їх підприємств

Оподаткування творчих спілок та їх підприємств здійснюється згідно із законодавством України про оподаткування.

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про професійних творчих працівників та творчі спілки

Порушення законодавства України про професійних творчих працівників та творчі спілки тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.

Розділ V
МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ТВОРЧИХ СПІЛОК,
ЇХ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА КОРДОНОМ

Стаття 26. Міжнародні зв'язки та особливості міжнародного співробітництва творчих спілок

Творчі спілки відповідно до їх статутів можуть засновувати міжнародні творчі організації чи об'єднання або вступати до них, підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України.

Міжнародна діяльність творчих спілок України і співробітництво у цій сфері здійснюються на основі міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана

Верховною Радою України, цього Закону, інших законів України та договорів, укладених творчими спілками з відповідними зарубіжними організаціями. Якщо міжнародним договором встановлено інші правила, ніж ті, які містяться у законодавстві України, то застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 27. Діяльність творчих спілок України за кордоном

Відповідно до міжнародних договорів України, цього Закону та інших нормативно-правових актів творчі спілки можуть безпосередньо здійснювати діяльність за межами України в інтересах держави та творчої спілки.

Розділ VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства у відповідність із Законом України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» нормативно-правові акти України застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки»;

привести свої рішення у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що не відповідають цьому Закону;

відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

разом із Фондом державного майна України забезпечити передачу у власність чи надати у безстрокове користування нерухоме майно творчим спілкам (Всеукраїнській музичній спілці, Спілці архітекторів України, Спілці дизайнерів

України, Спілці журналістів України, Спілці кінематографістів України, Спілці композиторів України, Спілці майстрів народного мистецтва України, Спілці письменників України, Спілці театральних діячів України, Спілці фотохудожників України, Спілці художників України), яке було в їхньому користуванні на момент прийняття Верховною Радою України Постанови від 10 квітня 1992 року «Про майнові комплекси та фінансові ресурси громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташовані на території України» (2268-12).

4. Творчі спілки, зазначені в пункті 3 Прикінцевих положень Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», та Всеукраїнська спілка кобзарів, Національна Ліга українських композиторів, Спілка рекламистів України та їх територіальні осередки, які зареєстровано відповідно Міністерством юстиції України та місцевими органами виконавчої влади на час прийняття цього Закону, визнаються суб'єктами творчої діяльності та переєстрації відповідно до вимог цього Закону не підлягають.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 7 жовтня 1997 року

№ 554/97-ВР

Відкриття з'їзду

Делегати з'їзду

Ансамбль української пісні «Золоте Перевесло»
Центру культури і мистецтв Національного педагогічного
університету ім. М.П. Драгоманова вітає делегатів з'їзду

Президія з'їзду

Виступ Голови Національної спілки краєзнавців України,
члена-кореспондента НАН України Реєнта О.П.

Виступ директора Інституту історії України НАН України,
академіка-секретаря Відділення історії, філософії і права
НАН України, члена Президії НСКУ, академіка НАН України
Смолія В.А.

Вітання делегатам з'їзду від ректора Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, члена-кореспондента НАН України, академіка НАПН України Андрущенко В.П.

Вітання делегатам з'їзду від засновника благодійної організації «Фонд Миколи Томченка «Рідна країна» Томенка М.В.

Вітання делегатам з'їзду від начальника Управління контролю у сфері вищої освіти Державної інспекції навчальних закладів України Телячого Ю.В.

Вітання делегатам з'їзду від секретаря-референта Переяслав-Хмельницького єпархіального управління УПЦ КП Сидора І.А.

Делегати з'їзду

Голова Закарпатської обласної організації НСКУ
Делеган М.В., член правління НСКУ, завідувач кафедри
банківської справи Київського національного економічного
університету Аржевітін С.М. та засновник благодійної
організації «Фонд Миколи Томенка «Рідна країна»
Томенко М.В. в залі засідань

Виступ Баженова Л.В. – голови Хмельницької обласної організації НСКУ, професора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Делегати з'їзду

Виступ Косила М.Ю. – члена Президії НСКУ, голови Івано-Франківської обласної організації НСКУ, директора Івано-Франківського обласного державного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді МОН України

Виступ Бондаренка Г.В. – голови Волинської обласної організації НСКУ, професора Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Президія з'їзду

Виступ Гальчака С.Д. – голови Вінницької обласної організації
НСКУ, професора Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського

Виступ Мельниченка В.М. – голови Черкаської обласної організації НСКУ, члена Президії НСКУ, професора Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького

Президія з'їзду

Виступ Кушніра В.Г. – голови Одеської обласної організації
НСКУ, декана історичного факультету Одеського
національного університету імені І.І. Мечникова

Виступ Нестулі О.О. – голови Полтавської обласної організації
НСКУ, ректора Полтавського університету економіки
і торгівлі

Виступ Литвина М.Р. – голови Львівської обласної організації
НСКУ, директора Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України

Вітання делегатам з'їзду від декана факультету історії,
політології та міжнародних відносин, завідувача кафедри
історії України Чернівецького національного університету
ім. Ю. Федьковича Добржанського О.В.

Виступ голови Ревізійної комісії, завідувача кафедри туризму
Національного університету фізичного виховання і спорту
України Поповича С.І.

Виступ голови Мандатної комісії, заступника голови НСКУ,
старшого наукового співробітника Інституту історії України
НАН України Маньковської Р.В.

Виступ відповідального секретаря НСКУ, старшого наукового співробітника Інституту історії України НАН України Дмитрука В.І.

В залі засідань

Виступ голови Редакційної комісії, прес-секретаря НСКУ,
наукового співробітника Інституту історії України
НАН України Милька В.І.

Вітання делегатам з'їзду від заступника директора
Українського державного центру туризму і краєзнавства
учнівської молоді МОН України, члена Президії НСКУ
Омельченка Д.Г.

Мандат делегата VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України

Делегати з'їзду

Наукове видання

**VI З'ЇЗД
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КРАЄЗНАВЦІВ
УКРАЇНИ**

Матеріали та документи

**Комп'ютерна верстка:
*Зубець Л.А.***

Підписано до друку 25.09.2018 р. Формат 60х84/16.
Ум. др. арк. 15,64. Обл. вид. арк. 14,47.
Тираж 300. Зам. 53. 2018 р.

ПП «ПФ «Фоліант».
Київ, вул. Семенівська, 13/28.

Свідоцтво
про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 4631 від 14.10.2013 р.